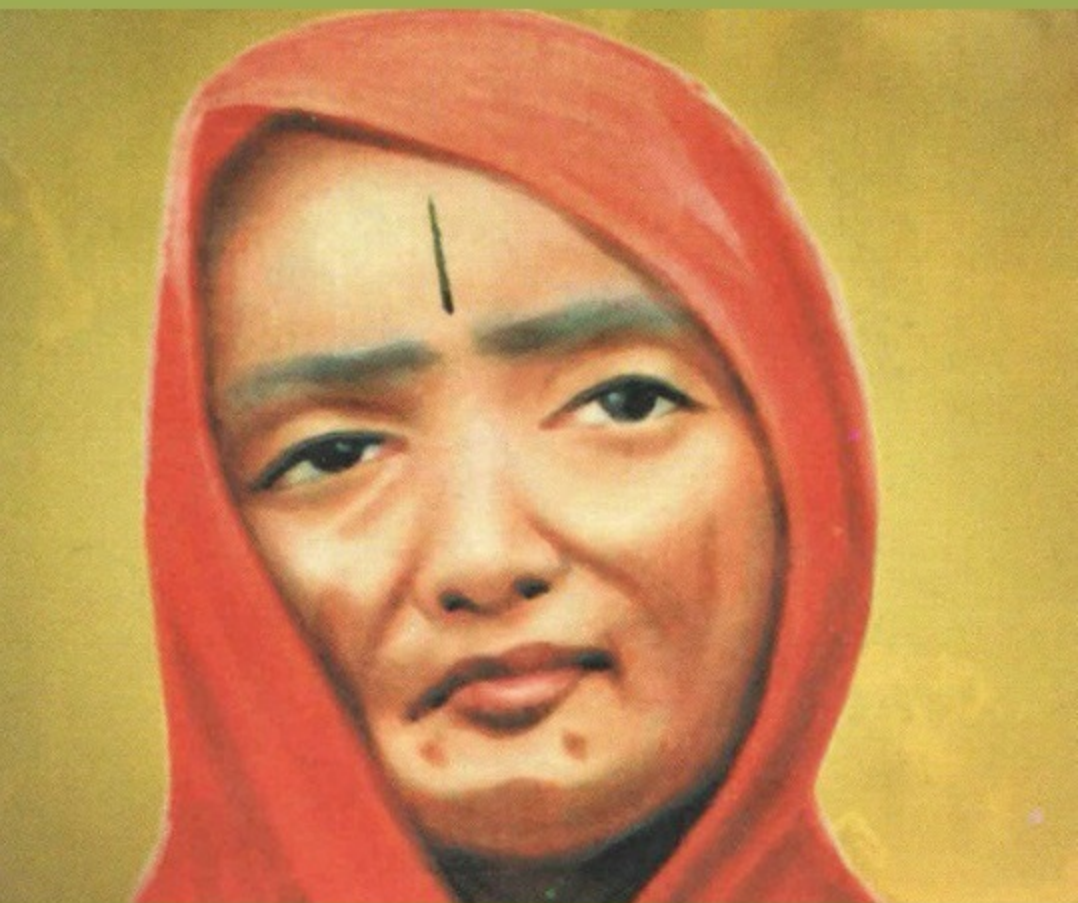

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆಯ್ದ ಕೃತಿಗಳು

ಜಯಸಿಂಹ

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ

(ಕ್ರಿ ಶ 1823-1903)

ಮಾರಜನಕ ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣನೆ
ಮರೆಯಾಗಿದ್ದರೇನೋ ಮರೆಯದಂತಿರೋ ||

ಲೇಖಕ
ಜಯಸಿಂಹ

ಪರಿಮಳ ಪ್ರಕಾಶನ

178 19ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ತ್ರೀನಗರ,
ಬನಶಂಕರಿ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್, 2ನೇ ಬ್ಲಾಕ್,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 050

Name of the Book	HARAPANAHALLI BHIMAVVA
Author	JAYASIMHA
Publisher	PARIMALA PRAKASHANA No 178 19th Main, Srinagar, Banashankari I Stage, II Block BANGALORE - 560 050
Year of Publication	1992
PRICE	Rs 15-00

Printers

**Shri P R M Desai,
VYASA ENTERPRISES
Lalbagh Fort Road
BANGALORE-4**

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸೋದೆ ವಾದಿರಾಜ ಮಠಾಧೀಶರ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂದೇಶ

SRI SODE VADIRAJA MUTT UDUPI D K
19 9 1992

ಶ್ರೀ ಹರಿಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಜಯಸಿಂಹ ಅವರು ಕಾಲವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯರ್ಥಮಾಡದೆ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಆಗಿಹೋದ ದಾಸರಾಯರುಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಕೃತಿಗಳು, ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಅವರು ಅಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಧೈಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ವಿಷಯ ಈ ಕೆಲಸ ಯಾರೂ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ದಾಸರಾಯರುಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಸಾಧಿಸಿದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾಲಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮಸಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರಕೃತ, ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹರಿದಾಸ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವನವರ ಜೀವನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಜಯಸಿಂಹ ಅವರು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವನವರು ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ದೊಡ್ಡ ಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಕವಿಯಿತ್ತಿ ಆಗಿದ್ದರು ಭೀಮವ್ವನವರ ಕೊಡುಗೆ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಅಮೋಘವಾದದ್ದು.

ಇಂತಹ ಕೃತಿಗಳು ಶ್ರೀ ಜಯಸಿಂಹ ಅವರಿಂದ ಮುಂದೆಯೂ ಸಹ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೊರಬರುತ್ತಿರಲಿ ಅವರ ಸೇವೆ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಪಮವಾದ ಸೇವೆಯಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾವು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಇತಿ ನಾರಾಯಣ ಸ್ಮರಣೆಗಳು

ಶ್ರೀ ನಿಶ್ಚೋತ್ತಮತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಸಾದಂಗಳವರು

ಪರಿವಿಡಿ

	ಪುಟ
1 ನೋಡಿರಿ ರಾಘವೇಂದ್ರರ	1
2 ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮುಷ್ಣ	2
- ಜನನ - ಬಾಲ್ಯ	4
- ಅಪೂರ್ವ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ	5
- ಗಂಭೀರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ - ತನ್ಮಯತೆ	8
- ಮದುವೆ	10
- ಸರಳ ಜೀವನ - ಪತಿವಿಯೋಗ	11
- ಬದಲಾದ ಬದುಕು	12
- ಹಾಡುಗಳ ಸ್ಪರ್ಶ	13
- ಬೇಡವೆಂದರೂ ಹೊಮ್ಮುವ ಹಾಡು	17
3 ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯ	19
- ಕೃತಿಗಳ ಒಳನೋಟ	21
- ಮೋಹಕ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ	23
- ವರ್ಣನಾ ಕೌಶಲ್ಯ	26
4 ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣಾಂಕಿತ ಕೀರ್ತನೆಗಳು	29
- ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ದಕ್ಕುವ ರಚನೆ	31
- ಸಂಭಾಷಣಾ ಬಾತುರ್ಯ	32

– ಅಪೂರ್ವ ಲಯ	34
– ರಮ್ಯ ಚಿತ್ರಣ	36
5 ಸ್ತುತಿನುಣೆ ನಾಲಿಕೆ	39
– ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ	41
6 ಒಗಟುಗಳು	42
7 ಭೀಮವ್ವನ ಅಂತ್ಯ	46
– ಬಾಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ	47
8 ಭೀಮವ್ವನ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು	49

ಬಿನ್ನಹ

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವನ ಹಾಡುಗಳು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಿಯವಾದಂಥವು ಆಕೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸರಳತೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಆದರಲ್ಲೂ ಭೀಮವ್ವನ “ಸ್ತುತಿಮಣಿ ಮಾಲಿಕೆ” ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮೋಡಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ದೊರಕುವ ಅಲೌಕಿಕ ಆನಂದ ವರ್ಣನೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದು

ಭೀಮವ್ವನ ಕೃತಿಗಳಂತೆ ಆಕೆಯ ಜೀವನವೂ ಸಹ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾ ದದ್ದು ಓದು-ಬರಹ ಬಾರದ, ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವೈದವ್ಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ತಿಳಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವದ್ಜನರೂ ತಲೆದೂಗುವಂತಹ ತತ್ತ್ವಭರಿತ ವಿಫುಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ವಾಗಿರುವುದು ಎಂಥವರಲ್ಲೂ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹ, ಅಚಲ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿ ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಲ್ಲದ್ದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭೀಮವ್ವನ ಬದುಕೇ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿದರ್ಶನ

ಭೀಮವ್ವನ ಬದುಕನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದ ರಚನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದು ಆಕೆಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ದೈವ ‘ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣ’ನ ಕಾರುಣ್ಯವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸೋದೆ ವಾದಿರಾಜ ಮಠಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ತ್ರಿಮರ್ತಿಗಳ ಶ್ರೀಪಾದಗಳವರು ತಮ್ಮ “ಅನುಗ್ರಹ ಸಂದೇಶ ವನ್ನು ನೀಡಿ ಈ ಕಿರುಕೃತಿಗೆ ಶೋಭೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು

“ಪರಿಮಳ ಪ್ರಕಾಶನ”ದವರು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ವ್ಯಸ್ತಕ ಅರಳಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಗುರುಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದಾಚಾರ್, ಶ್ರೀ ನರಸೇಗೌಡ, ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಆರ್ ಆನಂದರಾವ್, ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜಾರಾವ್ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಮತ್ತು “ಪರಿಮಳ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗ”ದ ಎಲ್ಲಾ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿ ಉತ್ತಮ ವಾಗಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿರುವ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಪಿ ಆರ್ ಎಂ ದೇಸಾಯಿ ಮತ್ತು ಭೀಮವ್ವನ ಸುಂದರ ವರ್ಣಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಮುಖಪುಟದ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಫಕೀರಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಆಭಾರಿ

“ಶ್ರೀಶ ನೀ ಸಲಹೋ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆ ಎನ್ನ
ಘಾಸಿ ಮಾಡದೆ ಹೃಷೀಕೇಶ ಕರುಣದಿಂದ ||”

ಬೆಂಗಳೂರು

5-10-1992

ಜಯಸಿಂಹ

ನೋಡಿರಿ ರಾಘವೇಂದ್ರರ

ನೋಡಿರಿ ರಾಘವೇಂದ್ರರ ಮಾಡಿರಿ ನಮಸ್ಕಾರ
ಬೇಡಿದ ಇಷ್ಟವರ ನೀಡುವರು ನಮ್ಮ ಯತಿವರ || ಪ ||

ಮಂತ್ರಾಲಯದಿ ನಿಂತಿಹ ಚಿಂತೆಗಳ ಪರಿಹರಿಸುವ
ಕಂಠುಪಿತನನಂತಗುಣ ತನ್ನಂತರಂಗದಿ ಸ್ತುತಿಸುವ |
ಇಂಥ ಯತಿಗಳ ಕಾಣೆ ಹರಿಯೇಕಾಂತ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿಕೊಂಡು
ಮಂತ್ರಾರ್ಹತೆ ಫಲ ನೀಡಿ ತಾ ಸಂತಾನ ಸಂಪತ್ತು ಕೊಡುವರ ||೧||

ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಭಯಗಳ ವಾತಪಿತ್ತ ವ್ಯಾಧಿಗಳ
ಶ್ವೇತ ಕುಷ್ಠ ರೋಗಗಳ ಪಾತಕಿಯರ ಪಾಪಗಳ |
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಳೆವರ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಬೆಳೆವರ
ಭೂತಳದಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿ ಸೀತಾಪತಿ ನಿಜ ದಾಸರೆನಿವರ ||೨||

ಭಜಿಸೆ ಫಕ್ತರ ನೋಡುವ ಸದನಕೆ ಬಂದು ಕೊಡುವ
ಒದಗಿದಾಪತ್ತು ದೂಡುವ ಮುದದಿ ತಾ ದಯಮಾಡುವ |
ಅಜನಯ್ಯನ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಮಂಗಳಾದಿಯ ತೀರ ವಾಸವಾಗಿ
ಹೃದಯದೊಳು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ಪದವ ಭಜಿಸಿ
ಪಡೆವರಾನಂದವ ||೩||

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ

ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರು ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜನಪ್ರಿಯ ರಾಗುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಓದು ಬರಹ ಬಾರದ, ಗ್ರಾಮೀಣ ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ನಿರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಷಿಯೊಬ್ಬಳು ತಿಳಿಯಾದ ಸರಸ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಮಧುರವಾಗಿ ಜನ-ಮನವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದದ್ದು. “ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣ”ನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಇಂತಹ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದವಳು ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ.

ಈ ಕಡೆ ಭೀಮವ್ವನ ಹೆಸರು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಬಳ್ಳಾರಿ, ರಾಯದುರ್ಗ, ಧಾರವಾಡ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಅವಳು ಮನೆ-ಮನೆಯ ಮಾತಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಭೀಮವ್ವ ರಚಿಸಿರುವ ಭಕ್ತಿರಸ ಪೂರ್ಣವಾದ ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಆ ಕಡೆಯ ಹೆಂಗಳೆಯರ ನಾಲಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉದಯರಾಗವಾಗಿ ನಲಿಯುತ್ತಿವೆ. ಭೀಮವ್ವನ “ಆರತಿ

ಹಾಡು ರಾಶಿಹಾಡು, ಸ್ತುತಿಮಣಿ ಮಾಲಿಕೆ ನಳಕರಿತ್ರೆ, ಮುಯ್ಯದ ಹಾಡು, ರತಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಸುಭದ್ರಾ ಕಲ್ಯಾಣ, ಪದಾನದ ಹಾಡು ಮುಂತಾದ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುವ ಕಾವ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಅಪೂರ್ವವಾದದ್ದು ಎಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ, ವಿಪುಲವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ-ಪುರಾಣಗಳ ಮೆಥಿತಾರ್ಥವನ್ನು ಹರಿದಾಸರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರಳವಾದ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸುವ ಆಕರ್ಷಕ ಶಕ್ತಿ ಎಂತಹ ನಾಸ್ತಿಕ ಹೃದಯವನ್ನೂ ದ್ರವಿಸುವಂತಹ ಶ್ರದ್ಧಾ ಛಕ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಅವಳ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸಾದ ಭೀಮವ್ವನ ಬದುಕು ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆ ಯಾಗಿರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಂಚಿತಳಾದ ಆಕೆಗೆ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವೈಧವ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಜೀವನದ ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒದಗಿದ ಈ ಆಘಾತ ದಿಂದ ಭೀಮವ್ವ ವಿ ಕಲಿತಳಾಗಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಯ ಕೊಸದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪಲಾಮನ ವಾದಿ ಯಾಗಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ಆ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಳು ವಿಧಿಯ ಕ್ರೂರವನ್ನು ಶಾಪವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಭಗವದನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ವರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಳು ಮನವೆ ಈ ಜನಮ ತಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಸಾಧನವೂ ನಿಶ್ಚಯವಿಲ್ಲ, ವಿಜಯವಿರಲ ಬಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಜಯದಾಸರ ವಾಣಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಧೈಯವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಇಡೀ ಸ್ತ್ರೀಕುಲ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತಹ ಸಾಧನವನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಮಾಡಿದಳು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಮುದ್ದಿಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಕಮಲಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮೀಸಲು ಬಾಳು ನಡೆಸಿ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರ ಬದುಕಿಗೂ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾದಳು ಯಾವ ಸದ್ಗುಣದ್ದಲ್ಲದೆ ಹೊತೆಯ ದೀಪದಂತೆ ಶಾಂತವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ವೆಳಕನ್ನು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಪಸರಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಮರೆದಂತಹ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಭೋ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲ ತಾರೆಯಾಗಿ ಭೀಮವ್ವ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದಳು

ಜನನ-ಬಾಲ್ಯ

ಹೆಸರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಭೀಮವ್ವ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯವಳು ಅವಳ ತವರು ಮನೆ ಮತ್ತು ಅತ್ತೆಯ ಮನೆ ಎರಡೂ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದದ್ದು ಆದರೆ ಅವಳ ತಾಯಿಯ ತವರು ಮನೆ ಮಾತ್ರ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಾರಾಯಣ ದೇವರಕೆರೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ನಾರಾಯಣ ದೇವರಕೆರೆ ಎಂಬುದು ಹೊಸ ಪೇಟೆ ಬಳಿಯ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ. ಭೀಮವ್ವ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕ್ರಿ.ಶ 1823ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ರಾಘವಮ್ಮ ತಂದೆಯದು ರಘುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಕೌಂಡಿನ್ಯ ಗೋತ್ರದ ಯಜುರ್ವೇದಿಗಳಾದ ಅವರು ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮರದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು.

ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಜೊಚ್ಚಲ ಮಗಳಾಗಿ ಭೀಮವ್ವ ಸ್ವಭಾವ ಸಂಪತ್ತರದ ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ತ್ರಯೋದಶಿಯಂದು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದಳು ಆಕೆಗೆ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ" ಎಂಬ ಜನ್ಮನಾಮವಿತ್ತು. ದರೂ ಭೀಮಾಬಾಯಿ ಅಥವಾ ಭೀಮವ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಭೀಮವ್ವನ ನಂತರ ರಾಘವಮ್ಮ-ರಘುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಗಂಡು ಮಗ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರು ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದ್ವೈಪಾಯನಾಚಾರ್ಯ ಬಾಳವ್ವ ಮತ್ತು ರಮಾಬಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರು.

ಭೀಮವ್ವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅವರು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ದೈವಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಶೀಲಗಳಿಂದ ಸರಳವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು ಭೀಮವ್ವನ ತಾತನ ಹೆಸರು ಜೋಯಿಸ ವೆಂಕಪ್ಪಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ದಾಸದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹರಿದಾಸರಾಗಿದ್ದರು ಇಂಪಾಗಿ ದೇವರನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಭೀಮವ್ವ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವಳ ತಾತನೇ ದೇವರನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತೊಟ್ಟಲನ್ನು ತೂಗುತ್ತಿದ್ದರು ದೇವರನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತೊಟ್ಟಲನ್ನು ತೂಗಿದಾಗ ಭೀಮವ್ವ ಶಾಂತವಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ ಲೌಕಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ತೂಗಿದರೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡದೆ ಅವಳು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ.

ಬೆಳೆಯುವ ಪೈರು ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲೇ ಎಂಬಂತೆ ಭೀಮವ್ವನ ಅಸ್ಥಿ-ಆಸ್ತುಗಳು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಒಡಮೂಡುತ್ತಿದ್ದವು

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಭೀಮವ್ವನ ಮೈಮೇಲೆ ಚಕ್ರಗಳ ಚಿನ್ಹಗಳು ಒಡಮೂಡಿದ್ದವಂತೆ ಅವಳ ಅಂಗೈ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿರುವಂತೆ ಪದ್ಮರೇಖೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ

ಭೀಮವ್ವನ ತಾತನಾದ ಜೋಯಿಸ ವೆಂಕಪ್ಪಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಜೋತಿಷ್ಯ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಅವರು ಭೀಮವ್ವನ ಜಾತಕವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಅವಳು ಮುಂದೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಳಾಗಿ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ತರುವಳೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು

ಭೀಮವ್ವ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ನಡೆಯಿತು ಒಂದು ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತಾಯಿ ರಾಘಮ್ಮ ಕಾಳುಬೀಸಬೇಕೆಂದು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಮಗು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿದ್ದ ತಂದೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಂಡ ದೃಶ್ಯ ಏನು ? ಮಗು ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದೆ ಆದರೆ ಮಗುವಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲಿನ ಹಗ್ಗದ ಮೂಲಕ ಇಳಿದು ಬಂದಿದ್ದ ಹಾವೊಂದು ಹೆಡೆಯಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ ತಂದೆಗೆ ಆ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಎದೆ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿತು ! ಅವರು ಗಾಭರಿಯಿಂದ ಆಚೇಚೆ ಜನರನ್ನು ಕೂಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಹಾವು ಹೊರಟುಹೋಗಿತ್ತು ಆ ನಂತರ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ತಾಯಿ ಯೂ ಬಂದಳು ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳಿಗಾದ ಅನಂದ ಅಪ್ಪಿಷ್ಟಲ್ಲ ದಂಪತಿಗಳು ಅನಂದಭಾವ್ಯ ಸುರಿಸುತ್ತಾ ದೇವರ ಮುಂದೆ ತುಪ್ಪದ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಟ್ಟರು

ಅಪೂರ್ಣ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ

ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಭೀಮವ್ವ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು ಅವಳ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳು ಮೋಹಕವಾಗಿದ್ದವು ಪುಟ್ಟ-ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾ ಅವಳು ತನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಸದ್ದಿನೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೂ ತುಂಬಾ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು ! ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲಾ ಇವಳು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ

ಗೌರವ ತರುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಆನಂದ ಹೇಳತೀರದು ಮಗಳ ಮೈಮೇಲೆ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ದೇವತಾ ಚಿನ್ನಗಳು, ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತೊಟ್ಟಿಲಿನಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದು ದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ತಲೆಯ ಸಮೀಪ ಹೆಡೆ ಯಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪದ ದೃಶ್ಯ-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅವರಿಗೆ ಭೀಮವ್ವನ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸದೃಢ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದವು

ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಾಸದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದಿರದ್ದಿಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ಭೀಮವ್ವನಿಗೂ ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಓದು-ಬರಹ ಕಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಭೀಮವ್ವನ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು ಒಂದು ಸಲ ಗ್ರಹಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅವಳು ತನ್ನ ಎಪ್ಪತ್ತರ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ ಎಷ್ಟೋ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾನು ರಚಿಸಿದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಂದು ಪದವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ

ಭೀಮವ್ವ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಬಾಲಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಮುಂದಲೆಹೂವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು ಎರಡನೆ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಮುಂದಲೆಹೂವನ್ನು ತೊಡಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು ಹಬ್ಬದ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಭೀಮವ್ವ ತಲೆಯಿಂದ ಮುಂದಲೆಹೂವಿನ ಆಭರಣ ತೆಗೆಯದೇ ಹಾಗೇ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿದ್ದಳು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎದ್ದು ಚೇಳು ಬಂದಿದೆ ಚೇಳು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೂಗತೊಡಗಿದಳು ಕೂಡಲೆ ಮನೆಯವರು ದಡಬಡನೆ ಎದ್ದು ದೀಪಬೆಳಗಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಹುಡುಕಿದರು ಆದರೆ ಚೇಳು ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಆಗ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯಾದ ಭೀಮವ್ವ ಅಳುತ್ತಾ ಚೇಳು ನನ್ನ ಮುಂದಲೆಹೂವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿದೆ" ಎಂದಳು ಮನೆಯವರು ಅವಳ ಮುಂದಲೆಹೂವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶೋಧಿಸಿ

ದಾಗೆ ಚೀಳು ಆಭರಣದೊಳಗೆ ಕೊಂಡಿಯಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇತ್ತಂತೆ ! ಫೀಮಾವ್ವನ ಅತೀತ ಪ್ರಜ್ಞಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅವಳ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ

ಭೀಮಾವ್ವನಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿದಾಗ ಅಂದರೆ 1826ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪಟನೆಯೊಂದು ಗುಲ್ಲೇಖಾರ್ಹವಾದದ್ದು ಆಗ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಸೈನಿಕರ ದಂಡು ಬಂದಿತು ಕುದುರೆಗಳು ಸಿಪಾಯಿ ಗಾಡಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಸೈನಿಕರು ಬಂದೂಕ ವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟಿರುವವರದು ಒಂದು ಸಾಲು ಬಂದೂಕವಿಲ್ಲದವರದು ಒಂದು ಸಾಲು ಸಮವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯರಾದ ಆ ಸೈನಿಕರ ಬೂಟಾಕಾಲಿನ ಶಬ್ದ ಲಂಬದ್ದವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳೆಲ್ಲರೂ ವಿಶ್ಮಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮಕ್ಕಳಿಗಂತೂ ಇದೊಂದು ಬಗೆಯ ಮೋಜಾಗಿತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸಡಗರಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕರೆಯುತ್ತಾ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೈನಿಕರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು

ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಭೀಮಾವ್ವನೂ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು ಎಲ್ಲರಂತೆ ಅವಳೂ ಈ ನೋಟವನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನರಳಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಆಗಾಗ ಕೈಚವ್ವಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ತುಂಬಾ ಮುದ್ದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಮೈತುಂಬಾ ಮನೆಯವರು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿದ್ದರು ಅವುಗಳ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಜನಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಅವಳ ಕಡೆ ಹೊರಳುತ್ತಿತ್ತು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬನ ದೃಷ್ಟಿ ಭೀಮಾವ್ವನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು ಅವಳು ಧರಿಸಿದ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿದವು ಅವನು ಫೀಮಾವ್ವನನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳುನಕ್ಕ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಮೃದುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಭೀಮಾವ್ವನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆ ಅವನದು

ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸೈನಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿತು ಕೆಲ ಕೆಲ ನಗುತ್ತಾ, ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾಗಿ ತೊದಲನುಡಿಯಾಡುತ್ತಾ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ ಭೀಮವ್ವ ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದಳು ಶುದ್ಧ ಮುಗ್ಧವಾದ ಅವಳ ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸೈನಿಕನ ದುರಾಲೋಚನೆ ಕರಗಿಹೋಗಿತ್ತು.

ಆ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಭೀಮವ್ವನ ಬಾಲ ಮುಗ್ಧಭಾಷೆ ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ನೆನಪನ್ನು ತಂದಿರಬೇಕು ಆತ ಮುದ್ದಿನ ಗಿಣಿಯಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಭೀಮವ್ವನನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿ, ಅವಳ ಕೈತುಂಬಾ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಸಿಯುವ ಬದಲು ಅವಳ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಭೀಮವ್ವನನ್ನು ಅವಳ ಮನೆಯವರೆಗೂ ತಂದು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ (ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಸಿಯುವ ದುರಾಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಸೈನಿಕನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಣಿಸದಂತಾಯಿತೆಂದೂ ಅವರಿವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಮನೆಯವರೆಗೂ ಎಟ್ಟುಬಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪುನಃ ಕಾಣಿಸುವಂತಾಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ಗಂಭೀರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ-ತನ್ಮಯತೆ

ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಆರುವರ್ಷವಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ನಡೆಯಿತು ಒಮ್ಮೆ ಭೀಮವ್ವನ ತಾತ ಜೋಯಿಸ ವೆಂಕಪ್ಪಾಚಾರ್ಯರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡರು ಆ ಬೆಳಕು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಿಕೆಯಾದ ಭೀಮವ್ವನ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು ವೆಂಕಪ್ಪಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಆ ದಿವ್ಯವಾದ ಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಟಾಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ಪ್ರಸನ್ನ ಕರವಾದ ರೂಪ ಕಂಡಿತಂತೆ ಆದರೆ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಇದರ ಯಾವ ಅರಿವೂ ಆಗಿಲ್ಲ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ದಿವ್ಯ ಫ್ರೈಭಿ ಭೀಮವ್ವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ನಂತರ ಆಕೆ ದೈವೋನ್ಮಾದಿನಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದಳೆಂಬ ಖೇಳಿಕೆಯಿದೆ

ಎಂಟುವರ್ಷದ ಬಾಲಕಿಯಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭೀಮವ್ವ ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವದವಳಾದಳು ತನ್ನ ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರೊಂದಿಗೆ ಸದಾ ಆಟವಾಡುವುದಾ

ಗಲಿ ಹರಸಿ ಕೊಟ್ಟು ವುದಾಗಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಯಾವುದೋ ಚಿಂತನೆ ಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಂತೆ ಮೌನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳಿಗೆ ದೇವರ ಭಜನೆ, ಕೀರ್ತನೆ ಗಳೆಂದರೆ ಉತ್ಸಾಹ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಭಜನೆ, ಹರಿಕಥೆಗಳು ನಡೆದರೆ ಭೀಮವ್ವ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಸರಿ ಬೇಸರವಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ದೇವರನಾಮಗಳನ್ನು, ಕಥಾ-ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಪ್ಪದೆ, ತಡವರಿಸದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು

ಮತ್ತೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಭೀಮವ್ವ ಪುಠಾಣ, ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಅದರಲ್ಲೇ ತನ್ಮಯಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ದುಃಖದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ತಾನೂ ದುಃಖಪಟ್ಟು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಬಂದರೆ ತನಗೇ ಆದ ಸಂತೋಷವೆಂಬಂತೆ ಉಲ್ಲಸಿತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ದೈವೋನ್ಮಾದಿನಿ ಯಂತೆ ಮೌನವಹಿಸಿ ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ಥವಾಗದೆ, ಅವಳ ವರ್ತನೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಅವಳನ್ನು ಹುಚ್ಚಿ ಎಂದು ಕರೆದವರೂ ಉಂಟು

ಒಮ್ಮೆ ಭೀಮವ್ವನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲಾ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೀಸಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಭೀಮವ್ವನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೀಸುವಾಗ ಆ ಹೆಂಗಸರು ಜನಪದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಪತಿದಾನ ಎಂಬ ಕಥೆಯ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಪತಿದಾನವೆಂಬುದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ರುಕ್ಮಿಣಿ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಭಾಮೆಯರನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಕಥನ-ಕಾವ್ಯ ಎಂಟುವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯಾದ ಭೀಮವ್ವ ಅವರು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡನ್ನೇ ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ರನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೇಳು

ತ್ರಿದ್ವಾಗ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತಾಬಿಟ್ಟಳು

ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಹೆಂಗಸರು ಏನೇ ಭೀಮವ್ವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೆ ನೀನೇಕೆ ಅಳುತ್ತೀ' ಎಂದು ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು

ಕೃಷ್ಣ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕು ? ಹಾಗೆ ಅವನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಳುತ್ತೀನಿ ಎಂದು ಬಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳಂತೆ ಭೀಮವ್ವ

ಮದುವೆ

ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೂ ಾಡವಾಗಲಿಲ್ಲ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ, ಅಂದರೆ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೇ ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಮುನಿಯಪ್ಪ ಅವರ ಊರೂ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯೇ ಆಚಾರಶಾಲರಾದ ವೈಷ್ಣವ ಕುಟುಂಬ ಅವರದು ಹಿಂದೆ ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕಸದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಬೊಕ್ಕಸದವರು ಎಂದೇ ಹೆಸರುಬಂದಿತ್ತು

ಬೊಕ್ಕಸದ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಶಾಸ್ತ್ರ-ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಲೌಕಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗವೂ ಅವರಿಗಿತ್ತು

ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಭೀಮವ್ವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಾಗ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಲವತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಭೀಮವ್ವ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಮೊದಲು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದ ಮೂವರು ಹೆಂಡತಿಯರೂ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಹಿರಿಯರ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ಮಣಿದೋ ಅಥವಾ ವಂಶೋದ್ಧಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೋ ಮುನಿಯಪ್ಪ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಇದು ವಿಧಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ಕೈವಾಡವೇ ಸರಿ

ಸರಳ ಜೀವನ—ಪತಿವಿರೋಧ

ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಎಂಬ ಹೊಸ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡರು ಆದರೆ ಭೀಮವ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವಳು ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದಳು

ಗಂಡನ ಮನೆ 'ಉಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೂ ಪಾತ್ರಳಾದಳು ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಅವಳು ನೋಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಪತಿಗೆ ಅನುವರ್ತಿನಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ಸುಖಕರವಾಗಿತ್ತು ಗಂಡನಾದ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಭೀಮವ್ವನ ದೈವಭಕ್ತಿಗೆ ಎಂದೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೂ ದೇವರಲ್ಲಿ ಅವಿಸ್ತಿನವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಭೀಮವ್ವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವ್ರತ ನೇಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರೂ ತುಂಬಾಹೃದಯದಿಂದ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು

ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಸಂತಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಆ ನಂತರ ಒಬ್ಬ ಗಂಡುಮಗ ಅವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದನು ಅವನಿಗೆ 'ಸ್ವಾಮಿರಾಯ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿತು ಅದಕ್ಕೆ 'ಸುಬ್ಬಮ್ಮ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು

ಮಕ್ಕಳ ಆಟಪಾರಗಳಿಂದ ದಂಪತಿಗಳು ಆನಂದಿತರಾಗಿದ್ದರು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ ಭೀಮವ್ವನ ಕೈಹಿಡಿದ ಅದೃಷ್ಟದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಡ್ತಿಹೊಂದಿ ಉನ್ನತವಾದ ಹುದ್ದೆಗೆ ಏರಿದ್ದರು ಆದರೆ ಭೀಮವ್ವ ಮಾತ್ರ ಆಡಂಬರರಹಿತಳಾಗಿ ಸರಳವಾದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಒಡವೆ, ವಸ್ತುಗಳಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಬಿದ್ದುಹೋಗುವ ಈ ದೇಹಕ್ಕೆ ಏದ್ದು ಕಾಣುವ ಸಿಂಗಾರ ಎಂಥು ಅವಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಗಂಡನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅವಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ದಾನ-ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಬಡಜನರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಭೀಮವ್ವ

ನಿಗೆ ಅಪಾರ ಅನುಕಂಪವಿತ್ತು ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವ ಭಿಕ್ಷುಕರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಅವಳು ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗಿದ್ದ ಅಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಕಾರಣವೆಂಬಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಲ ಕಳ್ಳತನವಾಯಿತು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಒಡವೆ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳ್ಳರು ದೋಚಿದರು ಇದಾದ ನಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು ಮುನಿಯಪ್ಪನವರೂ ತೀವ್ರವಾದ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದರು ವೈದ್ಯರು ಬಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದರು ಆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದು ಮರಣಾಂತಿಕ ರೋಗವಾಗಿತ್ತು ಒಂದು ದಿನ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಕೋಟಲೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದರು ಆಗ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿತ್ತು

ಬದಲಾದ ಬದುಕು

ಪತಿವಿಯೋಗವಾದ ನಂತರ ಭೀಮವ್ವನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು ಕುಲಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಅವಳು ಕೇಶಮುಂಡನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಡಿಯಾದಳು ಜೀವನದ ಮೌವನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒದಗಿದ ಈ ಆಘಾತದಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಿತು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವಳಿಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಅತೀವ ಭಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಅದೀಗ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು

ತನಗೆ ಬಂದ ವೈಧವ್ಯವನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಶಾಪವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೊರಗಿ ಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲವೂ ದೇವರ ಚಿತ್ತವೆಂದು ಅವಳು ನಿಶ್ಚಿಂತಕಾದಳು ಮುಂದಿನ ಬಾಳು ವೆಯನ್ನು ಒಂದು ತಪಸ್ಸಿನಂತೆ ತಿಳಿದು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬದುಕು ಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಳು

ಮನೆ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರು ಮಾಡುವಂತೆ ಭೀಮವ್ವ ನೆರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಒಂದುಕಡೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅವಳು ದೇವರ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ದೇವರ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು

ದಿನದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭಗವಂತನ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೀಮವ್ವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಂಬಾ ಭಗವಂತನೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದನು ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸಹ ದೈವೀಕ ವಿಷಯಗಳೇ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು

ಒಂದು ಸಾರಿ ಬೀಮವ್ವನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪದ ದರ್ಶನವಾಯಿತು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರು ಆ ಸರ್ಪಕ್ಕೆ ಭೀಮವ್ವನ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಅಕ್ಷರ ಎರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಪ ಅವಳ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ನಂತರ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಭೀಮವ್ವನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರಂತೆ

ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ನಾರದರೆಂದೂ ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದ ನಂತರವೇ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಕಾವ್ಯರಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ಹಾಡುಗಳ ಸ್ಫುರಣೆ

ತೇಜಸ್ವೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಬ್ಬರಿಂದ ಸ್ವಪ್ನ ಮುಖೇನ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದ ನಂತರ ಬೀಮವ್ವನ ಚಿಂತನಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿತು ಅವಳ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು ಅವಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಹುದುಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪುಷ್ಟ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತು ಭೀಮವ್ವ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭಾವಾ ವಿಷ್ಠಳಾಗಿ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಪರಮಾತ್ಮನ ಗುಣಗಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹಾಡುಗಳು ಅವಳಿಂದಲೇ ರಚಿತ ವಾದಂಥವು ಸರಳವಾದ ಪದಪಂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಭೀಮವ್ವನ ಕಂಠವೂ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಅವಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಬಕ್ತಿ-ಭಾವದಿಂದ ಪುಳಕಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು

ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಓದಲು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಂತೂ ಮೊದಲೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಅವಳು ದೇವರ ಆನು

ಗ್ರಹದಿಂದ ದಿನನಿತ್ಯವೂ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು, ಕಥನ-ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಹತ್ತಿರವಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಬಂಧುಗಳು ಭೀಮವ್ವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮುಂದೆ ಅವಳು ಹಾಡು ಹೇಳುವುದು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರಂತೆ

ಭೀಮವ್ವನ ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನಾನುಭವಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ಬಿದ್ದ ಸ್ವಪ್ನಗಳು ಆಕೆಗೆ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಹಲವಾರು ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಒಮ್ಮೆ ಭವಾನಿಪತಿಯಾದ ರುದ್ರದೇವರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಪರಮ ವೈಷ್ಣವ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಭೀಮವ್ವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನ ಬಕ್ತನೆನಿಸಿದ ಭವಾನಿ ಪತೇ ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ರುದ್ರದೇವರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದಳು ಈ ಹಾಡು ಭೀಮವ್ವ ರಚಿಸಿದ ಮೊದಲ ಹಾಡು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯಿದೆ

ತನಗೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭೀಮವ್ವ ಯಾರ ಮುಂದೆಯೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮಿತಭಾಷಿಣಿಯಾದ ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೀರ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನಂಬಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ಅವುಗಳು ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವಳ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿರಹಟ್ಟಿ ವೆಂಕಟರಾಯ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದನು ಅವನು “ನಾನೂ ಕವನ ಕಟ್ಟುವೆ ನೆಂದು ತಿದ್ದಿ-ತೀಡಿ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ‘ಕವನ ಕಟ್ಟುವ’ ಅವನ ಗೀಳು ಕ್ರಮೇಣ ವೈಪರೀತ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತ್ತು ಆತ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಊರಲ್ಲಾ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಅವನಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಕಂಬಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ ಉಂಟು ಇದ್ದಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಫಿರ್ಮವ್ವನ ಮನೆಯವರು ಆಕೆಗೆ ವೆಂಕಟರಾಯನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ ಹಾಡುಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದರು ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ಹೆಂಗಸಾದ

ನನಗೆ ಆ ವೆಂಕಟಗೌಡನ ಗತಿಯೇ ಎಂದರೆ ಮನೆತನದ ಗೌರವ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾ ಗುವುದು ಎಂದು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು

ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೀಮವ್ವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು ಮುಂದೆಯೂ ಹೀಗೇ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯವೇನು ? ಆ ವೆಂಕಟರಾಯನಿಗಾದಂತೆ ನನಗೂ ಆದರೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮೂರು ಕಾಸಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದೇ ಸರಿ" ಎಂಬ ಬಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ದಿನ ಅವಳು ತಟಸ್ಥಳಾಗಿದ್ದಳು ಆದರೆ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಹಾಡು ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಸೆ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿತೆ ಕಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಡು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ತಲೆನೋವು, ಸಂಕಟ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ದಿನ ಆಕೆಯ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳಂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು 'ನಾವು ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೀನೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟು ನಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದರಂತೆ

ಆದರೂ ಬೀಮವ್ವನಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯವಿತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಹರಿದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿತವಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ನನಗೆ ಯಾವ ಅಂಕಿತವೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಯಾವ ಮುದ್ರಿಕೆಯಿಂದ ರಚಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಅಂದು ರಾತ್ರಿಯೇ ಅವಳ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿ ಹಿಡಿದ ದಾಸರೊಬ್ಬರು ದರ್ಶನ ನೀಡಿ ನಿನ್ನ ತವರ ಮನೆಯ ಹೆಸರಾದ ಭೀಮವ್ವ ಮತ್ತು ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಹೆಸರಾದ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಎಂಬ ಎರಡೂ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ' ಎಂಬ ಅಂಕಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ಎನ್ನುವುದು ಹರಿವಾಯುಗಳ ಹೆಸರಾಗಿದೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀನು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡು ಇದರಿಂದ ಶುಭವಾಗುವುದು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ ಅಲ್ಲದೆ ತಾವೇ "ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣ"ನ ಮುದ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣದೇವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದರಂತೆ ವಾಙ್ಮುದೇವರ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಆ ಕೀರ್ತನೆ ಎನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ

ಯಾತಕವನಿಯೋಳ್ ಜನಿಸಿದೆ ನಾನು | ಸಾರ್ಥಕೇನು
ನೀಯಿಲ್ಲದ ಮಾತಲಿ ಕಾಲಕಳೆವೆ ನಾನು | ಕೋತಿ ಸಾರ್ಥಕೇನು ||ಪ||

ಶರಧಿ ಹಾರಿ ಉರಿಖಲಂಕೆಯನರಿವೆನೇನೋ ವಾರ್ತೆ
ತಿರುಗಿ ಮಾರ್ಗವ ಮಾಡಿ ಮಾತೆಯ ತರುವೆನೇನೋ || ೧ ||

ಕಿತ್ತು ಸಂಜೀವನವ ಬೆಟ್ಟಲ್ಲಿರಿಸುವೆನೇನೋ ರಾಮ—
ರ್ದತ್ತಿಸ್ವಾಹನನಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿಪಡೆವೆನೇನೋ || ೨ ||

ಇಂದಿರೇಶ ಕೊಡಲು ಪದವಿ ಒಲ್ಲೆಂಬೆನೇನೋ ರಾಮ—
ರೆಂಜಲೆಗ್ಗಾರ್ಪಿಸಿ ಕದೊಯ್ದುಂಟೆನೇನೋ || ೩ ||

ಮುನ್ನ ಹರಿಯಸೇವೆಗೆಂದು ಜನಿಸಿದೆನೇನೋ ಧರೆಯೋಳ್
ಧರ್ಮ ಮೀರದೆ ನಡೆದು ಖ್ಯಾತಿಪಡೆವೆನೇನೋ || ೪ ||

ರಾಜಸೂಯಯಾಗಾಶ್ವಮೇಧ ಸಾಧಿಸುವೆನೇನೋ ರಾಜ್ಯ
ಭೇದಿಸಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಭಯವ ತೋರುವೆನೇನೋ || ೫ ||

ಕ್ಷೇತಮನಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ವನವಾಸ ಸೆಹಿಸುವೆನೇನೋ ಅಜ್ಞಾತ—
ವಾಸೊಂದು ಕ್ಷಣ ಪರಿಯಂತರ ಚರಿಸುವೆನೇನೋ || ೬ ||

ಭಿಕ್ಷೆತನ ಕೊಂಬೋ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ನಮಿಸುವೆನೇನೋ ಬೋರೆ—
ವಕ್ಷಮೂಲದಲ್ಲಿ ಆವಾಸ ಬಯಸುವೆನೇನೋ || ೭ ||

ಪಾದಕ್ಕಿರಗುವ ಪ್ರಾಣೇಶ ನೀ ಪಾಲಿಸುವೆನೇನೋ ಜ್ಞಾನ—
ಅದಿಮೂರುತಿ ವೇದವ್ಯಾಸನ ಒಲಿಸುವೆನೇನೋ ||೮||

ಬಿಟ್ಟು ಚಲಿಸದೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮನಸಿಟ್ಟೆನೇನೋ ವಾ—
ಸಿಪ್ಪ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ಭಜಿಸುತ್ತಿರುವೆನೇನೋ || ೯ ||

ಅಂದಿನಿಂದ ಭೀಮವ್ವ “ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತವನ್ನು ಬಳಸಿ
ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ತೊಡಗಿದಳು ಅವಳು ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಅರ್ಥ

ಫರಿತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಸರಸವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಜೀವಂತ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರು ಮೋಢಿಸಿದ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ ಮುಂತಾದ ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಇದ್ದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಂಡು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಹ ಬೆರಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು

ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಭೀಮೇಶ್ವರವನ್ನೇ ಮಗುವಾಗಿ, ಚೂತಗಾರನಾಗಿ ತಂದೆಯಾಗಿ, ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ ಆರಾಧ್ಯದೇವನಾಗಿ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊಮ್ಮಿನ ಹಾಡು

ಕಸ್ತೂರಿಯ ಕಂಪು ತಾನಾಗಿ ಹರಡುವ ಹಾಗೆ ಭೀಮವ್ವನ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಳಿಯತೊಡಗಿತು ಬಹಳ ಜನ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಕೆಲವು ಹೆಂಗಳರು ಅವಳ ಹಾಡಿನ ಮೋಡಿಗೆ ವಶವಾಗಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅವಳಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಫಕ್ರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು

ಭೀಮವ್ವನ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವಳ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಕಂಠಮಾದುರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತ್ಸರ್ಯಪಡುವವರೂ ಕೆಲವರಿದ್ದರು ಅವರು ಭೀಮವ್ವನನ್ನು ತೀರ ಕೇವಲವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು ಕವಿತಾ ಮಾಡುವ ದಾಸಿ ಎಂದು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೀಗೆಯಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಆ ವಿಚಾರ ಭೀಮವ್ವನಿಗೂ ಅಳಿದಿತ್ತು ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅವಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ “ಹಂಗಿಸುವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹಿತಕುತಕರು ಎಂಬ ಉದಾತ್ತವಾದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡುವವರನ್ನೂ ಆದರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು

ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಜನಗಳ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ಚುಚ್ಚುನುಡಿಗಳು ಮಿತಿ ಮೀರಿದಾಗ ಬೇಸರಗೊಂಡು 'ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳಕೂಡದು' ಎಂದು ಭೀಮವ್ವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅದು ಅವಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಪರವಶಾಗಿದ್ದಾಗ ಭೀಮವ್ವ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ - ಲಿಯದ ಹಾಗೆ ಅವಳಿಂದ ಹಾಡುಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯ

ಭೀಮವ್ವ ಸುಮಾರು ನೂರಾರವತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದಳೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅವಳ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರಚಾರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಭೀಮವ್ವನ ವಂಶಸ್ಥರು ಮಾತ್ರ ಅವಳ ಎಲ್ಲಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಒಹಳ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಸರಳವಾದ ತಿರುಳಿನ, ತಿಳಿಯಾದ ಶೈಲಿಯ ಅವಳ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರಚಾರ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೂ ಜನಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ ಭಕ್ತಿಯ ಸುಂದರ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ನಿಧಿಯನ್ನೇ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅವಳ ಕೃತಿಗಳು ಜನ-ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಂತೆ ಬೆರೆತುಹೋಗಿವೆ

ಭೀಮವ್ವನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಹಾಡುಗಳು (ಪೌರಾಣಿಕ ಚರಿತೆಗಳು), ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ, ಆರತಿ ಹಾಡುಗಳು ಮುಂತಾದವು ಅವಳ ಸಹಜ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಕೈಗನ್ನಡಿ ಎನಿಸಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಹಾಡುಗಳ ಪೈಕಿ ಸುಫದ್ರಾ, ಕಲ್ಯಾಣ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಮುಂತಾದ ಹಾಡು, ರತಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಸುಧಾ ಮನ ಹಾಡು, ಶಕುಂತಲಾ ಚರಿತ್ರೆ, ಕೃಷ್ಣದಾನವೃತ ಮುಂತಾದವು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ ಭಕ್ತಿಯ ರಭಸದಲ್ಲಿ ರಚಿತ

ವಾಗಿರುವ ಆ ಹಾಡುಗಳು ಒಂದೊಂದೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವಾಗುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿವೆ. ಭೀಮವ್ವ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಮತ್ತು ಗದ್ಯ ಶೈಲಿಗಳಿರಡನ್ನೂ ಹದವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮಪಡದೆ ಪದಗಳಿಗಾಗಿ ತಿಣುಕದೆ ಆಕೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ, ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಹಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ರಸಭಂಗವಾಗದಂತೆ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರಳವಾದ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಕೃತಿಗಳು ಉಪ್ಪವೆನಿಸಿದರೂ ಬೇಸರ ತರುವುದಿಲ್ಲ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ತಿಳಿವಿರಿಯಿಂದ ಹರಿಯುವ ವಿಶಾಲ ನದಿಯಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿನ ವಾಕ್ಯಗಳು ಜೀವಂತವೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ತನ್ನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾದ ಭೀಮೇಶ್ವರವನ್ನು ನನ್ನ ಹಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಉತ್ಸಾಹ ತಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುವ ಅವಳ ಪರಿಯೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು.

ಮಾಧವ ಮಧುಸೂದನ ಹರಿ

ಯಾದವೇಶನೇ ರಾಧಾವಲ್ಲಭ

ಆದಿಮೂರುತಿ ಅನಲಾಂತರ್ಗತ

ನೀ ದಯಾಂಬುಧಿ ನಿಂದು ರಕ್ಷಿಸೋ

ಯದುಕುಲೇಶನೆ ವಿಶ್ವಗುಪ್ತನೆ

ಹೃದಯವಾಸನೆ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಪತಿ

ಪದುಮನಾಭನೆ ಪರಮ ಆಪ್ತನೆ ಜ-

ಗದೊಳ್ಳಾಪ್ತನೆ ನೀ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನೆ

ಜಗದೊಳೋರ್ವನೆ ಜನದೊಳಾರ್ವನೆ

ಸುಗುಣ ಶೂರನೆ ಸುಂದರ ಗಂಭೀರನೆ

ಆಚ್ಚು ತನೆ ಶ್ರೀವತ್ಸಧಾರಿ ಎ-

ನಿಜ್ಜೆ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದಿರಾಪತಿ

ಭೃತ್ಯ ವತ್ಸಲ ಬಿರುದು ನಿನ್ನದು

ಸತ್ಯಭಾಮೇರ ಕಾಂತ ಕರುಣಿಸೋ

ಕಂತುಪಿತನೆ ಎನ್ನಂತರಂಗದ

ಪಂಥ ಗೆಲಿಸೋ ಪರಮಪುರುಷನೆ

ಶೇಷಶಯನ ಶ್ರೀನಾಥ ಪ್ರಭುವೆ ಎ-

ನ್ನಾಸೆ ಗೆಲಿಸೋ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನೇ

ಹೀಗೆ ತೈಲಧಾರೆಯಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಿಮ್ಮುವ ಪರಿಶುದ್ಧ ಕೃಷ್ಣ
ಭಕ್ತಿಯೇ ಭೀಮವ್ವನ ಕೃತಿಗಳ ಜೀವಾಳ

ಕೃತಿಗಳ ಒಳನೋಟ

ಸುಭದ್ರಾ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ತಂಗಿಯಾದ ಸುಭದ್ರೆ ಮತ್ತು
ಅರ್ಜುನನ ವಿವಾಹವೇ ಕಥಾವಸ್ತು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ
ಸಖಿನಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡುವ ಆಸೆ ಆದರೆ ಅಣ್ಣನಾದ
ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಇದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಕೌರವಧಿಪತಿಯಾದ
ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅವನ ಬಯಕೆ ಸುಭದ್ರೆಗೆ ಮಾತ್ರ
ಅರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ತಂಗಿಯ ಮನದಿಂಗಿತವನ್ನು ತಿಳಿದ ಕೃಷ್ಣ ಒಂದು
ಉಪಾಯ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ ಅದರಂತೆ ಅರ್ಜುನ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವೇಷದಲ್ಲಿ
ಬಲರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಸಂತರೆಂದರೆ ಬಹಳ
ಗೌರವ ಅವನು ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು
ತ್ತಾನೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪುನೀತಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ತನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ
ಒದಗಿಸಿ ತಂಗಿಯಾದ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನೇ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮಹಾಶಯರ ಸೇವೆಗೆ ನೇಮಿ
ಸುತ್ತಾನೆ ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ಯಾಕುಲವಾಗುತ್ತದೆ

ಬ್ಯಾಡವೋ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಬ್ಯಾಡಬ್ಯಾಡವೋ
 ಬ್ಯಾಡಬ್ಯಾಡಣ್ಣಯ್ಯ ಬೇಡಿಕೊಂಡ್ವೇಳುವೆ
 ನಾಡೊಳಗಿದು ಹಾಸ್ಯ ಗಾಡಿಕಾರ ತಿಯೀತ"

ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೊರೆಮಕ್ಕಳಂತೆ ತೋರುವ" ಅವನನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಸೇರಿಸದಂತೆ
 ಎತ್ತರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಸದನಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯದರೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು
 ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆತ

'ವಾಶಗಾರನಾಗಿ ತೋರುವನು, ಹೆಣ್ಣೆ
 ನಾಸೆಯಿಂದಲಿ ಬಂದಿಹನು ಚೆಲ್ವ
 ಮೀಸೆ ಪ್ರಾಯದಿ ಮೋಹಿಸುವನು"
 ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ

ಬಲರಾಮನಿಗೆ ತಮ್ಮನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ ತೇಜಸ್ವಿಗಳೂ, ಸಾತ್ವಿ
 ಕರೂ ಆಗಿರುವ ಯುವಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವಾಗ
 ಕೃಷ್ಣನ ಕುಚೋದ್ಯ ಅವನಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ

ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ನರಿಯೆಂದಾಡುವರೆ | ಹಡೆದವ್ವ
 ಗೆಲ್ಲಾದರೂ ಧಾಸಿ ಎಂಬುವರೆ ?
 ಅನ್ಯಾಯ ಮಾತನಾಡುವರೆ | ಇಂಥ
 ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೆ ನಾಶೆಯೆಂಬುವರೇ ?
 ಬೆಣ್ಣೆಗಳ್ಳನೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವರೇ ?
 ಉಡುವ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದಿ | ನೀ ಕಡ
 ಆಲದ ಮರವನೇರಿದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ |
 ಮಡದಿಯರ ಕೂಡ ಕುಚೋದ್ಯ |
 ಇನ್ನೂ ಬಡಲೊಲ್ಲಿ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ
 ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ |"

ಎಂದು ತಮ್ಮನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ

ಅಕ್ಕೂರವರದನ ಧಿಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯೊಳಗೆ ಎತ್ತಿಶ್ರೇಷ್ಠರ ಕರೆದುತಂದ' ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳು ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಆ ಸನ್ನಾಸಿ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಮೇಲೆ ಆಗ ಅವನು ಕೈಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪೇಚಾಡುತ್ತಾನೆ

ಕೃಷ್ಣ ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆನ್ನ ಮಾತು ನಿಷ್ಕರವಾಯ್ತು
ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಎನ್ನ ಮಾತು ಅಷ್ಟೂ ನಿಜವಾಯ್ತು
ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವ ತೋರಿರುವ ನಿರೂಪಣಾ ಕೌಶಲ್ಯ ಮನಸೆಳೆಯುವಂತಹುದು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಗೆ ಕುಂದುಬರದಂತೆ ಅವಳು ಹಾಸ್ಯರಸ ಮತ್ತು ಶೃಂಗಾರರಸಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ಮೋಹಕ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ

ಸುಧಾಮನ ಚರಿತೆಯೂ ಸಹ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿ, ದ್ವಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸವಾಗಿ ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುವ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ಮೋಹಕವಾದದ್ದು ಬಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಭೀಮವ್ವನಿಗಿರುವ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಸ್ಮಯ ಕವಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಅವನ ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಸುಧಾಮನ ಮಧುರ ಸ್ನೇಹದ ಸುತ್ತ ಈ ಕೃತಿ ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಸುಧಾಮ ಕಡುಬಡವ ಜೊತೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಮನೆ ತುಂಬಾ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೂಗಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟ ಆದರೆ ಸುಧಾಮ ಮಹಾ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಸ್ನಾನ ಹೋಮ ಜಪವೆ ಮಾಡಿ ನೇಮ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಉಪ್ಪು, ದಾನವನ್ನು ಬೇಡಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತ ಮತ್ತು ದ್ವಾರಕಾಧೀಶನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಯಾಚಿಸಲು ಬರುತ್ತಾನೆ

ಸುಧಾಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಾಣಲು ದ್ವಾರಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪರಿಯನ್ನು
ಭೀಮವ್ವ ಮನಮುಟ್ಟುವ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾಳೆ

“ಹುಟ್ಟು ಮೊದಲೆ ಅನ್ನ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೊಂಡ ಮನುಜನಲ್ಲ
ಗಟ್ಟಿ ಗಾಳಿ ಬರಲೀಗ್ಗಾ ರುವಂತೆ ತೋರುವ |

ಅಸ್ತಿ ಚರ್ಮ ಆತನಂಗಕ್ಕೆ ತ್ತಿಕೊಂಡ ಹೊಟ್ಟೆಬೆನ್ನು
ಮತ್ತೆ ನಡೆಯಲಾರ ಮೊತನಾಡಲಾರನು |

ದೊಡ್ಡ ನಾಮ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಮದ್ರೆಮಯ್ಯಲೊತ್ತಿಕೊಂಡು
ತುದ್ದ ಚಂದ್ರಮನ ಕಾಂತಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನು |

ಭಿದ್ರವಾದ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಚಿಗುರು ತುಳಿಸಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು
ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಲಿಸೆನುತ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದನು |

ಪ್ರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಸುಧಾಮನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆನಂದದ ತರಂಗಗಳು ಉಕ್ಕೀರುತ್ತವೆ ಅವನು ಸುಧಾಮನನ್ನು ತುಂಬಿದ ಹೃದಯದಿಂದ “ಕರೆಸಿ ಕರವ ಪಡಿದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ದಿವ್ಯಾಸನದ ಮೇಲೆ, ತರಿಸಿ ಚಾಮರದ ಗಾಳಿ” ಹಾಕುತ್ತಾ ಪನ್ನೀರು ತಂದು ಪಾದ ತೊಳೆದು ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣು ಎಳೆ ನೀರು ತಂದು” ಆದರೋಪಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಪದುಮನಾಭ ಹರುಷದಿಂದ ಮುದದಿ ಮಾತನಾಡಿದನು | ಮದುವೆಯಾಯಿತೇನೋ ಸಖಿನೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ” ನಂತರ ಕೃಷ್ಣ “ಅಣ್ಣ ನಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ನಮಗೇನು ಕಳಿಸಿದಳು | ನಿನ್ನ ಹೆಗಲಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸು” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಸುಧಾಮ ತಂದೆ ಅವಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅಕ್ಷಯಪನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಷಿಯರಿಗೂ ಹಂಚುತ್ತಾನೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗುರುಕುಲವಾಸದ ಘಟನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಾ ಸಲಿಯಿಂದ ಖುಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ

ಆದರೆ ಸುಧಾಮನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಡು ತುಂಬಾ ಸಂಕೋಚವಾಗುತ್ತದೆ ತನ್ನ ಬಡತನವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆ

ಯುವ ಮನಸ್ಸೇ ಅವನಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದ್ವಾರಕಾಧೀಶನೆದುರಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡು” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯೆನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ

ಸುಧಾಮ ಏನನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೇ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾನೆ ಮರಳಿ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಸಮೀಪ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗಾಗುವ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಅಷ್ಟಖತ್ವರ್ಯಗಳು ತುಂಬಿವೆ ತನ್ನ ಮುರುಕಲು ಮನೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಬಂಗಲೆಯಿದೆ ! ಸುಧಾಮ ಒಳ್ಳೆ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಾನೆ ಆದರೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರರು ಆ ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಆಗ ಸುಧಾಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ “ಎತ್ತಹೋದರನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಬೇರೆ ಆಗುವುದೆ ! ಸತ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಬರಹ ತಪ್ಪದೆಂದು ಬೇಬಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಕೋಪವೂ ಬರುತ್ತದೆ ನನ್ನಂಥಹ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಳಲಿಸುವುದು ನನಗೆ ಭೂಷಣವೇ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವನ ಮೇಲೆ ನಿಂದಾಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ

ಭಾಳ ಎಡವನೆಂದುಯೆನ್ನ ಕೀಳು ಮಾಡಿದ್ದಾ ಕೋ ಸ್ವಾಮಿ
ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ಸುಖವನು ।

ನೀರೊಳಗೆ ಮಿನಾಗೊಳ್ಳತು ನಾರುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಟ್ಟದ
ಹೇರ ಭಾರಕ್ಕಂಜಿ ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿದ್ಯೋ ।

ಬೇರ ತಿಂದು ಗುಡ್ಡ ಗಂಹರ ತಿರುಗಿ ಕಂಬದೊಳಗೆ
ಸೇರಿ ಕರುಳ ಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತೆರೆದು ಬಾಯನು ।

ನೀನು ನನ್ನಂಥ ಬಡವನಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಭೂಮಿ—
ದಾನ ಬೇಡಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲವೆ ।

ನಾರನುಟ್ಟು ನಾರಿಬಿಟ್ಟು ಘೋರ ಅರಣ್ಯ ತಿರುಗಿ
ಬೋರತನವ ಮಾಡಿ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆ ।

ಬತ್ತಲಿದ್ದು ಬಿಳಿಯ ಕೋರಿ ಕಾಣದಂತೆ ನೀನು ಬಿಚ್ಚು
ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕಲಿಗಳ್ಳಿಂದ ತಿರುಗಿದ್ದಾತಕೇ ।

ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹಂಗಿಸುತ್ತಾ ದಶಾವತಾರದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ

ಬಾರ್ಯಳಿದ್ದು ಬಸಿರು ಬಾಣಂತಿ ಖರ್ಚಿಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾಭಿಯಿಂದ ಪಡೆದೋ
ನಾಲ್ಕು ಮೋರೆ ಶಿಶುವನು ಎಂದು ಹಾಸ್ಯವೆಡುತ್ತಾನೆ ಕಡೆಗೆ ಸುಧಾಮನ
ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಓಡೋಡಿ ಬಂದು
ಆವನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ

ಇಲ್ಲಿ ಸುಧಾಮನ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶವಾದ ಸದೃಢ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿ
ಯನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಧಾರೆ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು
ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗದ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ
ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವುದು ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದ ಕಲೆ ಸರಸವಾಗಿ
ಸಾಗಿರುವ ನಂದ್ಯಾಸ್ತುತಿಗಳೂ ಸಹ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗದೆ ಆಳವಾದ ಭಕ್ತಿಗೆ
ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ

ವರ್ಣನಾ ಕೌಶಲ್ಯ

ಅರವತ್ತೊಂದು ಧ್ವನಿಗಳುಳ್ಳ 'ರತಿ ಕಲ್ಯಾಣ'ದ ಹಾಡು ಭೀಮವ್ವನ
ವರ್ಣನಾ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣನನುಜೆ ಕೃಷ್ಣ'ಯಾದ
ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವಳ ಶೌರ್ಯ-ಸಾಹಸ
ಗಳನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾಳೆ

ರತಿ-ಮನ್ಮಥರ ಮದುವೆಗೆ ವಿಘ್ನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಕೌಂಡ್ರಿಕನನ್ನು
ನಿವಾರಿಸಲು ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ವಿಫಲರಾದಾಗ ದ್ರೌಪದಿ ಕನಲಿ ಕೆಂಡವಾಗಿ ಅವ
ನನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ತಾನೇ ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ

“ಪುಂಡ ಕೌಂಡ್ರಿಕ ನಿನ್ನ ದರ ಬಗೆದೋಕುಳ್ಳಿ ೦

ಕೊಂಡವನು ಮಾಡಿ ರಕ್ತವ ಸೂರೆಮಾಡುತ್ತಲಿ ಪ್ರ-

ಚಂಡ ನಿನ್ನ ಶಿರವ ನಾ ಚೆಂಡಾಡುವೆ

ಎಂದು ಭೀಮಪತ್ನಿ ದ್ರೌಪದಿ ಘೋರರೂಪ ತಳೆದು, ಗಗನದತ್ತರ ಬೆಳೆದು
ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಬಡಬಡನ್ವಲ್ಲ ಕಡಿಯತಲಿ
ಘಡಿಘಡಿಸುತ ಘನ ಘೋಷದಲಿ
ಘಡಘಡನ್ವಲ್ಲ ಮುರಿಯುತಲಿ ಧಡ
ಧಡ ರಥದಿಂದ ಕೆಡೆಯುತಲಿ ಬಡಘಡನೆ
ಸಿಡಿಲಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿ ಒಡಲು ಬಗೆದು ಕಿತ್ತು ಕರುಳ
ಹಿಡಿದು ಸೂರಾಡುತಲಿ ರಕ್ತವ ಅಡವಿಯಲ್ಲಾ ಭಟ ಮಾಸುತ

ವೀರವನಿತೆ ದ್ರೌಪದಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ ಕೌಂಡ್ಯಕನನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ರತಿ-ಮನ್ಮಥರ
ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾಳೆ ಪವನನ್ವಲ್ಲಭಂ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ
ಅಮರಾದಿ ಸುರರೆಲ್ಲ ಅರಳು ಪುಷ್ಪಗಳ ಮಳೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ದೇವಲೋಕದ
ದುಂದುಮಿ, ಭೇರಿಗಳು ದಂಧಣವೆಂದು ಮೊಳಗುತ್ತಿರಲು ಬ್ರಹ್ಮಭವರು
ದ್ರೌಪದಿಗೆ 'ಜಯಜಯಾ' ಎಂದು ಜೈಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ

ಅತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಮನ್ಮಥಗೆ ತಾ
ರತಿ ತಂದು ಲಗ್ನಮಾಡಿದ ಕಥೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ
ಹಿತದಿಂದ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಶ್ರೀ-
ಪತಿ ಒಲಿದುಕೊಡುವ ಕಾಮಿತ ಫಲವ ಕರುಣದಿಂದ

ಎಂದು ಫಲಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಭೀಮವ್ವ ಕಡೆಗೆ ಮಂಗಳ ಹಾಡಿದ್ದಾಳೆ ಈ
ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವನ ಅದ್ಭುತ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಹಜ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಗಳ
ಮಧುರ ಮಿಲನವಾಗಿ ಸಾಗಿಯಿಂದ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ನದಿ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿ
ವಿಹಂಗಮ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ

ಹೀಗೆ ಭೀಮವ್ವ ರಚಿಸಿರುವ ದೀರ್ಘವಾದ ಹಾಡುಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಸುಂದರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿವೆ ಅವಳ
ಮುಯ್ಯಾದ ಹಾಡಿ ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲಾ ಮಹಿಮೆಗಳ ವರ್ಣನೆಯಿದ್ದರೆ
'ನಳ ಚರಿತ್ರೆ' ಯಲ್ಲಿ ನಳ ಮತ್ತು ದಮಯಂತಿಯರ ಸಮ ಗಮದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ

ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಳನ ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಗಳು ದೂರವಾದುದರ ಬಣ್ಣನೆಯಿದೆ “ಶಕುಂತಲಾ ಚರಿತ್ರೆ”ಯಲ್ಲಿ ಶಕುಂತಲೆ ಮತ್ತು ದುಶ್ಯಂತರ ವಿವಾಹ, ವಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಮಾಗಮದ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ “ಕೃಷ್ಣದಾನವೃತ” ದಲ್ಲಿ ತುಳಸಿಯ ಮಹಿಮೆ, ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಪತಿಪ್ರೇಮ, ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಸವತಿ ಮಾರ್ತ್ಯರ್ಯ, ನಾರದರ ಕಲಹ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪೂರ್ವ ಗುಣಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ

ಇಂತಹ ದೀರ್ಘವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯ ಸೆಲೆಯನ್ನೇ ಚಿಮ್ಮಿ ಸಿರುವ ಭೀಮವ್ವ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಲ್ಲವಂತೆ ನುಡಿಸುವವನು ನಾರಾಯಣನು ನಾನು ಕೇವಲ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ನುಡಿಯುವವಳು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಅವಳು ತನ್ನ ಶಕುಂತಲಾ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ

—ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣಾಂಕಿತ ಕೀರ್ತನೆಗಳು

ಕೆಲವು ದೀರ್ಘವಾದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಭೀಮವ್ವನ ಉಳಿದ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೀರ್ತನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಹಾಡುಗಳಂತೆ ಕಿರಿದಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಹಿರಿದಾಗಿವೆ. ಭೀಮವ್ವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವರ್ಣನಾ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಂಭಾಷಣಾ ಚಾತುರ್ಯ, ಭಕ್ತಿಯ ಬುಗ್ಗೆ, ತತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ, ಅರ್ಥವೃಷ್ಟಿ, ಶಾವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ, ಆಡು ಭಾಷೆಯ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆ, ಅಪೂರ್ವ ಲಯ, ಮತ್ತು ಮೋಹಕ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಓದುಗರನ್ನು ಬೆರಗುಕವಿಸಿಬಿಡುವಷ್ಟು ಅನನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಓದು-ಬರಹ ಬಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಇಂತಹ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಶಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಕರ್ತಳೆಂಬುದನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. “ಕಿಮಲಭ್ಯಂ ಭಗವತಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನೇ ಶ್ರೀನಿಕೇತನೇ” ಎಂಬ ನುಡಿಯಂತೆ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಾದರೆ ಎಂತಹ ಸಿದ್ಧಿ-ಸಾಧನೆಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭೀಮವ್ವನ ಕೃತಿಗಳೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿದರ್ಶನ.

ಭೀಮವ್ವ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೆಲ್ಲದ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಗುರುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗಣಪತಿ, ಶಿವ, ಹನುಮಂತ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ, ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿರಲ, ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆ

ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಧಕ್ಷೇತ್ರ, ಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸ್ಫೂರ್ತಿಹೊಂದಿ ಗಂಗೆ, ಸರಸ್ವತಿ ಗೋದಾವರಿ ಮೊದಲಾದ ನದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಕೀರ್ತನೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಹರಿದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಮೊದಲಕಲ್ಲು ಶೇಷದಾಸರ ಮೇಲೆ ಸ್ಮರಿಸಿ ಬದುಕಿರೋ ಸರ್ವಾನಂದ ಗುರುಗಳ ಎಂಬ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾಳೆ.

“ಹರಿಯ ದಿವ್ಯಾಸ್ತಿಕೆಯ ನಾಮ ಗುರು ವಿಜಯರಾ—

ಯರ ಪ್ರೇಮ ಪಡೆದು ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣನಂಘ್ರಿ, ವಿಡದೆ ಭಜನೆ

ಮಾಡುವವರ’

ಎಂದು ಶೇಷದಾಸರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮಾ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಅವಳು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಭೀಮವ್ವ ಮಾಡಿರುವ ಕೃತಿ ತುಂಬಾ ಮುದ್ದಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಕಂಕುಪಿತ ಸೀತಾಪತಿಯ ಅನಂತ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಭಜಿಸಿ ಬರುವ ಭಕ್ತರ ಅನೇಕ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಫಲ ನೀಡುತ್ತಾ ಭೂತಳದಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಯರನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ನೋಡಿರಿ ರಾಘವೇಂದ್ರರ ಮಾಡಿರಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಎಂಬ ಮೂರು ನುಡಿಗಳ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಭಯಗಳ ಪಾತಖತ್ರ ವ್ಯಾಧಿಗಳ

ಶ್ವೇತ ಕುಷ್ಠರೋಗಗಳ ಪಾತಕಿಯರ ಪಾಪಗಳ

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಳೆವರ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಬೆಳೆವರ

ಎನ್ನುವ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಆಸೀಮ ಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.

ಸೋಂದಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿರುವ, ಪಂಚಬೃಂದಾವನಗಳ ಮಧ್ಯೆ
ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಕಂಡ
ತಕ್ಷಣ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಮೈಮರೆಯುತ್ತದೆ ನೇಮನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ
ಜನರಿಗೆ ಬೀಮೇಶ್ವರನ ದಯದಿಂದ ಬೇಡಿದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅವ
ರನ್ನು ಮಹಿಮಾನರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವ ಪೃಥ್ವಿಗಧಿಕ ಗುರುಗಳು' ಎಂದು ಬಕ್ತಿ
ಪಾರವಶ ದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾಳೆ

ಮಳಬೇಡದ ಶ್ರೀ ಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿರುವ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ
ಬೀಮವ್ವ ಅವರ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ತೆರೆದಿಡುತ್ತಾಳೆ ಇಲ್ಲಿ
ಅವಳ ಕದನ ಕೌಶಲ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ ದ್ವೈತಮತ ಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀ
ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಬರೆದ ಜಯರಾಯರಿವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ
ಪತಿತರನೆ ಪಾವನವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಗತಿಯ ಕೊಡುವ ಸಜ್ಜನ ಶಿರೋಮಣಿ ಎಂದು
ಅವರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಾಳೆ

ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ದಕ್ಕುವ ರಚನೆ

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ವಿಘ್ನನಾಶಕನಾದ ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುಗ
ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ ಗಣಪತಿಯನ್ನು
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಅವಳ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರೂ
ಭೀಮವ್ವ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಹಾಡುಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ
ಗಣನಾಯಕನನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ವಂದಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಗಜಮುಖ ಗಣಪಗೆ ನಮೋ ನಮೋ
ತ್ರಿಜಗದೊಳು ಪೂಜಪ ನಮೋ ನಮೋ
ಗಜಮುಖ ಗಣಪಗೆ ನಮೋ ನಮೋ || ಪ ||

ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕ ನಮೋ ನಮೋ
ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾಯಕ ನಮೋ ನಮೋ
ಲಡ್ಡಿಗೆ ಮೋದಕ ನಮೋ ನಮೋ
ನೈವೇದ್ಯಕರ್ತಿಸುವನು ನಮೋ ನಮೋ || ೧ ||

ಹರನ ಕುಮಾರನೆ ನಮೋ ನಮೋ
 ಗಿರಿಜೆಯ ವರಪುತ್ರ ನಮೋ ನಮೋ
 ಹರಿಕಥೆಗಳ ಕೇಳ್ವೆ ನಮೋ ನಮೋ
 ವರಮತಿ ಪಾಲಿಸೋ ನಮೋ ನಮೋ || ೨ ||

ಆಕಾಶಕಭಿಮಾನಿ ನಮೋ ನಮೋ
 ಮೂಷಿಕವಾಹನ ನಮೋ ನಮೋ
 ಭೀಮೇಶಕ್ರಷ್ಣನ ಕಥೆ ನಮೋ ನಮೋ
 ಸಂತೋಷದಿ ವೇಳ್ವೆನು ನಮೋ ನಮೋ || ೩ ||

ಹೀಗೆ ಪತಿದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಡಿನ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬರುವ ಗಣಪತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ
 ಭೀಮವ್ವನ ಸರಳ ಶೈಲಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೂ ದಕ್ಕುವಂತಹ
 ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವ ನಿರ್ಮಿತವು

ಹಸ್ತಮುಖದ ಗಣಪತಿ, ರುದ್ರಕುಮಾರ, ಉಮಾಸುತ, ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕ,
 ಹರಕುಮಾರ ಸರ್ವಭೂಷಣ ಸುತ ನೀಲಕಂಠನ ಸುತ, ಏಕದಂತ, ಕರಿಮುಖದ
 ಗಣಪತಿ" ಪುಂತಾದ ಪದಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಗಣಪತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಒಳ
 ಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಭೀಮವ್ವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಕೃತಾಸಪತಿಯಾದ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ
 ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಉತ್ಸಾಹ ಬರುತ್ತದೆ ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೂ, ಸೇತು ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗ
 ನೂ, ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವವನೂ ಆದ ಆ ಗಂಗಾಧರನನ್ನು ಪಾರ್ವತಿ
 ನಾಥ ತ್ರಿನೇತ್ರ ಎನ್ನ ಭೀತಿ ಬಿಡಿಸೋ" ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ನರಸಿಂಹನ ಭಕ್ತನೂ, ಪರಮವೈಷ್ಣವನೂ ಆಗಿರುವ ಫವಾನಪತಿಯ ಪಾದಗ
 ಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಭೀಮೇಶಕ್ರಷ್ಣನನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತಾಳೆ

ಸಂಭಾಷಣಾ ಚಾತುರ್ಯ

ಭೀಮವ್ವನ ಸಂಭಾಷಣಾ ಶೈಲಿ ತುಂಬಾ ಮೋಹಕವಾದದ್ದು ಸರಳವಾದ
 ಆಡುಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಅವಳು ಹಲವಾರು ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಜೀವ

ತುಂಬುತ್ತಾಳೆ ಈಶ್ವರ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ಸಂವಾದ ಸತ್ಯಭಾಮಾ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ಸಂವಾದ, ಅರ್ಜುನ-ದ್ರೌಪದಿಯರ ಸಂವಾದ, ರುಕ್ಮಿಣಿ-ಸತ್ಯಭಾಮೆಯರ ಸಂವಾದ, ಕೃಷ್ಣ-ರುಕ್ಮಿಣಿಯರ ಸಂವಾದ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭೀಮವ್ವನ ನಿರೂಪಣಾಕೌಶಲ್ಯ ಅನನ್ಯವಾದದ್ದು ಅವಳ ಅಪೂರ್ವ ಚಿತ್ರಕಶಕ್ತಿ ಕೇಳುವವರನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ದಿವ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ

ಭೀಮವ್ವ ರಸಿಸಿರುವ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿದೇವಿ ಬಾಗಿಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಡು” ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ

ಇಂದುವದನೆ ಪಾರ್ವತಿಯೆ ನಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ಜಾಣೆ ಎಂದು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಯಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಲು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಆಗ ಪಾರ್ವತಿ—

ಬಂದವರಾರೀ ವ್ಯಾಳದಿ ಬಾಗಿಲು ಬಂದು ತೆಗೆಯೋರಾ ರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ

ಕುಸುಮಲೋಚನೆ ಕೇಳೆ ಪಶುಪತಿ ನಾ ಬಂದೆ ಕುಶಲದಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ಜಾಣೆ” ಎಂದು ಶಿವ ನುಡಿದಾಗ—

“ಪಶುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಪತಿ ನಾದರೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂಬು ಹಸನಾಗಿ ತೋರಿಸು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ

ಸರ್ಪರರೀರದತ್ತಿತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿವನು ನಾ ಭಂದೀನೆ” ಎಂದು ಶಿವ ಯಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಸರ್ಪಸೇರಿರುವಂಥ ಹುತ್ತ ನೀನಾದರೆ ಇತ್ತ ಬರುವೋದುಚಿತವಲ್ಲ ಪೋಗೋ ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಕಾಂತ ಪಾರ್ವತಿ ನೀಲಕಂಠನಾ ಬಂದೀನಿ ಸಂತೋಷದಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ” ಎಂದು ಶಿವ ಗೋಗರೆಯುತ್ತಾನೆ

ಪಾರ್ವತಿ ಸೋಲುವುದಿಲ್ಲ

ಕಂದೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನೀ ನವಿಲಂತೆ ಕುಣಿದು ತೋರಿಸೆನೆಗೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ

ಹೀಗೇ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಕಡೆಗೆ
ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಸೋತು-

ಮಾತಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವೋರೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳೆ

ಮೂಕನಂತಿರುವೆನೆ ನಾನು ಇನ್ನು

ಮೂಕನಂತಿರುವೆನೆ ನಾನು

ಎಂದಾಗ ಪಾರ್ವತಿ

ಮೂಕನಂತಿರುವುದ್ದಿವೇಕ ಭೀಮೇಶ

ಕೃಷ್ಣನ ಕರುಣಕೆ ಪಾರ್ವನಾದ ನಿನಗೆ

ನಾ ಕೈಯ ಮುಗಿವೆ ನಾ ನೀನು

ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಾಗಲನ್ನು ತೆರೆದು ಶಿವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ

ಅಪೂರ್ವ ಲಯ

ಇದೇ ರೀತಿ ವೀಮವ್ವ ರಚಿಸಿರುವ ಆರತಿ ಹಾಡುಗಳು ಸಹ ತುಂಬಾ
ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಮುಂತಾದ ಶುಭ
ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಅವಳ ಆರತಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು
ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು

ಆರತಿ ಮಾಡೆ ನೀರೆ, ಬಾರತಿಗಾರ ಮಾಡೆ ನೀರೆ

ಮಾರುತಿ ಸತಿಯಾದ ದೌಪದಿದೇವ್ಯೇರಿಗಾರತಿ ಮಾಡೆ ನೀರೆ

ಭಾರತದೇವಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವ ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಪೂರ್ವ ಲಯ
ಭಾವುಕರನ್ನು ಪುಳಕಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮಂಗಳಗೌರಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸತ್ಯಭಾಮಾ,
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಕುರಿತು ಭೀಮವ್ವ ಅನೇಕ ಆರತಿ
ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ಪ್ರಾಣದೇವರೆನಿಸಿದ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪರಿಯಾಗಿ ಹೊಗಳಿದರೂ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹನುಮಂತನೇ ಭೀಮಸೇನನಾಗಿ ಬಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ತತ್ತ್ವವಾದವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದರೆಂದು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾಳೆ ವಾಯುದೇವರ ಅವತಾರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿರುವ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ತುಂಬಾ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿವೆ

“ತಿರುವಿದಿಯಾ ಮೋರೆ ತಿರುವಿದಿಯಾ ಹನುಮಾ

ತಿರುವಿದಿಯಾ

|| ಪ ||

ದಂಡಕವನ ಕೊ ದಂಡರಾಮರ ಪಟ್ಟಿ—

ದ್ವಂಡತಿ ಚೋರಸ್ವತ್ತುರುಂಡ ನೋಡದೆ

|| ೧ ||

ತರಳೆ ದ್ರೌಪದಿ ಸಭೆಗೆಳೆದು ಉಟ್ಟಸನ “ಳೆದ

ಕೊರವರೆಂಬೋ ದುರುಳರ ನೋಡದೆ

|| ೨ ||

ವ ಧ್ವ ಮತಗಳೆಂಪೋ ಪುರದ ಹಣ್ಣನು ಮೆದ್ದು

ಮುದ್ದು ಬೀತೆಂಶಕ್ಯಷ್ಟ ಎನ್ನದವರ ನೋಡಿ

|| ೩ ||

ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನಿಂತಿರುವ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಹೀಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಬೀಮವ್ವನಿಗೆ ಬೊಮ್ಮಾಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣದೇವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಬೊಮ್ಮಾಗಟ್ಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿರುವ ಆಕೆ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಸಿರುವ ಹನುಮಂತ ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ಮಾ ನಾದಾದಿಯ ಮುರಿದೊತ್ತಿದ ತಾ ಮಧ್ವ—

ರಾಂ ರಾಗಿ ರಜತಪೀಠಪುರದಲ್ಲೆ

ಭೀಮೇಶಕ್ಯಷ್ಟನ್ನ ನಿಲಿಸಿ ಬಂದೀ ಬೊಮ್ಮ

ಗ್ರಾಮದಿ ನಿಂತನೆ ಸೀತಾರಾಮರ ಸಹಿತವಾಗಿ”

ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾಳೆ

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಸ್ತುತಿಸುವ ಶೈಲಿಯೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು

ನೇಮದಿಂದಲಿ ನಮಿಸುವೆನು ನಿನಗೆ ಮಾಲಕ್ಷ್ಮಿತಾಯಿ
ಪ್ರೇಮದಿಂದಲಿ ಪಾಲಿಸಿ ನೀನು
ಶ್ಯಾಮವರ್ಣನ ದಿವ್ಯ ಸಾಸಿರ
ನಾಮ ನಾಲಿಗೆಲಿರಲು ನಿಲಿಸಿ
ಭೂಮಿಗೊಡೆಂ ಬೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ
ಧಾಮದ ದಾರಿಗಳ ತೋರಿಸೇ

ಎಂದು ಪಕ್ಷಿವಾಹನವೃಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆವಾಸವಾಗಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಸೆರ
ಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುತ್ತಾಳೆ

ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಲ್ಲೆ ನಿಲ್ಲೆ ಕೊಲ್ಲಾ
ಪುರದೇವಿ, ಇಲ್ಲೆ ಬಾರೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಫಿಲ್ಲೆ ನುತ ಎಂದು ರಚಿಸಿರುವ ಕೀರ್ತನೆ ಸುಂದರ
ವಾಗಿದೆ ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಭೀಮವ್ವ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೀರ್ತನೆ
ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ರಮ್ಯ ಚಿತ್ರಣ

ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಭೀಮವ್ವ ಮಾಡಿರುವ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಮನಸೆಳೆ
ಯುವ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ ಮಾಲಗೋಪಾಲನ
ಹಾವಳಿ, ಗೋಪಿಯರ ಸಂಗಡ ಅವನು ನಡೆಸಿದ ಪುಂಡಾಟ ಮುಂತಾದವುಗಳು
ತುಂಬಾ ರಮ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ
ಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಯರಿಗಾದ ವೇದನೆ, ಪರಿತಾಪ, ತುಮುಲಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ
ಭೀಮವ್ವ ತನ್ನನ್ನೇ ಒಬ್ಬ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಭಾವನೆ
ಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ

ಅತಿಕ್ರೂರನೆನಿಸುವಕೊರ ಬಂದು ನಮಗ್—
 ಹತೆ ಮಾಡಿ ಪೊದನಲ್ಲೋ
 ಮತಿಹೀನರಾಗ್ವರಿಯ ರಥದ ನಿಲಿಸದಲೆ ಮುಂ—
 ದೆನವರಿಯದೆ ನಿಂತವೊ
 ಪ್ರಧಿವಿ ಒಳಗಿಂಥ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರೆಂದು ವಾಳಪ್ಪ—
 ಕೀರ್ತಿಗೊಳಗಾದವೋ ಉದ್ಧವ

ಎಂದು ಮಧುರೆಗೆ ಹೋದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ಆ ಮುರಳೀಮೋಹನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ—

ವಾರೋ ವಾರೋ ಭಾಗ್ಯದ ಸಿರಿನಲ್ಲ
 ಕೇಳುತ್ತಲನ ಸೊಲ್ಲ |
 ವಾರೋ ವಾರೆನುತಲಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೆ
 ವಾರಿವಾರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನೋ

ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕರೆದಿದ್ದಾಳೆ ಹೃತ್ತಾಪ ತಡೆಯಲಾರೆನೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ತಿರುಪತಿಯ ವೆಂಕಟೇಶನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ವೀಮವ್ವ ಹಿಂದೆ
 ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕಂಡೆ ಕಂಡೆ ಮುಡಕುಂದ ವರದ ಮುಕುಂದ ಮೂಡಲಗಿರಿ ಗೋವಿಂ
 ದನ ಎಂದು ಮೊದಲಾಗುವ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಂಡ ಗೋವಿಂದನ ಗುಣ
 ಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ ತಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿನಗರ್ಪಿಸುವೆ ನಾನೀಗ | ಒಪ್ಪಿಸಿಕೋ
 ವೆ ಕೋ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕರುಣಾನಿಧಿ ಎಂದು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮುಂದೆ ಮನವನ್ನು
 ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ

ಇದೇ ರೀತಿ ತಿಮ್ಮಲಾಪುರದ ವೆಂಕಟೇಶ, ಉಡುಪಿಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ,
 ಪಂಥರಾಪುರದ ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿರಲ, ನಾರಾಯಣ ದೇವರಕೆರೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ
 ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ಇತರ ಹರಿದಾಸರಂತೆ ಭೀಮವ್ವನೂ ಹರಿಯ ದಶಾವತಾರಗಳ ವರ್ಣನೆ
ಎನ್ನು ತನ್ನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ

ವಾರಿಧಿಯೊಳಗೆ ಓಡ್ಕಾಡಿ ನಾರುವುದೇನೋ ಮಂ—

ದರವ ಹೊತ್ತ ನೀ ಧರೆಯಾ ಹೊರುವುದೇನೋ

ಊರು ಬಗೆದು ಕರಳ್ವಾರ ಹಾಕುವುದೇನು

ದೂರ ಬೆಳೆದು ಸುಳ್ಳು ಪೊರನೆನಿಪದೇನು

ದೂರಾಗಿ ಜನನಿಕೊಂದ ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳೇನು

ನಾರುಟ್ಟಾರಣ್ಯದಿ ನಾರಿಬಿಡುವುದೇನು ಅ—

ಪಾರ ಹೆಂಡಿರ ಸಂಸಾರ ಘೋರವಿದೇನು

ಜಾರಾಗಿ ಜನಕೆ ಶರೀರ ತೋರುವುದೇನು

ಕ್ರೂರ ಕಲಿಗಳ ನೀ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವುದೇನು

ಧೀರ ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಲ್ಲಾರದೇನು

ಮಾರಜನಕ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆ

ಮರೆಯಾಗಿದ್ದರೇನೋ ಮರೆಯದಂತಿರೋ

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಸುಳಾದಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಶಾವತಾರದ ವಿವರಗಳನ್ನು
ಚೊಕ್ಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಭೀಮವ್ವ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತೋಗಿನೋಡಿ ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾಳೆ

ಉಡಬಲ್ಲೆ ಉಣಬಲ್ಲೆ ಉತ್ತಮಸಂಗ ಬಿಡಲೊಲ್ಲೆ

ನಡೆಯಬಲ್ಲೆ ನೋ ದುರ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ

ಕಡುಕೋಪದಿಂದ ಕರೀಣ ಮಾತನಾಡಲು ಬಲ್ಲೆ

ಕಡಲಶುನನ್ನ ನಾಮ ನುಡಿಯಲೊಂದರಿಯೇನೋ

ಎಂದು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ನಾಯೇನೋ ಕೈವಲ್ಯದಾಯಕನೆ” ಎಂಬ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವ
ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಹೀಗೆ ಭೀಮವ್ವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಕವಿ ಹೃದಯದ ಸಹಜ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು
ಭಕ್ತಿರಸದ ಬುಗ್ಗೆ ಹರಿಸಿ ಭಾವುಕರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರಪುಲ್ಲಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲ
ವಾಗಿವೆ

ಸ್ತುತಿಮಣಿ ಮಾಲಿಕೆ

ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ಕಿ ಬಂದಾಗ ಭಾವಪರವಶರಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನರಾಗುತ್ತಾರೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವನ ಕಾರುಣ್ಯ, ಭಕ್ತಾನುಕಂಪ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಧಾರೆ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಂತಃಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಪುನ ದೇವರಲ್ಲಿಯೇ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾರೆ ಆಗ ಅವರ ಹೊಯ್ದಾಟ ಹೇಳತೀರದು

ಬೀಮವ್ವನೂ ಸಹ ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಅವಳು ಭಿಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆದುರಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾಳೆ

ಹೊತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಲಿದೆ | ಮೃತ್ಯು ಕೂಗುತ್ತಲಿದೆ
ವೈರ್ಭವಾಗುವುದೋ ಈ ಜನ್ಮ | ಈ ಜನ್ಮ
ನಿನ್ನ ನಾಮದತ್ತರವು ಯೆನಗೇ ನಿಲುಕಾದೋ"

ಎಂದು ವೈರ್ಭವಾಗಿ ಹೊತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿತಾಪ ಪಡುತ್ತಾಳೆ

ಸ್ತುತಿಮಣಿ ಮೂಲಿಕೆ ಇಂಥದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವನ ಅಂತರಂಗದ ದರ್ಶನ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಅವಳ ಕಳವಳ, ಕಾತುರ, ಆತುರ, ಮುನಿಸು, ಸಂಶಯ, ದೃಢ ನಂಬಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಭಾವನೆಗಳ ಬುಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿದೆ

ಸ್ತುತಿಮಣಿ ಮೂಲಿಕೆ ಭೀಮವ್ವನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು ಸುಮಾರು ನೂರಹನ್ನೊಂದು ನುಡಿಗಳಿರುವ ಈ ಕೃತಿ ಸುವ್ವಾಲಿ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿದೆ ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಹಾಡಲು ಸೊಗಸಾಗಿದೆ ಭಾಷೆ ಸರಳವೂ, ಸುಂದರವೂ ಆಗಿದ್ದು ಭಕ್ತಿರಸ ಹದವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದೆ ಭಾವುಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಣಿಸಿ, ಕುಣಿಸ ಬಲ್ಲ ಆತ್ಮೀಯವಾದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ

ಕರಿಮುಖದ ಗಣಪತಿಯ ಚರಣಕ್ಕೆ ಯೆರಗಿ, ಶಾರದೆಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ವರ ವನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ಭೀಮವ್ವ ಕೇವಲ ಎರಡು ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಜನ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾಳೆ

‘ಆತ್ರಿ ಅಂಗೀರಸ | ವಸಿಷ್ಠ ಗೌತಮ ವಿಶ್ವಾ
ಮಿತ್ರ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಚವ್ಯನಾರು | ಚವನ
ಭಾರದ್ವಾಜ ಶುಕ ಬಕದಾಲ್ಪ್ರ್ರಿಗೆ ನಮಿಸುವೆ ||

ಮಂಡವ್ಯ ಸೌಭರಿ ಶಾಂಡಿಲ್ಯ ಗಾಲವರು
ಪಂಡಿತ್ವಾಲ್ಮಿಕಿ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ | ಕೌಂಡಿಣ್ಯ
ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿ ಮರೀಚರಿಗೆ ನಾನು ನಮೋ ಎಂಬೆ||

ಮನೆ ದೈವವಾದ ತಿರುಪತಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವ ಭೀಮವ್ವನ ಶೈಲಿಯೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು

“ಶೇಷಗಿರಿವಾಸ ಆಕಾಶನಳಿಯನೆ ವೆಂಕ
ಟೇಶ ನಮ್ಮ ಮನೆ ದೈವ | ಮನೆ ದೈವ
ಸಲಹೆನ್ನ ಪದ್ಮಾವತೀಶ ಪರಮಾತ್ಮ ||”

ಆರು ಮಂದಿ ಅರಿಗಳು ಅನುಗಾಲ ನನ್ನನ್ನು ದುರ್ವಿಷಗಳಿಗೆ ಎಳೆದು

ಯಮನ ಬಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯೆಲು ಕಾತುರದಿಂದಿದ್ದಾರೆ ದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳ
ಮುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತಳಾಗಿ ಕತ್ತಲ ಕೂಪದಂತಿರುವ ಭವದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿ
ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಪರಮಾತ್ಮಾ, ನನ್ನ ಸಂಚಿತಾಗಾಮಿಗಳನ್ನು ದಹಿಸು ಈ
ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ವಿಡಿಸು, ವಂಚನೆಯಿಂದ ಸಲಹು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ
ಭೀಮವ್ವ—

ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ ನಿನ್ನ । ಭಕ್ತರೇಸು ಮಂದಿ
ಹೆತ್ತಾಯಿಸುತರೇನವರೆಲ್ಲಾ । ಅವರು ನಾ
ಹುಟ್ಟಿದನೆ ಮತ್ತೆ ಮಲತಾಯಿ ಉದುರದಿ॥

ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಶ್ರೀಶನೇ ಕೇಳೆ ನಿನ್ನ । ದಾಸರಂಗಳದಲ್ಲಿ
ಬೀಸಿ ಬಿಸಾಕೋ ಎನ್ನನು । ಎನ್ನ ಹರಿದಾಸರ
ದಾಸತ್ವ ಯೆನಗೇ ಕೊಡಿಸಯ್ಯಾ ॥

ಎಂದು ಹರಿದಾಸರ ದಾಸತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತಾಳೆ

ಧೃವ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಅಜಾಮಿಳ ಸುಧಾಮ, ಬಲಿ, ಪುಂಡರೀಕ, ಅಕ್ಕೂರ,
ಮುಚಕುಂದ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಭಗ
ವಂತನನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುವುದರಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂಭ್ರಮ

ಮಗ್ಗುವ ಹಾಕಿ ಮಾರು । ಬಟ್ಟೆ ನೆದಿಲ್ಲ
ರೊಕ್ಕವನೆ ಕೊಟ್ಟು ತರಲಿಲ್ಲ । ತರಲಿಲ್ಲ ದ್ರೌಪದಿಗೆ
ಲೆಕ್ಕಿಲ್ಲದೊಸ್ಕಾ ಉಡಿಸೀದಿ ॥ '

ಭೀಗೆ ಮನಮುಟ್ಟುವ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಮೋಹಕವಾಗಿ ನೇಯುವ ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರ
ಗಳಿಗೆ ಭೀಮವ್ವ ಜೀವ ತುಂಬುತ್ತಾಳೆ

ತತ್ವ ಪ್ರತಿಸಾದನೆ

ಸ್ತುತಿಮಂಣಿ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮತ ತತ್ವಗಳ ಸುಂದರ ಸರಮಾಲೆ

ಯನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಪೋಣಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ಭೀಮವ್ವ ಇಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಜೀವನ ಅಸ್ವತಂತ್ರತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಆಕೆ ನೀಡಿರುವ ಈ ಉಪಮೆ ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ

ಅಡಗಿ ಮಾಡುವನ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಹುಟ್ಟಿನಂತೆ
ನಡೆಯದೋ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ | ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
ಮೂರ್ಛೋಕ ದೊಡೆಯ ನೀ ಕರ್ಮ ಜಗಕ್ಕಿಲ್ಲಾ || '

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಪಂಚಭೇದಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾ
“ಎನ್ನೊಳು ಭೇದಬುದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಡನ್ನು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ

ಜೀವ ಜೀವಕು ಘೇದ ಜೀವ ಜಡಕು ಭೇದ
ಜಡ ಜಡಕೆ ಭೇದ ನಿನಗಿನ್ನು | ನಿನಗೆ
ಭೇದಾದರೈನ್ನೊಳು ಭೇದಬುದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಡನ್ನು

ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ಆತ್ಮೀಯ ಹಿತ ಸ್ಪಂದನ ತತ್ವವನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ

ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬಂಧು ಬಳಗ ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಅಗಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಆಗದ ಅವರನ್ನು ನನ್ನವರು ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ಕನಕ, ಕಶ್ಯಪ ಕುಂಭಕರ್ಣ ದಂತವಕ್ರ ಮುಂತಾದವರು ಮಾಡಿದ ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸದ್ಗತಿ ನೀಡಿದ ನಾರಾಯಣನೊಬ್ಬನೇ ನನ್ನವನು ಅವನೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣಕರ್ತ ನಿದೋಷ, ಸರ್ವಶಕ್ತ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತ, ಕರುಣಾಸಮುದ್ರನಾದ ಆತನು ಜೀವರ ಮೇಲೆ ಜೀರಿಗೆಯಷ್ಟು ದಯಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ವೈಕುಂಠಪತಿಯಾದ ಅವನು ತನ್ನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಮಿಷತ್ವದಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಅಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ಸ್ವಸ್ಥಾಗಿರ ಬಹುದು, ಎಂದು ಹೇಳುವ ಭೀಮವ್ವ ಅಮಿತಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣನ ಕರುಣೆಯೊಂದೇ ಲಕ್ಷಾಭರಣ ಅದೇ ಬದುಕಿಗೆ ಭೂಷಣ ಎಂದು ಕರಗುತ್ತಿ ಸಾರುತ್ತಾಳೆ

ಒಗಟುಗಳು

ಒಗಟುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಭೀಮವೃಂದನದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಅರ್ಧಗರ್ಭಿತವಾದ ಅವಳ ಒಗಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ಪದಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಹಿಡಿತ ನಿರೂಪಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ದ್ವಿಪದಿಗಳು” ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಈ ಒಗಟುಗಳೆಲ್ಲೂ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿದೆ. ಶೃಂಗಾರ ರಸದೊಂದಿಗೆ ಹಾಸ್ಯರಸದ ಸ್ಪಂದನವಿದೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ರುಕ್ಮಿಣಿಯರು ಸರಸವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಿಡಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಕೃಷ್ಣನ ಸರದಿ. ಕೃಷ್ಣ ರೀವಿಯಿಂದ ಕುಳಿತು ಒಂದು ಒಗಟನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

“ಕಿವಿಯಿದ್ದು ಕೇಳದು, ಕಣ್ಣಿದ್ದು ನೋಡದು, ಕಾಲಿದ್ದು ನಡೆಯಲಿರಿಯದು, ರುಕ್ಮಿಣಿ ನಾರಿ ನೀ ಒಗಟ ಒಡಿಯೆಂದ”

ಈಗ ರುಕ್ಮಿಣಿ

‘ಚಂದನದ ಮರ ತರಿಸಿ, ಚಿಂದಾಗಿ ಕೆತ್ತಿಸಿ, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಾಡಿಸುವಂಥ ಗೊಂಬೆ ಮತ್ತೇನು ಅರಸರೆ” ಎಂದು ತಕ್ಷಣ ಒಗಟನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತೊಂದು ಒಗಟನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹುಟ್ಟುತ್ತ ಹಸಿರುಂಟು ವೆಳೆಯುತ್ತ ಕೆಂಪುಂಟು, ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ
ಅತಿ ಕಷ್ಟ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಮಿತ್ರ ನೀ ಒಗಟ ಒಡೆಯೆಂದ

ಸಣ್ಣನ್ನ ಎಲಿಯಾಗಿ, ನುಣ್ಣನ್ನ ಕಾಯಾಗಿ, ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಬೆಲೆ
ಯಿಟ್ಟು ಮಾರುವ ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣು, ಮತ್ತೇನು ಅರಸರೆ ಎಂದು ಲೀಲಾಜಾಲ
ವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ

ಹೊರಗೆ ಹೊರಳಿ ಕೋಟಿ, ಒಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೋಟಿ ತಿಳಿನೀರಿನಾಗ
ಅಮೃತವ ರುಕ್ಮಿಣಿ ನಾರಿ ಈ ಒಗಟ ಒಡೆಯೆಂದ

ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ಕರವಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ—

ಅಟ್ಟಂಬೋ ಅಡಿವ್ಯಾಗ ಬೆಟ್ಟೆಂಬೋ ಗಿಡಹುಟ್ಟಿ ತುಟ್ಟ ತುದಿಗೆ
ನೂರುಂಟು ಫಲವಾಗಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತೇನೂ ಅರಸರೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ

ಕೃಷ್ಣ ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒಗಟುಗಳನ್ನು
ಹಾಕುತ್ತಾನೆ ಆದರೆ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಕೃಷ್ಣನ ಒಗಟೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದ ನಂತರ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಸರದಿ ಬರುತ್ತದೆ
ರುಕ್ಮಿಣಿ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬಿಡಿಸಲು ಹೇಳು
ತ್ತಾಳೆ ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಅವನು ತಡವರಿಸುತ್ತಾನೆ
ಆಗ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಮುಸಿ ಮುಸಿ ನಗುತ್ತಾಳೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹುಸಿ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ
ಅವನು ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ

ಒಬ್ಬನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಒಬ್ಬನ್ನ ಸುಟ್ಟಿದ್ದೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ನೀರು ಎರೆದಿದ್ದೆ”
ಎಂದು ರುಕ್ಮಿಣಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಕೃಷ್ಣನ ಕೋಪ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ

ಯಾವನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಯಾವನ್ನ ಸುಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಯಾವನಿಗೆ ನೀರು ಎರೆದಿದ್ದೆ
ಎನುತಲೆ ಭೀಮೇಶ ಹಿಂದೆ ಆಗಲವ” ಕೃಷ್ಣ ಕಿಡಿಕಾರುತ್ತಾ ಖಡ್ಗ ರೂಳಿಸಿ
ತ್ತಾನೆ

ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವ ಹಾಸ್ಯ ಬೆರೆತ ಸರಸವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಒಗಟುಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ

ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಒಗೆಟಿನ ಮಾತುಗಳು ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ ಕೃಷ್ಣ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಒಳಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ

ಕಡೆಗೆ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಬಾಗಿಲ ಹಾಕಿದ್ದೆ, ಅಗಳಿಯ ನೂಕಿದ್ದೆ, ಭೀಮೇಶ ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ ನಿಮ್ಮ ತೋಳಿಗೆ ತಲೆಗೊಟ್ಟು ಮಲಗಿದ್ದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ

ಆಗ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅನಂದವಾಗುತ್ತದೆ ಕೋಪ ಕರಗುತ್ತದೆ, ಕಳವಳ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ ಅವನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾನೆ

ಈ ಒಗಟುಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಮವ್ವನ ಸಂಭಾಷಣಾ ಚಾತುರ್ಯ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, “ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತದ ಬದಲು “ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ” ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಒಗಟುಗಳು ಆಕೆಯ ರಚನೆ ಹೌದೋ, ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರಬಹುದು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಛಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ, ಶೈಲಿ, ಸಂಭಾಷಣಾ ಚಾತುರ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇವು ಭೀಮವ್ವನ ರಚನೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ

ಭೀಮವ್ವನ ಅಂತ್ಯ

ಭೀಮವ್ವ ಸುಮಾರು ತನ್ನ ಎಂಬತ್ತೊಂದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಳೆಂದು ಭಕ್ತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಪ್ನಾನುಭವಗಳಿಂದ ದಿವ್ಯಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅವಳು ಅನೇಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದಳು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಗುಣ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾ ಆಕೆ ಕಾಶಿ, ಗಯಾ, ಸೋದೆ, ಮಂತಾ, ಲಯ, ತಿರುಪತಿ, ಉಡುಪಿ ಮಳಬೇಡ ಮಂತಾದ ಹಲವಾರು ವುಣ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಳು ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಭೀಮವ್ವ ಭಾವಾವಿಷ್ಟಳಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಕೃತಿಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ ನಂತರ ಅವಳು ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಗನಾದ ಸೊಂಡೂರು ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಳು ವೃದ್ಧಾಪದ ದೆಸೆಯಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೂ ಭೀಮವ್ವ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ಧಾ ನವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದರೂ ಆಗಾಗ ಭಾವಪರವಶವಾಗುವುದು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ನಡೆದೇ ಇತ್ತು 1903ನೇ ಇಸವಿ ಕೃತುನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ತ್ರಯೋದಸಿಯಂದು ಅವಳಿಗೆ ಭಾಗವತ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಹಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಯಿತು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಅವಳು ಹಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು

ಗಂಗಾಧರ ಸುತ ಗಣಪತಿ | ಮಂಗಳ
 ಚರಣಕ್ಕೆ ಎರಗುವೆ | ಎರಗಿ ನಾ
 ಪೇಳುವೆ || ನೀರೊಳಗಿರುವ ನಾರಾಯಣ
 ಸ್ವಾಮಿ ದೋಷ ದೂರನಾದ ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯ
 ನಿರಾಶ್ರಯ | ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಭಾರತ ಭಾರಿ
 ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣ ಪಂಚರಾತ್ರಗಮ

' ಒಂದು ಮುಂದುವರಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳಿಗೆ ಅತೀವ ಬಳ
 ಲಿಕೆಯಾಯಿತು ಧ್ವನಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗತೊಡಗಿತು ನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ"
 ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವಳ ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷ ಹಾರಿತು ಸಾರ್ಥಕವಾದ
 ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಭೀಮವ್ವ ವೀರೇಶಕೃಷ್ಣನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಅವನ
 ಪಾದಾರವಿಂದವನ್ನು ಸೇರಿದಳು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಬೆಳಕನ್ನು ತನ್ನ ಸುತ್ತ
 ಮುತ್ತ ಬೀರಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಯೋತಿಯೊಂದು ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು

ಭೀಮವ್ವ ತೀರಿಕೊಂಡ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಚಕ್ರದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ
 ಜ್ಞಾಪ್ತವಾದವನಾದ ಕೆಂಪು ಬ್ಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರವೊಂದು ಆಕೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕಿಯೆಗಳು
 ನಡೆದ ತುಂಗಭದ್ರಾ ತೀರದ ಹೊಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತೆಂದೂ ನಂತರ ದೇವ
 ಸ್ಥಾನದ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ ಮಿನುಗಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತೆಂದೂ
 ಭಕ್ತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ಬಾಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ

ಭೀಮವ್ವನ ಬದುಕು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದದ್ದು
 ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಗಸು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದು
 ಕೊಂಡಳು ಆದರೆ ತನ್ನ ದುರಾದೃಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ವಿಧಿಯನ್ನು ಶಪಿಸಲಿಲ್ಲ
 ಬಾಳಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುವ ನಿರಾಶೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಲೌಕಿಕ
 ಸುಖದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ ಜಗದಾಧಾರನಾದ ಬಗವಂತನನ್ನೇ ಅವಳು ಮೊರೆ
 ಹೊಕ್ಕಳು ಜೀವನದ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಅವನ ಸಿಂತನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ
 ಕೊಂಡಳು ಸಾಧನಮಾರ್ಗದ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವೃತ್ತ ನಿಯಮ ಉಪವಾಸ

ಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದಳು. ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಭಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅವನ ಗುಣಗಾನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಳು. ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಎಂತಹ ಪಂಡಿತರೂ ವಿಸ್ಮಯಪಡುವಂತಹ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ವಿಪುಲವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದಳು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳ ಒಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದಳು. ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈತಿಗಳೆಂಬ ಕೈದೀಪವೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮರೆಮಾಚಿ ಹೋದಳು.

ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರೂ ಸಹ ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಯತ್ತ ಸಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿದ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮೀರಾಬಾಯಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ದುಷ್ಟ ಅಲ್ಪರಿಗೆ ಮಾರ್ಗತೆರೆಯಲ್ಲೇ ಭೀಮೇಶ-

ಕ್ರಷ್ಟ ನಿನ್ನದರು ಬೇಡಿಕೊಂಬೋದೊಂದರಿಯೆನೋ || '

— ಭೀಮವ್ವನ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು

ಸ್ತರಿಸಿ ಬದುಕಿರೊ

ಸ್ತರಿಸಿ ಬದುಕಿರೊ ಸರ್ವಾನಂದ ಗುರುಗಳ
ನಿರುತದಿಂದ ಇಷ್ಟಫಲವ ನೀಡೋ ವರಗಳ ಬೇಡಿ ಪ

ಆದಿಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವ ಕರೆಯೆ ಬಂದು ನಿಂತ
ಶ್ರೀದೇವಿರಮಾನ ಮುದ್ದು ಪಾದಾಂಯುಜವ ಪೂಜಿಸುವರ ೧

ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದ ದಿವ್ಯ ಛತ್ರ ವಿಜಯತೀರ್ಥ ನಿರ್ಮಿಸಿ
ಗತ್ಯದಲಿ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನದಾನ ವಿಸ್ತಾರವನೆ ಪೇಳಲೊಪವೆ —

ಕುಷ್ಠರೋಗ ವ್ಯಾಧಿ ಜ್ವರ ಚತುರ್ಥಿ ಭಯ ಭೀತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ
ಬಿಟ್ಟೋಡಿಸಿ ತೀರ್ಥಾಂಗಾರದಲಿ ಸಮಸ್ತರ ಮಹಿಮೆಯ ನೋಡಿ ೨

ಸಂತಾನ ಸುತದ ಫಲವ ನಿಂತುಕೊಡುತ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ
ಗ್ರಂಥ ಪದಸುಳಾದಿಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಗೆ ಮಾಡರ್ಪಿಸುವರ ೩

ಹರಿಯ ದಿವ್ವಾಸಿಕೆಯ ನಾಮ ಗುರು ವಿಜಯರಾ—
ಯರ ಪ್ರೇಮ ಪಡೆದು ಭೀಮೇಶ್ವರನೊಳ್ಳ ಬಿಡದೆ
ಭಜನೆ ಮಾಡುವವರ ೪

** * *

ನೋಡಿ ದಣಿಯವೆನ್ನ ಕಂಗಳು

- ನೋಡಿ ದಣಿಯವೆನ್ನ ಕಂಗಳು ಈ ಸೋದೆಲಿರುವ
ಈಡು ಇಲ್ಲದುತ್ತವೆಗಳ
ಬೇಡಿದವಗೀ ದ್ವಜಬುತ್ತಿ ನೀಡಿ ದುಸೂರಾಡುವರ ಪ
- ಯತಿಗಳ ಸಮೂಹವೆಷ್ಟು ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವೆಷ್ಟು
ಮತಿಹೀನರಿಗೆ ಗತಿಯ ಕೊಡುವ ಪ್ರಥಿವಿಗಧಿಕ ಗುರುಗಳನ್ನು ೧
- ಭೂತನಾದಗೆರೆಗೆ ನಿಂತು ವಾತಸುತಗೆ ಕೈಯ ಮುಗಿದು
ಆತ ನಾರಾಯಣಭೂತನೆಂಬೋ ನೀತವಾದ ದೂತನಂತೆ ೨
- ಕೊಳಲ ಕೃಷ್ಣ ಧವಳಗಂಗಾ ಹೊಳೆಯೊ ಮುತ್ತಿನ ಗದ್ದಿಗೆ ಮ್ಮಾಲೆ
ಕಳೆಯು ಸುರಿವೊ ಕಮಲಪಾದ ಇಳೆಯೊಳ್ ಇಲ್ಲಿಳಿಗಿಂ ಪೂಜೆ ೩
- ಸನಕಾದಿ ಸುರೇಶನೆದುರು ಕಣಕ ಹ್ವಾಲಗವನ್ನೆ ಮಾಡಿ
ಮನಕೆ ಬಂದ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನವನು ಜನಕೆ ತೃಪ್ತಿಬಡಿಸುತಿರಲು ೪
- ಸುತ್ತ ವೃಂದಾವನದ ಮಧೆ ಉತ್ತಮರಾದ ವಾದಿರಾಜರು
ಸತ್ಯವತಿಯ ಸುತರ ಎದುರು ನಿತ್ಯಾನಂದಭರಿತರಾಗಿ ೫
- ಸೃಷ್ಟಿಗಧಿಕಾನಂತಾಸನವು ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ್ಪ ಕುಂಠವೆಂಬೊ
ಮುಕ್ತಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಸವಾದ ಲಕ್ಕುಮಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ೬
- ನೇಮನಿಷ್ಠ ಸೇವಕ ಜನಕೆ ಬೇಡಿದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಕೊಡುವೊ
ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ್ನ ದುರುದಿ ನೋಡಿದೆ ಹಯವದನನಂಘ್ರಿ ೭

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ
ಪಾಲಿಸೆನ್ನನು ಜಯರಾಯ

ಪರಮ ಪಾವನ ವೃಂದಾವನ ಮಳಿಖೇಡ ಕಾಗಿನೀ ನದಿ
ತೀರದಿ ತಪವಾಚರಿಸುತ ಗುರುಗಳು ಇರುವರೈತಿ
ಗಲ್ಲನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ
ರಘುವರ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರ ನಡುವೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಂಥ
ಟೀಕೆ ಬರೆದ ಜಯ ಮಹರಾಜರಿವರು
ಪಾಲಿಸೆನ್ನನು ಜಯರಾಯ

ಪ

ಎತ್ತಿನ ಜನ್ಮದಿ ಬಂದು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥರಲ್ಲಿದ್ದು
ಶಿಷ್ಯತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು
ಬಿಟ್ಟು ಹರಿದಿನ ಮೇವು ನೀರನೆ ಪುಸ್ತಕದ
ಗಂಟೊತ್ತು ಅರುಗುತ
ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ತಿಳಿದು ದ್ವಾದಶ ಸ್ತೋತ್ರ ಹೇ-
ಳುತ ಪ್ರಕಟವಾದರು

೧

ಗೋವುಸುತನ ಜನ್ಮ ನೀಗಿ ಮಂಗಳವೇಡಿ
ಸಾಹುಕಾರನ ಸುತನಾಗಿ
ತೇಜೋನೇರಿ ಮಾನದಿ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಮಂಡಿಬಾಗಿ ನಿ ರನು ಕುಡಿ-ಂ
ಲಾಕ್ಷಣ ನೋಡಿ ಕರೆತರಲವರ ಗುರುಗಳ
ಪಾದಕ್ಷಂದನೆ ಮಾಡಿ ನಿಂತರು

೨

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ಆ ಮಹಿಮರ ನೋಡಿ
ಕೊಟ್ಟು ಕಾಯ್ದರದಲಿ
ಜುಟ್ಟು ಜನಿವಾರವನು ಕಿತ್ತ ಕಾವಿಶಾಟಿಗಳನು
ಉಟ್ಟು ದಂಡಕಾಷ್ಟವಿಡಿದು
ಶ್ರೇಷ್ಠಯತಿ ಅಶ್ರಮದಿ ಕುಳಿತಿರೆ ಹೆತ್ತವರು
ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದರು

೩

ಕಂಡಕಂಡಂತೆ ಮಾತುಗಳಾಡಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ
 ಧೋಂಡು ರಘುನಾಥನ ಕರಕೊಂಡು
 ಹಿಂದಕೆ ಹೋಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಸಹಿತರೆದು ಪ್ರಸ್ತ
 ಮಂಡಿಗಿ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನ ಉಣಿಸಿ
 ಚಂದದ್ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಕೊಟ್ಟುರುಟಣೆಂದು
 ಮಾಡಿಸ್ಕಾರತಿಯ ಬೆಳಗೋರು

೯

ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯು ಮಂಚ ಕುತ್ತಣಿ ಹಾಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ
 ಇಟ್ಟು ತಾಂಬೂಲ ಬು—
 ಕೃಷ್ಣ ಪರಿಮಳ ಗಂದ ಸಕ್ಕರೆ ಕ್ಷೀರಗಳು ಲಡ್ಡಿಗೆ
 ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆಮಾಲೆ ಪಲಗಳು
 ರತ್ನ ಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶದೊಳಗುತ್ತಮರು
 ಕುಳಿತಿರಲರ್ಥಿಯಿಂದಲಿ

೧೦

ಮಡದಿ ಮಂಚಕೆ ಬಂದ ಸಡಗರವನು ನೋಡಿ
 ಕಡುಕೋಪದಲಿ ದೊಡ್ಡ
 ಹೆಡೆನು ತೆಗೆದು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ ವಿಷನಾಲಿಗೆಂ
 ಚಾಚುತಾರ್ಭಟಿಸಿ ಬರುತಿರಲ—
 ಸಾಧ್ಯಸರ್ಪವು ಕಡುವುದೆನುತದೆ ಒಡೆದು ಕೂಗಲು
 ಹಡೆದವರು ಬಾಯ್ಬಿಡುತ ಬಂದರು

೧೧

ಹಾವಾಗ್ಗರಿದು ಹುತ್ತವ ಸೇರಿಕೊಂಬುವೋದೀಗ
 ನಾವು ಮಾಡಿದಪರಾಧ
 ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆನುತಲಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಾಕ್ಷಣದಿ ಮಗನ
 ನೋಡಿ ಕರೆತಂದಾಗ
 ಅಕ್ಷೋಭ್ಯರಾಯರಂಘ್ರಚರಣಕೊಪ್ಪಿಸಿ ನಾವು
 ಧನ್ಯರಾದವೆಂದರು

೧೨

ಅತಿಬ್ಯಾಗದಿಂದವರಿಗ್ಗತಿ ಆಶ್ರಮವಕೊಟ್ಟು ದೇ-
ವತಾಪೂಜೆಗಧಿಕಾರಮಾಡಲು
ಗುರುಗಳು ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯು ಇಲ್ಲ-
ವೆಂದೆನಿಸಿ ಮೆರೆವರು
ಪತಿತರನೆ ಪಾವನವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಗತಿಯ ಕೊಡುವ
ಸಜ್ಜನ ಶಿರೋಮಣಿ

೮

ಮಧ್ವರಾಯರು ಮಾಡಿದಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ
ತಿದ್ದಿ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿ
ಇದ್ದ ಮಹಾತ್ಮರು ಪದ್ಮನಾಭ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣಗೆ
ಪರಮ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿ ಮೆರೆವರು
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯನ ಗರುವ ಮುರಿದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರೆನಿಸೋರು
ಸರುವ ಲೋಕದಿ

೯

** ** *

ಆರತಿ ಬೆಳಗಬನ್ನಿರೆ

ಆರತಿಯ ಬೆಳಗಬನ್ನಿರೆ ಆರತಿಯ ಬೆಳಗಬನ್ನಿರೆ
ಪಾರ್ವತಿದೇವಿಯರಿಗೆ
ಕೀರುತಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಲಿ ಪರ್ವತರಾಜನ ಮಗಳಿಗೆ
ಆರತಿಯ ಬೆಳಗಬನ್ನಿರೆ

ಪ

ವಾಲೆ ಕರಾಣಿ ಚಿಂತಾಕು ಮ್ಯಾಲೆ ಸರಿಗೆ ಸರೆ ಮುತ್ತುಗಳು
ಕಾಲಗೆಜ್ಜೆಸರಪಳಿನ್ನಿಟ್ಟ ಪಾಲಾಕ್ಷನ ಮಡದಿಗೆ

೧

- ರಂಗುಮಾಣಿಕ್ಕದ ಹೆರಳು ಬಂಗಾರದಾಭರಣವಿಟ್ಟು
ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿದು ಕುಳಿತ ಮಂಗಳಾದೇವಿಯರಿಗೆ ೨
- ದುಂಡುಮುತ್ತಿನ ಮುಕುರೈವು ಚಂದ್ರಬಾಳೆಬುಗುಡಿನಿಟ್ಟು
ದುಂಡು ಹರಡಿ ಕಂಕಣಕಮಲ ದ್ವಾರ ನಿಟ್ಟಿ ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿಗೆ ೩
- ಜಾ ಮಾಣಿಕ್ಕದ ವಂಕಿ ನೂತನಾದ ನಾಗಮುರಿಗೆ
ಪ್ರೀತಿ ಎಲಿ ಪೀತಾಂಬ್ರನುಟ್ಟು ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಹೊಳೆವೊ ಗೌರಿಗೆ ೪
- ನೀಲವರ್ಣ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನ
ನೀಲಕಂಠನ ಸಹಿತ ಕುಳಿತ್ತಿಶಾಲನೇತ್ರ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ೫

* * * * *

ಆರತಿ ಮಾಡೆ ನೀರೆ

- ಆರತಿ ಮಾಡೆ ನೀರೆ ಭಾರತಿ
ಗಾರತಿ ಮಾಡೆ ನೀರೆ
ಮಾರುತಿ ಸತಿಯಾದ ದ್ರೌಪದಿದೇವ್ಯೇರಿ—
ಗಾರತಿ ಮಾಡೆ ನೀರೆ ಪ
- ಆರಸು ಭೀಮರಾಯಗೊಂದಿ ಕುಳಿತಿರೆ ಕೃಷ್ಣ
ಅರಿಷಿಣ ಕುಂಕುಮ ಹೆಚ್ಚಿ ಹರುಷದಿ ದ್ರೌಪದಿ ೧
- ಸೊಂದರ ಭೀಮಸೇನ ತಂದ ಸುಗಂಧಕುಸುಮ
ಗಂಧಪರಿಮಳ ಹೆಚ್ಚಿ ಮುಡಿಸಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ೨
- ವಾಸವಾಗಿ ಬೊಮ್ಮಗಟ್ಟಿಲಿ ಕುಳಿತ ಭೀ—
ಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ದಯ ಪಡೆದ ಪಾಂಚಾಲಿ ಸತಿ ೩

* * * * *

ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ಜಾಣೆ

ಇಂದುವದನೆ ಪಾರ್ವತಿಯೆ ನಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದೆನು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ಜಾಣೆ
ಬಂದೆನು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ೦

ಬಂದವರಾರೀ ವ್ಯಾಳದಿ ಬಾಗಿಲು
ಬಂದು ತೆಗೆಯೊರಾರಿಲ್ಲ ಈಗ
ಬಂದು ತೆಗೆಯೊರಾರಿಲ್ಲ ೨

ಅಂಗನಾಮಣೆ ಕೇಳೆ ಗಂಗಾಧರನಿಸಿದ
ಚಂದ್ರಶೇಖರ ನಾ ಬಂದೀನೆ ಜಾಣೆ
ಚಂದ್ರಶೇಖರ ನಾ ಬಂದೀನೆ ೩

ಸಿಂಧುರಾಜನ ಸತಿಸುತರನ್ನೊತ್ತಿಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು ನೀನು ಅವ-
ರಿಂದ ಕಾರಣ ಮತ್ತೇನು ೪

ಕುಸುಮಲೋಚನೆ ಕೇಳೆ ಪಶುಪತಿ ನಾ ಬಂದೆ
ಕುಶಲದಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ಜಾಣೆ
ಕುಶಲದಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ೫

ಪಶುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪತಿಯಾದರೆ ನಿನಕೊಂಬು
ಹಸನಾಗಿ ತೋರಿಸೊ ಎನಗೆ ಕೊಂಬು
ಹಸನಾಗಿ ತೋರಿಸೊ ಎನಗೆ ೬

ಸರ್ಪಶರೀರದಲ್ಲೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿವನು ನಾ ಬಂದೀನೆ ಜಾಣೆ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿವನು ನಾ ಬಂದೀನೆ ೭

ಸರ್ಪಸೇರಿರುವಂಥ ಹುತ್ತ ನೀನಾದರೆ
ಇತ್ತ ಬರುವೋದುಚಿತಲ್ಲ ಪೋಗೊ
ಇತ್ತ ಬರುವೋದುಚಿತಲ್ಲ ೮

ಕಾಂತೆ ಪಾರ್ವತಿ ನೀಲಕಂಠ ನಾ ಬಂದೀನಿ
ಸಂತೋಷದಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ
ಸಂತೋಷದಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ೯

ಕಂಠದೊಳಗೆ ಕಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನೀ ನವಿ-
ಲಂತೆ ಕುಣಿದು ತೋರಿಸೆನಗೆ ನವಿ-
ಲಂತೆ ಕುಣಿದು ತೋರಿಸೆನಗೆ ೧೦

ಫಾಲಾಕ್ಷ ನಾ ರುಂಡಮಾಲೆ ಧರಿಸಿದಂಥ
ಶೂಲಿಯು ನಾನು ಬಂದೀನೆ ತ್ರಿ
ಶೂಲಸಹಿತ ನಾ ಬಂದಿನೆ ೧೧

ಮೂರು ಶೂಲೆಗಳಾ ವ್ಯಾವ ಕಡೆಯಲುಂಟು
ಭಾಳ ಬಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಪೋಗಯ್ಯ ನೀ
ಭಾಳ ಬಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಪೋಗಯ್ಯ ೧೨

ಪ್ರಾಣದೊಲ್ಲಭೆ ಕೇಳಿ ಸ್ಥಾಣು ನಾ ಬಂದೀನಿ
ಜಾಣೆ ನೀ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ಒಳ್ಳೆ
ಜಾಣೆ ನೀ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ ೧೩

ಸ್ಥಾಣು ನೀನಾದರೆ ವೇಣುಮದ್ದಲೆ ಮಾಡೊ
ಜಾಣರ ಮನೆಗೆ ನೀ ಪೋಗಯ್ಯ ಒಳ್ಳೆ
ಜಾಣರ ಮನೆಗೆ ನೀ ಪೋಗಿಡಕ್ಕಿ ೧೪

ಶಂಬರಾರಿಯ ಸಂಹರಿಸಿದ ಗಜ ಚ-
ಮಾಂಬರಧಾರನು ನಾನೇ ಚ-
ಮಾಂಬರಧಾರನು ನಾನೆ ೧೫

ಕಾಮನ ವೈರಿ ಭಸ್ತ್ರಾಂಗವ ಧರಿಸಿದ ಸಾಮಜ ವಸನವ ನೋಡಿ ಇರ— ಲಾರನು ನಿನ್ನೊಡಗೂಡಿ	೧೬
ಭೂತಗಣಂಗಳ ನಾಥನಾಗಿರುವೊ ಪ್ರ— ಖ್ಯಾತನು ನಾನು ಬಂದೀನೆ ಸದ್ಯೋ— ಜಾತನು ನಾನು ಬಂದೀನೆ	೧೭
ಭೂತಗಣವ ಕೂಡಿ ಯಾತಕೆ ಬರುವುದು ಭೀ— ಬಡುವೆ ಮುಂಚೆ ಸಾಗೋ ನಾ ಭೀ— ಬಡುವೆ ಮುಂಚೆ ಸಾಗೋ	೧೮
ಮಾತಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವೊರೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳಿ ಮೂಕನಂತಿರುವೆನೆ ನಾನು ಇನ್ನು ಮೂಕನಂತಿರುವೆನೆ ನಾನು	೧೯
ಮೂಕನಂತಿರುವುದ್ದಿವೇಕ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ— ನ್ನ ಕರುಣಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ನಿನಗೆ ನಾ ಕೈಯ ಮುಗಿವೆ ಬಾ ನೀನು	೨೦

** * **

ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಗಂಗಾಧರ

ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಗಂಗಾಧರ ಹಿಂಗಿಸೆನ್ನ ಲಿಂಗ ಭಂಗಬಡಿಸೊ ನರಸಿಂಹ ಭಕ್ತ	೧
ಘೂತನಾಥ ಪಾರ್ವತಿನಾಥ ತ್ರಿನೇತ್ರ ಎನ್ನ ಭೀತಿ ಬಿಡಿಸು ಸೇತು ಶ್ರೀರಾಮ ಲಿಂಗ	೨

ಹಂಪೆಯಲ್ಲಾಸವಾದ ಪಂಪಾ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನಿ-
ನ್ನೆಂತೊಲಿಸುವುದೊ ಗೌರೀಕಾಂತ ಶಿವಲಿಂಗ

೩

** ** **

ಪ್ರಾಣದೇವರ ಕನ್ನಡ ಮಂತ್ರ

ಪ್ರಾಣೇಶ ಪಾಣೇಶ ತಾಮಣಿ ಪ್ರಕಾಶ
ವೀಣಾಪಾಣಿಯ ಪ್ರಿಯ ಜಾಣನಾರದರೀಶ
ಕಾಣಿಸದಂತಿರುವ ಸರ್ವರಲ್ಲಾ ವಾಸ

ಕ್ಷೀಣವಾಗೋದು ನಿನ್ನ ನಂದಿದವರ ದೋಷ
ಕ್ಷೋಣೇಪತಿಯ ಪಾದಪದ್ಮಕ್ಕೆ ನಿಜದಾಸ ಎ-
ನ್ನಾಣೆ ನಿನ್ನಾಣೆ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ಪಾದ-
ರೇಣು ತೋರಿಸು ತೋರದಿರಲಾಗದು

** ** **

ಮೊದಲೆ ಪಾಲಿಸೆನ್ನ ಮೊದಲಗಟ್ಟಿ ಹನುಮನೆ

ಮೊದಲೆ ಪಾಲಿಸೆನ್ನ ಮೊದಲಗಟ್ಟಿ ಹನುಮನೆ
ಮುದದಿ ಜಾನಕಿಗೆ ಮುದ್ದೆಗಟ್ಟಿ ವಾನರನೆ

ಪ

ದಶರಥಾತ್ಮಜನ ಬಳಿಗೆ ವಾರಿಧಿನ್ಹಾರಿ ವಸುಧೆ
ಕುಶಲವಾರ್ತೆ ತಂದಸುರನ ದಶಶಿರಗಳ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ

೦

ಕೀಚಕಾದಿ ಮಗಧ ದುಶ್ಯಾಸನ ದುರುಳ ದುರ್ಯೋಧನರ
ನಾಶಮಾಡಿದಂಧ ಭಾರತೀಶ ಛಾಳ ದಯವನಿಟ್ಟು ೨

ವಂದಿಸುವೆನು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥರಾಗಿ ನಂದನ
ಕಂದ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನರವಿಂದ ಪಾದಕ್ಷಂದಿಸುವೆನೆ ೩

** ** **

ಬೊಮ್ಮಗಟ್ಟಿರಾಯ ಪಾಲಿಸೋ

ಬೊಮ್ಮಗಟ್ಟಿರಾಯ ಪಾಲಿಸೋ ನಮ್ಮ ನೀ ಮಾರಾಯ
ಧರ್ಮ ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥ ಕೊಡುವೊ ಕರುಣಾಂಬುಧಿ ಪ

ಸುಗ್ರೀವಗೆ ನೀ ಒಲಿದ್ವಾಲಿಯನು
ನಿಗ್ರಹಮಾಡುತ ಪರಮಾಗ್ರಹದಲಿ
ಶೀಘ್ರದಿಂದಲಿ ದಶಗ್ರೀವನ ಲಂಕೆ—
ದುರ್ಗದಲ್ಲಾ ಡಿಡ್ಡಗ್ನಿ ಒಡಗೂಡಿ ೧

ರಾಮಪಾದಾಂಬುಜ ಸೇವಕ ಸೇತುವೆ
ಪ್ರೇಮದಿ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತನು ರಣದಿ
ನೇಮದಿಂದಲಿ ಸಂಜೀವನ ತಂದಾತ
ವಾಹನನಾದ ತ್ರಿಧಾಮದೊಡೆಯಗೆ ೨

ವಾತಾತ್ಮಜ ರಘುನಾಥನೆ ನೀ ನಿಜ—
ದೂತನೆನಿಸಿ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಲಿ
ಭೂತಳದೊಳು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯ ಪಡೆದೆ ನಿ—
ಭೀತನಾದ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನ ಪ್ರಿಯ ೩

ಬೊಮ್ಮಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣೇಶನು

ಬೊಮ್ಮಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣೇಶನು ಹ— ನುಮನೆಂಬುವ ಹರಿಭಜಕನೀತ	೧
ರಮ್ಮರಮಣನಾದ ರಾಮಸೇವಕನಂಘ್ರಿ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲು ದೋಷದೂರವಾಗ	೨
ನೋಡಿ ಎರಡು ಕರ ಜೋಡಿಸಿ ಮುಗಿದು ಕೊಂ— ಡಾಡುತ್ತೀಗ ನಗುವ ಮಹಿಮೆಯನು	೩
ಅಡಿದ್ದಚನ ಸತ್ಯಮಾಡುವ ಭಕುತರು ಬೇಡಿದ್ದರಗಳ ಚೆಲ್ಲಾಡುವನು	೪
ಹರುಷದಿಂದಲಿ ತಾ ಏಂಪುರುಷಖಂಡದಿ ತಪಾ— ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಮಹಾಪುರುಷನೀತ	೫
ಅರಸರಂತಕನಾದ ಪರಶುರಾಮನ ಗೆದ್ದ ಅರಸನಂಘ್ರಿಗಳನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು	೬
ಸುಗ್ರೀವನಲ್ಲಿ ಪರಮನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಲಿ ದ— ಶಗ್ರೀವನಲ್ಲಿ ಬಂಡನಾಗ್ರಹದಿಂದ	೭
ತರಧಿ ಹಾರುತ ನಖ ಶಿರದಿಂದುದ್ದವ ಮಾಡಿ ಉರಿವೀಲಂಕೆಗೆ ತಾನಂಕುರವನಿಟ್ಟ	೮
ಮರನಕಿತ್ತಕ್ಷ ಕುಮಾರನ ಮುರಿದು ತಾರ ಮರನ ಕರೆದು ತಂದಮಡನಾದನು	೯
ವರದಿ ಬೆಳೆದ ಕುಂಭಕರಣನ ಕೊಂದು ಕಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟವನು ವಿಭೀಷಣರಿಗಿಟ್ಟ	೧೦

ಮಾತೆಕೊಟ್ಟಂಥ ರತ್ನರಾಕಟೆಯನ್ನು ತಂದು ಭೂತಳದೊಡೆಯಗಿಟ್ಟ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ	೧೧
ಜೊತೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ಕೊಡಲು ಜಾನಕ ರಪು— ನಾಥಗೊಲ್ಲಿದು ಅಜಪದವಿನ್ನಿಟ್ಟ	೧೨
ಕೋತಿ ಸೈನ್ಯವ ಕೂಡಿ ಸೇತುಬಂಧನ ಮಾಡಿ ಸೀತಾಬೋರನಪ್ರಾಣಘಾತಕರು	೧೩
ಅಂಜನಾತ್ಮಜ ದೊಡ್ಡ ಸಂಜೀವನವ ತಂದು ಕೊಂದಕಪಿಗಳ ಪ್ರಾಣ ಪಡೆದನೀತ	೧೪
ಕಂಜಾಕ್ಷಿಯಳ ಕರೆತಂದು ಕೂಡಿಸಿ ರಾಮ— ಗಂಜದೆ ಎಡೆಯ ಕದ್ಲೆಯೊಂಜಲುಂಡ	೧೫
ರೋಮರೋಮಕೆ ಕೋಟಿ ಲಿಂಗ ದರಿಸಿದ ಸು— ಜ್ಞಾನಿಗಳೊಡೆಯ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವ	೧೬
ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತಾದೇವೇರಿದ್ದೊಡಗೂಡಿ ಈ ಮಹಾಸ್ಥಳದಿ ನಿಂತ ಮಹಾತ್ಮನು	೧೭
ಭೀತಿ ಇಲ್ಲದಲೆ ಭೀಮೇಶಕ್ಯಷ್ಟನ ನಿಜ ದೂತನೆಸಿದ ಪ್ರಖ್ಯಾತನೀತ	೧೮

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ
ವಂದಿಸು ವಾನರ ಶ್ರೇಷ್ಠಗ್ವಂದಿಸು

ವಂದಿಸುವಾನರ ಶ್ರೇಷ್ಠಗ್ವಂದಿಸು	ವ
ಕೇಸರಿ ಸುತನಾದ ಭೂ ತನುಜಳ ವಾರ್ತೆ ಲೇಸಾಗಿ ತಂದ ಪ್ರಾಣೇಶನ ಪಾದಕ್ಕೆ	೧
ಸುಗ್ರೀವನಗ್ರಜನಾಗ್ರಹದಿ ಕೊಲಿಸಿದ ದ... ಶಗ್ರೀವನ ಬಲ ನೆಗ್ಗೊತ್ತಿದ್ದಾನರಗೆ	೨
ಭೂಮಿಗೊಡೆಯ ಸೀತಾರಾಮಸೇವಕನಂಘ್ರಿ ಪ್ರೇಮದಿ ಭಜಿಸೋ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತಗೆ	೩

* * * * *

ನಿಲ್ಲೆ ನಿಲ್ಲೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದೇವಿ

ನಿಲ್ಲೆ ನಿಲ್ಲೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದೇವಿ ಇಲ್ಲೆ ಬಾರೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಫಿಲ್ಲೆನುತ	ಪ
ಕರುಣಸಾಗರ ಹರಿತರುಣಿಯೆ ೧೬ ಕೋಟಿ ತರುಣ ಕಿರಣ ರತ್ನಾಚರಣನಿಟ್ಟು ಮಣಿಕೊಂಪುಭ ವಕ್ಷ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದೊಳ್ಳಿಯವ ಸುಪರಣವಾಹನಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶರಣು ವಂದಿತಳೆ	೧
ಪಂಕಜಾಕ್ಷಿ ಪಂಕಜೋದ್ಭವನ ಜನನಿ ಪಂಕಜಮುಖಿ ಪಾಲಿಸೆ ಎನ್ನ ಪಂಕಜನಾಭನ ಅಂಕದಲೊ ಪ್ಪುವ ಪಂಕಜೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಪಂಕಜಕೆರಗುವೆ	೨

ಮುಗುಳುನಗೆಯ ಮುತ್ತುಗಳು ಜಡಿತ ಕೆ—
 ಣಗಳ ವಾಲೆಯು ಕದಪಿನಲ್ಲಿಲ್ಲೆಯೆ
 ಬಗೆ ಬಗೆ ಸರ ಬಂಗಾರವನಿಟ್ಟು ಮೂ—
 ಜಗದ ಮೋಹಿಸೊ ಜಗದಾಧಿಪತಿಯ ರಾಣಿ

೩

ಸಾಗರದೊಳಗು ಟ್ಟಿ ಆಗ ಶ್ರೀನಾಥನ
 ಬ್ಯಾಗ ನೋಡಿ ಪರಮೋತ್ಸವದಿ
 ನಾಗಶಯನ ನಾಗಾರಿವಾಹನನ—
 ಧಾಂಗಿ ಎನಿಸಿದಾನಂತ ಮಹಿಮಳೆ

೪

ಶೇಷಗಿರಿ ಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಎದೆಯಲ್ಲಾ—
 ವಾಸವಾಗಿರಲ್ಯತಿ ಪ್ರೇಮದಲಿ
 ಈಶ ನಾರದ ಬ್ರಹ್ಮಸುರರೊಡಂ ಬೀ—
 ಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ನಿಜ ದಾಸರಿಗ್ವರನೀಹೊ

೫

** ** *

ಬಾರೋ ಬಾರೋ ಭಾಗ್ಯದ ಸಿರಿನಲ್ಲ

ಬಾರೋ ಬಾರೋ ಭಾಗ ದ ಸಿರಿನಲ್ಲ
 ಕೇಳತಲೆನ ಸೊಲ್ಲ
 ಬಾರೋ ಬಾರನಂತಲಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೆ
 ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಬೇಡಿಕೊಂಬುವೆಂ

ಪ

ಕಡಲೊಳು ಮುಣಿಗಜಗ್ವೇದವ ತರುವ
 ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿ ಕಡವ
 ಕಡು ಕ್ರೋಡರೂಪದಿ ಬೇರನೆ ಕಡಿವ

ಅಸುರನ ಒಡಲೊಡೆವ
 ಬಡವನಾಗ್ಗೊಜ್ಜ ಶಾಲೆಗೆ ನಡೆವ
 ಕೊಡಲಿಂನ ಪಿಡಿವ
 ಹೊಡೆದ್ದುತ್ತಿರ ಕಾಳಿ ಮೆಡುವ್ವಾರಿ ತ್ರಿಪುರರ
 ಮಡದೇರನ್ನೊಲಿಸ್ವಾಜಿ ಹಿಡಿದೇರೋಡಿಸುವನೆ

೧

ಕಣ್ಣು ತೆರೆದೆವೆಯಿಕ್ಕದಲೆ ನೋಡಿ
 ಬೆನ್ನಲಿ ಗಿರಿ ಹೂಡಿ
 ಮಣ್ಣು ಕೆದರುತಲವನ ದಾಡೆ
 ಕರುಳ್ಳಾರವ ಮಾಡಿ
 ಸಣ್ಣ ತ್ರಿಪಾದ ದಾವವ ಬೇಡಿ
 ಮನ್ನಿಸಿ ತಪ ಮಾಡಿ ಅ—
 ರಣ್ಯ ಚರಿಸಿ ದಧಿ ಬೆಣ್ಣೆಗಳನು ಕದ್ದು
 ಹೆಣ್ಣುಗಳನೆ ಕೆಡಿಸ್ತಯವನ್ನೇರಿ ಮೆರೆವನೆ

ನಾರುತ್ತು ಮೈಯ ನೀರೊಳಗಿರುವ ಮಂ—
 ದಾರವನ್ನೊರುವ
 ಕೋರೆಯಲಿ ಧರೆಯ ಮ್ಯಾಲಕಿ ಮರುವ
 ಕರೆಯೆ ಕಂಬದಿ ಬರುವ
 ಘೋರ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾಗಿ ತೋರುವ
 ತಾಯಿಯ ಶಿರ ತರಿವ
 ನಾರ್ವಸ್ತುಬಿಗಿದುಟ್ಟು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆ
 ನಾರೇರ ವ್ರತ ಭಂಗ ಮಾಡಿ ತುರುಗವೇರಿ

೩

**

**

**

ಹರಿ ಹರಿ ಹರಿ ಎನ್ನದೆ

ಹರಿ ಹರಿ ಹರಿ ಎನ್ನದೆ ಈ ನಾಲಿಗೆ— ನ್ನಿರುವುದ್ಯಾತಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ	ಪ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ದಿವ್ಯ ಸಾಸಿರನಾಮ ಬಿಟ್ಟು ಪರರವಾರ್ತಲಾಸಕ್ತಿ ಪಾಮರನಾಗುವುದ್ಯಾಕೆ	೧
ಕಲ್ಲು ಹಿಟ್ಟಾಗಿ ರಂಗವಾಲಿ ಎನಿಸುವುದು ಕಲಿಗೆ ಕಡೆಯಾದೆ ಮಲ್ಲರಂತಕೆ ಬ್ಯಾಗ	೨
ಮಧುರ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮನಸನಿಕ್ಕಲು ಯ್ಯಾಡ ಮಧುವೈರಿ ಹರಿನಾಮ ಕ್ಷುಧೆಯ ಬೇಡುಲೀಗ	೩
ಅರ್ಕಸುತನ ಭಂ ೦ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದಂತಿರೆ ಸಕ್ಕು ಸಿಗದಂತಿರೆ ಯ್ಯಾಕಿ ರಕ್ತಸಾಂತಕನಲ್ಲಿಟ್ಟು	೪
ಈಸು ಮಾತ್ಸ್ಯ ಕೆಶೋದಕೂಸಿನಾಲಾಪ್ತೊಂದಿದಲಿ ಲೇಸು ಕಾಂಬುವುದು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣಗೆ ಯ್ಯಾಗ	೫

** ** **

ಹಾಲಮಾರಲು ಪೋದೆವಮ್ಮ

ಹಾಲಮಾರಲು ಪೋದೆವಮ್ಮ ಗೋಕುಲದೊಳ— ಗ್ತಾಲು ಮಾರಲು ಪೋದೆವಮ್ಮ ಹಾಲು ಮಾರುವ ಧ್ವನಿ ಆಲಿಸಿ ಕೇಳಿತ ಯಾಲಕೃಷ್ಣ ಬಹು ಲೀಲೆ ಮಾಡುತ ಬಂದ	ಪ
---	---

ಹಸಿರು ಜರದ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟು ಕುಸುರಿಕಂಕಣ
ಎಸೆವೊ ಹವಳದ ಒಂಬಳೆ ಕಟ್ಟು ಮೊಸರಿನ ಕುಂಭ
ಕುಸುಮ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು
ಶಶಿವದನೆಯರೆಲ್ಲ ಚಂದದಿ ಬರುತಿರೆ
ಕುಸುಮನಾಬ ಮುಸುಗೆಳೆದು ಮೊಸರು ಸುರಿದ

೧

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟು ಮುತ್ತಿನ ಬಟ್ಟು
ಹೊಳೆವೊ ಕಸ್ತೂರಿ ತಿಲಕವನಿಟ್ಟು ಹಾಲಿನಕುಂಭ
ಸಣ್ಣ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು
ಚೆನ್ನಾರ ಚೆಲುವೇರು ಚಂದದಿ ಬರುತಿರೆ
ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆಮಾಡಿ ಕರೆದು ಮುದ್ದಿಡುವ

೨

ಮುಂದೆ ಮುಂದಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಹಿಂದ್ವಾ ಲಿನ್ನರವಿ—
ಗೊಂದೊಂದ್ವರಳು ಮಿಟುತಿರಲು ಧಾರೆಗೆ ಬಾಯಾ—
ನಂದದಿಂದೊಡ್ಡಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರಲು
ಸಂದಣಿಯೊಳು ನಾವು ಒಂದರಿಯದಲೆ
ಬಂದಿಳುಹಲು ಬರೀಗಡಿಗೆ ಕಾಣಮ್ಮ

೩

ಕಡಗೋಲಿಂದೊಡೆದು ಗಡಿಗೆಯನು ಬಡವರ ಬೆಣ್ಣೆ
ಒಡಲಿಗೆ ಕದ್ದು ತಿಂಬುವುದೇನು ಕಂಡರೆನಗಂಡ
ಬಡಿದರಿನ್ನೇನು ಮಾಡುವೆ ನೀನು
ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡುತ್ತ ಕತ್ತಲ ಮನೆಯೊಳು
ತುಡುಗನಂತೆ ತಿರುಗಾಡುವ ತಾನು

೪

ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದ್ಯಾತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ರಮಣನ
ಬಿಟ್ಟು ಬಾಹುವುದೆ ಲೇಸಮ್ಮ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ
ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವುದೆ ಲೇಸಮ್ಮ
ಪಟ್ಟುಮಾಡಿ ಪರಹಂಗಳೇರೊಳು ಕ—
ಣ್ಣಿಟ್ಟು ಮ್ಯಾಲೆ ಒಂದಿಷ್ಟಾದರು ಎಡ

೫

ಹರಿಗೆ ನಾ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕೆನೋ

ಹರಿಗೆ ನಾ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕೆನೊ ದಯಾಳು ಶ್ರೀ—
ಹರಿಗೆ ನಾ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕೆನೊ
ಹರಿಗೆ ನಾ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕೆ ವೊರೆಂ ಬೇಕೆಂದಿನ್ನು
ಜರಿದು ನೋಡುವರೇನೊ ಪರಮ ದಯಾಳು ಪ
ವೆಂಕಟರಮಣನೆ ಕಿಂಕರರಿಗೆ ಬಂದ
ಸಂಕಟ್ಟಿ ರಣ ಮಾಡಲಂಕಾರ ಮೂರುತಿ ೧
ಸದ್ಯೋಜಾತನು ತಪವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿ ಬಂದು
ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಅನಿರುದ್ಧ ಮೂರುತಿಯೆನೆ ೨
ಶೇಷಶಯನ ನೀ ಆದಿಶ್ಚಲವಾಸನೆ
ದಾಸರಿಗೊಲಿವಂಧ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆ

** ** *

ಹೊಡಿ ಜೈಭೇರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೈಯು

ಹೊಡಿ ಜೈಭೇರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೈಯು ತಿಪ್ಪೊಡಿ ಪ
ಕಡಲೊಳು ಭೇದಿಸಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಯಾಸುರ—
ನ್ನೊಡೆತು ವೇದವ ತಂದೊಡೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೆಂದೊಡಿ ೧
ಮಂದರೊ ದ್ವಾರ ತಾ ಸುಂದರಿ ರೂಪದಿ
ತಂದಮ್ಮತೆರೆದ ಮುಕುಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡಿ ೨
ಖಳಹರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಸಳೆದಪ್ಪಳಿಸಿದ
ಇಳೆಧಾರಕ ನಳಿನಾಕ್ಷ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡಿ ೩

ಕೂಸಿನ ನುಡಿಗತಿ ರೋಷದಿಂದಸುರನ	
ನಾಶ ಮಾಡಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಶ್ರೀ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡ್ಡಿ	೪
ತ್ರಿಚರಣದ ಇಳಿ ಬೇಡಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ—	
ರೂಪ ಧರಿಸಿದ ಉಪೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡ್ಡಿ	೫
ಕೊಡಲಿ ಪಿಡಿದು ತಾ ಮಡುಹಿದ ದೊರೆಕುಲ	
ಕಡು ಮಾಯುಷಿ ಪೊಡವೆ ಲೆಶ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡ್ಡಿ	೬
ದಶರಥ ಸುತ ದಶಶಿರ ಹತಮಾಡಿದ	
ಸತಿ ಸೀತಾಂಗನ ಪತಿಯ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡ್ಡಿ	೭
ಗೋಕುಲದೊಳಗಾನೇಕ ಸೂರ್ಯರಂ—	
ತಾಕಳ ಕಾಯ್ದು ಗೋಪಾಲ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡ್ಡಿ	೮
ಮುದ್ದುಸ್ಮಿತಿಯರ ಪ್ರತ ಮೋಹಿಸಿ ಕೆಡಿಸಿದ	
ತುದ್ಧ ಪೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಸುಲಭ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡ್ಡಿ	೯
ದುಷ್ಟ ಕಲಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕ ತಾ ನಿ—	
ರ್ಮಾಪ್ತನು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೀಹರಿಯೆಂದೊಡ್ಡಿ	೧೦

** ** **

ಸುಳಾದಿ

[ಧ್ರುವತಾಳ]

ವಾರಿಧಿಯೊಳಗೆ ಓಡ್ಕಾಡಿ ನಾರುವುದೇನೊ ಮಂ—
 ದರವ ಹೊತ್ತು ನೀ ಧರೆಯ ಹೊರುವುದೇನು
 ಊರು ಬಗೆದು ಕರುಳ್ಳಾರ ಹಾಕುವುದೇನು
 ದೂರ ಬೆಳೆಸು ಸುಳ್ಳು ಪೋರನೆನಿಪದೇನು

ದೂರಾಗಿ ಜನನಿ ಕೊಂದ ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳೇನು
ನಾರುಟ್ಟಾರಣ್ಯದಿ ನಾರಿಬಿಡುವುದೇನು ಅ—
ಪಾರ ಹೆಂಡಿರ ಸಂಸಾರ ಘೋರವಿದೇನು
ಜಾರಾಗಿ ಜನಕೆ ಶರೀರ ತೋರುವುದೇನು
ಕ್ರೂರ ಕಲಿಗಳ ನೀ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವುದೇನು
ಧೀರ ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಲ್ಲಬಾರದೇನು
ಮಾರಜನಕ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನೆ
ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ರೇನೊ ಮರೆಯದಂತಿರೊ

೧

[ಮುರುತಾಳ]

ನೀರಶಯನನೆ ನಿಂತು ಕೇಳಿನಮಾತು ನೀ ದಶ ಅವ—
ತಾರ ಆಗಲೀ ಪರಿಯಿಂದ
ದಾರಿಂದ ನಿನಗೇನುದ್ದಾರವಾಗುವುದೇನೊ ಸ್ವಾಮಿ
ಶ್ರೀರಮಣನೆ
ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕಾಮಧೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ನೀನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ
ಗೋ ವೃಂದಾವನ ಪಾದ ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧಾರ ಭುವನಾಧಿ—
ಪತಿಯ ನೀ ಬಹುಮಾನಕರ್ತನೆ
ಅವನಿಪಾಲಕ ನಿನ್ನವನೆಂದು ರಕ್ಷಿಸಿ ಜಪನ ಪುರದ ಹಾದಿ
ಮೆಟ್ಟಿಸದಿರೆನ್ನ ಜನನ ಮರಣ ಸ್ಥಿತಿ ಜಾತಕಾಲಕು ನೀನೆ
ಜನನಿ ಜನಕರು ಹಿಂದೆಷ್ಟೋ ಮುಂದೆನೆಕ್ಕಿಲ್ಲ ವನಜಪತಿರೊ
ವೈಸಲಿ ಬೇಕೊ ಎನಭಾರ ನನಗೊ ನಿಷೇಧಾ ಖಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲೊ
ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ಅನುಮಾನವ್ಯಾತಕೇಗನ್ನ ಮಾನ

ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳೊ ೨

[ರೂಪಕತಾಳ]

ನೇಮ ನಿತ್ಯವು ನಿನ್ನ ನಾಮ ಬಿಟ್ಟವಗ್ಯಾಕೆ
ಸ್ನಾನವ್ಯಾತಕೆ ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತನಾಗಬೆ

ಮೌನ ಮಂತ್ರವು ಯಾಕೆ ಮನಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ
 ದಾನವ್ಯಾತಕೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧವ ಬಿಡದಲೆ
 ಆನಕದುಂದುಭಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಆದರೊಳು
 ಗಾನವ್ಯಾತಕೆ ಗಾರ್ದಭಸ್ವರನಂದದಿ
 ಧೇನುಪಾಲಕನ ಬಿಟ್ಟೇನು ಕರ್ಮಗಳ
 ಮಾಡಿದರಮ ವ್ಯರ್ಥ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ
 ನಾಲಿಗಿಲ್ಲದ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಲದರಿಂದ
 ನಾದವುಂಟಾಗೋದೇ ನಾಕಾಣೆನೆಲ್ಲೊ
 ನಾರಾಯಣನೆಂಬೊ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರವು
 ನಾಲಿಗೆಲಿರು ನರಕಭಯವಿಲ್ಲವು
 ಶ್ರೀ ಭೂರಮಣ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನೆ ಭವ-
 ಸಾಗರ ದಾಟಿಸಿ ಸುಖದಿಂದಿಡುವುದೊ

೩

[ಅಟ್ಟಿತಾಳ]

ಮಗನ ಕರೆದು ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದಜಾಮಿಳನ ನೋಡು
 ಸುಜನ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಸುರರಿಂದ ಮಾನಿತನಾದ
 ಭುಜಬಲಿ ಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನ ನಿಜಲೋಕದಲ್ಲಿಹ
 ಭಜಿಸುತ ಬಂದ ದರಿದ್ರ ಧನಿಕನಾದ
 ಅಜಭವ ನಾರಂದ ಸುರಮುನಿಗಳು ನಿನ್ನ
 ಪದವ ಭಜಿಸಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದರಾನಂದವ
 ವಧೆಯ ಮಾಡಿಸಲು ಬಂದಾತಗೆ ನಿಜರೂಪ
 ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ನಿನ್ನ ಕರುಣವೆಷ್ಟೊ
 ಮದವೇರಿದ ಗಜ ಒದರುತಿರಲು ಕಾಲು
 ಕೆದರೊ ಮಕರಿ ಹಲ್ಲ ಮುರಿದ ಮುರಾರಿಯೆ
 ಒದೆಯ ಬಂದಮಗೆಷ್ಟೊಂದಿಸಿ ಉಪಚಾರ
 ಮೈಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಳಿಂಗನುಳುಹಿದೊ
 ಹೊಯ್ದ ಬಾಣದಿ ಭೀಷ್ಮ ಎಯ್ದದನೊ ವೈಕುಂಠ

ಬಯ್ಯು ನೂರೇಣಿಕೆಯಿಂದಾದನೋ ನಿನ್ನ ಬಂಟ
 ಏದುಮಂದಿಗೆ ಸತಿಯಾದ ದ್ರೌಪದಿವ್ಯಸನ
 ಬಿಡಿಸಿ ಅಕ್ಷಯವಸನವಿತ್ತು ದಾರಿಯಾದೆ
 ಅದ್ಭುತ ಮಹಿಮನಂಗಾಲು ಸೋಕಲು ದೋಷ
 ಕಳೆದು ನಿರ್ಮಲದೇಹ ಆದಳಾಗಹೃದ್ರಿ ಎಡಿವಾರವೇನೊ
 ಭಕ್ತರಿಂದ ನಿನ್ನಕೀರ್ತಿ ನಡೆವೋದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದೊಳ್ಲ್ಲದೆ
 ಅಡಿಗರಗುವೆನೊ ಅನಂತ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಪಿಡಿಯೆನ್ನ ಕೈಯ
 ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನಮ್ಮಂತ್ರಿ

೪

[ಝಂಪಿತಾಳ]

ವಾಸುದೇವನೆ ನೀನು ವಸುದೇವನ ಸುತನೆ
 ವಾಸವಿಸಖನಾದ ಸಾಸಿರಫಣಶಯನ
 ದೇಶದೇಶದಿ ವ್ಯಾಪ್ತ ಏ ಸಿರಿಪತಿ ಕೇಳೊ
 ಮೋಸವಾದ ಭವಪಾಶದೊಳಗೆ ಸಿಲ್ಪ
 ಘಾಸಿಯಾಗಲು ನೋಡಿ ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ ನಿನ್ನಗೆ
 ಈಶ ಜೀವರಿಗಿನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ನೀನಾಗಿ
 ಬ್ಯಾಸರದಲೆ ಬೇಡಿದಿಷ್ಟಾರ್ಥವ ನೀಡಿ
 ನಾಶರಹಿತ ನಿನ್ನಗೆ ನಾ ಸೆರಗೊಡ್ಡುವೆನು
 ಆಶೀರ್ವಾದವನೆ ಮಾಡೊ ಮಹಾಪುರುಷ
 ಕ್ಲೇಶ ದೋಷಗಳೆಂಬೊ ಕೇಡು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆಯೊ ಉ—
 ದಾಸೀನ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ನಡತ್ಯಲ್ಲ
 ದೋಷದೂರನೆ ಎನ್ನ ದೂರನೋಡುವುದ್ಯಾಕೊ
 ಭೂಸುರರಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ಸಂ
 ತೋಷ ಸದಾನಂದ ನೀಡೊ ಎನ್ನಗೆ ಗೋವಿಂದ

[ಜತೆ]

ಎಷ್ಟುಪರಾಧಿ ನಾನಾದರು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನಿನ್ನ—
 ಗಪಕೀರ್ತಿ ವಾಹುದೋ ನಾನರಿಯೆ

ರಾಮ ರಾಮ ಶ್ರೀ ರಘುರಾಮ

ರಾಮ ರಾಮ ಶ್ರೀ ರಘುರಾಮ ನೀಲಮೇಘ—

ಶ್ಯಾಮ ನಿಶ್ಶೀಮ ಕಾಮಿತಾರ್ಥವಕರೆದತಿ—

ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪಾಲಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ನಾಮ

ಪ

ಕಲ್ಲೋದ್ಧಾರಕ ಕರುಣಾಳು ರಾಮ

ಬಿಲ್ಲನೆತ್ತಿದ್ದ ಬಿರುದಾತ ರಾಮ

ಸೊಲ್ಲು ರೊಲ್ಲಿಗಿರಲು ಹರಿನಾಮ

ಚೆಲ್ಲಾಡುವ ದಯೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ

೧

ಧೀರಪುರ ಪನೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ರಾಮ

ವಾರಿಧಿಯ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ನಜಾಕ್ಷ ರಾಮ

ಕ್ರೂರರಾಕ್ಷಸರನು ಕೊಂದು ಲಂಕಾ

ಸೂರಯನು ಮಾಡಿದಂಥ ನಿಶ್ಶೀಮ

೨

ದುಷ್ಪರಾವಣಶತ್ರು ಶ್ರೀರಾಮ

ಹುಟ್ಟಿ ಭಾನುವಂಶದಿ ಸೀತಾರಾಮ

ಮುಟ್ಟಿಭಟಿಸೆ ಸಜ್ಜ ನರಿಗೆ ಭೀಮೇಶ—

ಕೃಷ್ಣ ಕರೆದು ನೀಡುವ ತನ್ನ ಧಾಮ

೩

**

**

**

ವಸುದೇವ ಸುತನಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ

ವಸುದೇವ ಸುತನಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ನಮ್ಮ

ವಸುಧೆ ಪಾಲಕನಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ

ಪ

ಮಚ್ಚಾ ವತಾರಗೆ ಮೊದಲೆ ಮಂಗಳವೆಂದು
ಸಾಕ್ಷಾತ ಕೂರ್ಮಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ
ಸುತ್ತಿ ಸುರುಳಿ ಭೂಮಿ ಒಯ್ದಿ ರಣಾಕ್ಷಕನ
ಪ್ರಾಣ್ಣತ ಮಾಡಿದ ಪರಾಹ ನಮೋ ನಮೋ

೧

ಕೂಸು ಕರೆಯೆ ಕಂಬದಿಂದ ಬಂದ್ತಿ ರಣ್ಣ-
ಕಶ್ಯಪನ ಕೊಂದ್ವರಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ
ಆಕಾಶವ್ವಿಡಿಯದೆ ಬೆಳೆದು ಬಲಿಯ ಭಾಗ್ಯ
ಆಕ್ರಮಿಸಿದಾತಗೆ ನಮೋ ನಮೋ

೨

ಪೊತ್ತು ಕೊಡಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಕಡಿದ ಸ-
ಮರ್ಥ ಭಾರ್ಗವ ನಮೋ ನಮೋ
ಹತ್ತು ಶಿರಗಳ ಕೊಂದು ಸೀತಾಸಮೇತನಾದ
ಪ್ರಥಿವಿ ಪಾಲಕ ರಾಮ ನಮೋ ನಮೋ

೩

ಬೆರಳಲಿ ಗೋವರ್ಧನ ಎತ್ತಾ ಕಳಶಾಯ್ತು
ಕೊಳಲ ನೂದುವ ಕೃಷ್ಣ ನಮೋ ನಮೋ
ತರಳರೂಪದಿ ತ್ರಿಪುರದ ದುರುಳರನೆಲ್ಲ
ಮರುಳು ಮಾಡಿದ ಬೌದ್ಧ ನಮೋ ನಮೋ

೪

ಮುದ್ದು ತೇಜಿಯನೇರಿ ಕಲಿಗಳ ಕಡಿದಂಧ
ಕಲ್ಯಾಣವತಾರಗೆ ನಮೋ ನಮೋ
ಶುದ್ಧ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಸುಲಭದಿಂದೊಲಿದು ಮುಕ್ತಿ
ಕೊಡುವೊ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣಗೆ ನಮೋ ನಮೋ

೫

ಅಪ್ಪ ವೆಂಕೋಬನ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ

ಅಪ್ಪವೆಂಕೋಬನ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಪವಿತ್ರಳಾದೆನೋ ಇಂದಿಗೆ
ತಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲ ನಿನಗರ್ಪಿಸುವೆ ನಾನೀಗ
ಒಪ್ಪಿಕೋಬೆ ಕೆಂ ಮೃಪ್ಪ ಕರುಣಾನಿಧಿಯೆ

ಪ

ಹೆದರದೆ ಭೃಗುಯುಷಿಯು ಒದೆಯೆ ಪಾದಗಳಿಂದ
ಎದೆಯಮೇಲಿರುವೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಕದನಮಾಡುತ್ತವೆ ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರಕೆ ನಡೆತರಲು
ಒದಗಿ ವೈಕುಂಠ ಬಿಟ್ಟು
ಯದುನಾಥ ಯಾರಿಲ್ಲದಂತೆ ಗುಡ್ಡವ ಸೇರೆ
ಇದು ನಿನಗೆ ಸದನಾಯಿತೋ ದೇವ

೧

ಹುತ್ತಿನೊಳಗಡಗಿ ನೀ ಗುಪ್ತದಿಂದಿರುತ್ತಿರಲು
ಉತ್ತಮ ಗೋವು ಬಂದು
ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರವನು ಕರೆಯೆ ಗೋವಳನಿದೆ
ನೆತ್ತಿಂ ನೋಡದುಕೊಂಡು
ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲಿ ಚೋಳರಾಯಗೆ ಶಾಪವನು
ಕೊಟ್ಟು ಕಿರೀಟವನು ಇಟ್ಟು ಮೆರೆಯುವ ದೇವ

೨

ಮಾಯಾರಮಣನೆ ನಿನ್ನ ಗಾಯದೊಷಧಿಕೋಗಿ
ಭೂರಮಣನನ್ನರಾಹನಿಂದ
ನೂರುಪಾದ ಭೂಮಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದು—
ಪಾಯದಿಂದದನ್ನಾಪಿಸಿ
ತಾಯಿ ಬಕುಳಾದೇವಿಯಿಂದ ಪು—
ಜೆಯಗೊಂಬೊ ಶ್ರೀಯರಸು ನಿ ನಗೆ ಸರಿಯೆ ದೇವ
ನಾಟಕಧಾರಿ ಕಿರಾತರೂಪವೆ ಧರಿಸಿ
ಬೇಟೆಗನುತಲಿ ಪೋಗಲು
ತೋಡದಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ದಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕಡೆಗಣ್ಣ

೩

ನೋಟದಲಿ ಮನಸೋಲಿಸಿ
ಬೂಟಕತನದಿ ಜಗಲಾಟವನ್ನೆ ಮಾಡಿ
ಪಾಟುಬಟ್ಟು ಕಲ್ಲಲೇಟುತಿದೆಯೋ ದೇವ

೪

ಗದಗದನೆ ನಡುಗುತಲಿ ಕುದುರೆಯನು ಕಳಕೊಂಡು
ಪದ್ಮಾವತಿ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಬಳಿಯ—
ಲಿದ್ದ ಬಕುಳಮಾಲಿಕೆಗೆ ಬೋಧಿಸಿ ಕಳಿ—
ಸಿದಾಕಾಶನಲ್ಲಿ ಚದುರಮಾತಿನ
ಚಪಲಕೊರವಂಜಿ ನೀನಾಗಿ ಕಣೆಯ
ಹೇಳಲು ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತೆಯೊ ಮಹದೇವ

೫

ಬಂಧುಬಳಗವ ಕೂಡಿ ಭಾರಿ ಸಾಲವ ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡು ಕರ ವೀರದಿಂದೆ
ಅಂಡಲೆದು ಕರೆಸಿ ಕಾಣುತಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನಪ್ಪಿ
ಕೊಂಡು ಪರಮ್ವರುಷದಿಂದ
ಮಂದಗಮನೆಯ ನಿನ್ನ ಮಾತುಲಾಲಿಸಿ ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಅಂದೆಯೊ ಎಲೆ ದೇವ

೬

ಆಕಾಶರಾಜ ಅನೇಕ ಹರುಷದಿ ಮಾಡೆ
ತಾ ಕನ್ಯಾದಾನವನ್ನು
ಹಾಕಿದ ರತ್ನಮಾಣಿಕ್ಯದ ಕಿರೀಟವನು
ಬೇಕಾದಾಭರಣ ಭಾಗ್ಯ
ಸಾಕಾಗದೇನೊ ಬಡವರ ಕಾಡಿ ಬೇಡುವುದು
ಶ್ರೀಕಾಂತ ನಿನಗೆ ಸರಿಯೆ ದೇವ

೭

ಹೇಮಗೋಪುರದಿ ವಿಮಾನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ
ದೇವರನು ನೋಡಿ ನಮಿಸಿ
ಕಾಮಿಸಿ ಕಂಡೆ ಹೊನ್ನೊಸ್ತಿಲು ಗರುಡ

ಗಂಬದ ಸುತ್ತ ಪ್ರಾಕಾರವೊ
ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಣಿಯಲಿ ಸ್ನಾನ ಪಾನವ ಮಾಡಿ
ನೋಡಿದನು ನಿನ್ನ ಘಕುತರ ದೇವ

೮

ಪನ್ನಗಾದ್ರಿ ವೆಂಕಟನ್ನ ರಥ ಶೃಂಗಾರ
ವರ್ಣಸಲಳವೆ ನಮಗೆ
ಕಣ್ಣಾರೆಕಂಡೆ ಗರುಡೋತ್ಸವದಲಂಕಾರ
ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಣೆ ಜಗದಿ
ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಯ ನೋಡೆ ಅಧಿಕ ಗಂಟೆಯ ನಾದ
ಎನ್ನ ಕಿವಿಗಾನಂದವೊ ದೇವ

೯

ಪಾದದಲ್ಲೊಪ್ಪೋ ಪಾಗಡಾರುಳಿ ಕಿರುಗೆಚ್ಚೆ
ಮೇಲಲೆವೊ ಪೀತಾಂಬರ
ನೀಲಮಾಣಿಕದ ಉಡಿದಾರವೊ ವೈಜಯಂತಿ—
ಮಾಲೆ ಶ್ರೀವತ್ಸದ್ವಾರ
ಮೇಲಾದ ಸರಿಗೆ ಸರ ಪದಕವೊ ಕಮಲ—
ದಳಾಯತಾಕ್ಷನ ನೋಡಿದೆ ದೇವ

೧೦

ಕರಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಂಕಣ ಕಡಗ ಭುಜಕೀರ್ತಿ
ವರ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಧಾರಿ
ಗಿರಿಯ ಭೂವೈಕುಂಠವೆಂದು ತೋರುತ ನಿಂತ
ಶರದಿ ಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿ
ಬಿಳಿಯ ತ್ರಿನಾಮ ಭೀಮೇಶಕ್ಯಷ್ಟನ ಮುಖದಿ
ಹೊಳೆವ ಮೂರ್ತಿಯ ನೋಡಿ ಹೇ ದೇವ

೧೧

ಸ್ತುತಿಮಣಿ ನಾಲಿಕೆ

ಕರಿಮುಖದ ಗಣಪತಿಯ ಜರಣಕ್ಕೆಯೆರಗಿ
ಶಾರದೆಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ವರಪಾನು
ವರವ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಭಕುತಿ ಕೊಡುಯೆಂದು ೧

ವಾಯು ಬ್ರಹ್ಮ ಭಾರತಿಗೆ ಭಾಳ ಬೇಡಿಕೊಂಡ್ವೇ-
ದವ್ಯಾಸರಿಗೆ ನವೋಯೆಂಬೆ
ನವೋಯೆಂದು ನಾರದರ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗಿರುವೆ ೨

ಅತ್ತಿ ಅಂಗೀರಸ ವಸಿಷ್ಠ ಗೌತಮ ವಿಶ್ವಾ-
ಮಿತ್ರ ಮಾರ್ಕಾಂಡೇಯ ಚೈವನರು ಚೈವನ
ಭಾರದ್ವಾಜ ಶುಕ ಬಕದಾಲ್ಕರಿಗೆ ನಮಿಸುವೆ ೩

ಮಾಂಡವ್ಯ ಸೌಭರಿ ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗಾಲವರು
ಪಂಡಿತ್ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ
ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿ ಮರೀಚರಿಗೆ ನಾನು ನವೋಯೆಂಬೆ ೪

ಶೇಷಗಿರಿವಾಸ ಆಕಾಶನಳಿಯನೆ ವೆಂಕ-
ಟೇಶ ನಮ್ಮ ಮನೆ ದೈವ ಮನೆದೈವ-
ವ ಸಲಹೆನ್ನ ಪದ್ಮಾವತೀಶ ಪರಮಾತ್ಮ ೫

ಮಂಗಳಾಂಗನೆ ನೀನು ಮಂಗಳಮಹಿಮನೆ
ಮಂಗಳ ದೇವಿ ರಮಣನೆ ನೀನೆಮಗೆ ಜಯ
ಮಂಗಳವ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹೆನ್ನ ೬

ವಾಸುದೇವನೆ ನೀನು ವಾಸುಕಿಶಯನನೆ
ವಾಸವಿಯ ರಥವ ನಡೆಸಿದೆ ನಡೆಸಿದಂಥ ಶ್ರೀನಿ-
ವಾಸ ನೀನೆಮಗೆ ದಯಮಾಡು ೭

ಎನ್ನಲ್ಲಿ ನೀನಿದ್ದು ನಿನ್ನಗುಣ ಬಹುರೂಪ
ವನ್ನು ತಿಳಿಸದಲೆ ಇರುವೋರೆ ಇರುವೋರೆ ನೀನು ಪ್ರ
ಸನ್ನನಾಗೆನೆಗೆ ದಯಮಾಡು

೮

ಕಾಲ ಕಾಲಕೆ ನಿನ್ನ ನಾಮವನು ನಾಲಿಗೆ
ಮೌಲಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ನೆನೆವಂತೆ ನೆನೆವಂತೆ
ಮಾಡಯ್ಯ ಆನಂದವರದ ಅನಿರುದ್ಧ

೯

ಕಾಮಕ್ರೋಧವು ಮದ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಲೋಭಗಳು
ಮೋಹ ಮಡುವಿನಲಿ ಮುಣುಗಿದೆ ಮುಣುಗಿಹೆನೊ
ಎನ್ನ ಕೈ ನೀನೆ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ ಕರೆದೊಯ್ಯೊ

೧೦

ಐದು ಮಂದೆನ್ನಲ್ಲಿ ಐದಾರೆ ಮಾರಾಯ
ಬೈದರು ಬಿಡರೋ ಎನ್ನಿಗ ಎನ್ನಿಗ ಕಟ್ಟಿ
ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಹಾಕುವರೊ ಯಮನಲ್ಲಿ

೧೧

ಆರು ಮಂದ್ಯರಿಗಳು ಕ್ರೂರ ಶತ್ರುಗಳುಂಟು
ಘೋರಬಡಿಸುವರೊ ಅನುಗಾಲ
ದುರ್ವಿಷಯ ತಾವೆನೆಗೆ ಕಲಿಸಿ ದಣಿಸೋರು

೧೨

ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಯೆನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿರುವರೊ
ಕತ್ತಲು ಕೂಪ ಭವದೊಳು ಭವದೊಳಗೆ ಬಳಲುವೆನು
ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತಂದು ದಯಮಾಡು

೧೩

ಸಂಚಿತಾಗಾಮಿಗಳ ಮುಂಚೆ ದೆಹಿಸಿ ಈ ಪ್ರ-
ವಂಚವನು ಬಿಡಿಸೊ ಪರಮಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ ನೀಯೆನ್ನ
ವಂಚಿನಿಲ್ಲದಲೆ ಸಲಹಯ್ಯ

೧೪

ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ಗಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಗಳು
ಜಾನಕಿರಮಣ ಜಗದೀಶ ಜಗದೀಶ ಜನಕನ
ಜಾಮಾತ ನೀನೆ ತಿಳಿಸಯ್ಯ

೧೫

ದ್ವಾಸುಪರುಣಾನಂತೆ ಈ ಶರೀರದೊಳಿದ್ದು
ವಸೇಸು ಜನ್ಮಕ್ಕಗಲದೆ ಆಗಲದಂತಿದ್ದು ಉ
ದಾಸೀನವ ಮಾಡೋದೊಳಿತ್ತಲ್ಲ

೧೬

ಇಂದುಕುಲಜಾತ ನಿನ್ನೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು
ಎಂದೆಂದಿಗು ಬಿಡದೆ ಗೆಳೆತನ ಗೆಳೆತನವಿದ್ದಲ್ಲಿ
ಸಂದೇಹವ್ಯಾಕೊ ಸಲಹಲು

೧೭

ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರೇಸುವೆಂದಿ
ಹೆತ್ತಾಯಿಸುತರೇನವರೆಲ್ಲ ನಾ ಹುಟ್ಟಿದನೆ
ಮತ್ತೆ ಮಲತಾಯಿ ಉದರದಿ

೧೮

ಶ್ರೀಶನೇ ಕೇಳೆ ನಿನ್ನ ದಾಸರಂಗಳದಲ್ಲಿ
ಬೀಸಿ ಬಿಸಾಕೊ ಎನ್ನನು ಎನ್ನಹರಿದಾಸರ
ದಾಸತ್ವಯೆನಗೆ ಕೊಡಿಸಯ್ಯ

೧೯

ಅಂಬರೀಷ್ವರದ ನಿನ್ನಂ ಬಲೆನಗಿರಲಯ್ಯ
ಬಿಂಬ ಮೂರುತಿಯೆ ಬಿಡದೆನ್ನ ನಿನ್ನೊರಲ್ಲಿ
ಇಂಬುಕೊಟ್ಟೆನ್ನಲ್ಲಿನಿಸಯ್ಯ

೨೦

ಕಡಿದು ಹೊಡೆದು ಬಯ್ಯ ಬಂದು ಕಾಲಿಂದೊದ್ದ
ರ್ದಿಯದೆ ಅವರ ಅಪರಾಧ ಅಪರಾಧವೆಣಿಸದಿರೆ
ನಡೆದರೊ ನಿನ್ನ ಪುರಕಾಗ

೨೧

ಪುಟ್ಟ ಧ್ರುವ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೊಟ್ಟರೆಷ್ಟು ಫಾಗ್ಯ
ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒದಗಿದೆ ಒದಗಿ ಬಂದವರ
ಆಪತ್ತು ಬಂಧನ ಬಿಡಿಸಿದೆ

೨೨

ತನ್ನ ಮಗನ ಕರೆಯೆ ಎನ್ನ ಕರೆದನೆಂದು
ನಿನ್ನ ದೂತರನು ಕಳಿಸಿದೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು ಜಮೀನಿಗೆ
ಮನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೊ ನಿನ್ನಲೋಕ

೨೩

ತಿರುಕ ತಂದವಲಕ್ಕಿ ತರತರನೆ ನೀ ಮುಕ್ಕಿ
 ದೊರೆತನವ ಕೊಟ್ಟು ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಕಳೆದದ್ದು
 ಅರಿಕಿಲ್ಲವೇನೊ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ೨೪

ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿಟ್ಟಿ ಕಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟವಗೆ ಕೈ—
 ವಲ್ಗವನು ಕೊಟ್ಟೋ ಕರುಣಾಳು ಕರುಣಾಳು ಬುಕ್ಕಿ ಟ್ಪು
 ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾಲೆಗೊಲಿತೀಯೊ ೨೫

ಕರೆದು ಕಂಸಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಲಿಸಬಂದ—
 ಕ್ರೂರಗೆ ನದಿಯಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ನಿಜರೂಪ ನಿಜರೂಪ
 ತೋರಿದ್ದು ಇದುವೇನು ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯು ೨೬

ಗಂಧಕ್ಕೆ ಒಲಿದು ಕುಬ್ಜೆಯ ಡೊಂಕನೆ ತಿದ್ದಿ
 ಸುಂದರಿಯ ಮಾಡಿ ಸುಗುಣನೆ ನೀನಾಕೆ—
 ಅಂಗಸಂಗಾತಿ ಬಯಸಿದಿ ೨೭

ಕಲ್ಲಾ ದಹಲ್ಮೆಯನು ಕಡು ಚಿಲ್ವೆಯನು ಮಾಡಿ
 ಎಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಮುಚುಕುಂದ ಮುಚುಕುಂದನ ಗುಹೆ—
 ಯಲ್ಲಿ ಕೆವಲ್ ಕೊಡಹೋದೊ ೨೮

ಮಗ್ಗವನೆ ಹಾಕಿ ಮಾರುಬಟ್ಟೆ ನೇದಿಲ್ಲ
 ರೊಕ್ಕವನೆ ಕೊಟ್ಟು ತರಲಿಲ್ಲ ತದಿಲ್ಲ ದ್ರೌಪದಿಗೆ
 ಲೆಕ್ಕಲ್ಲದ್ದಸ್ತ ಉಡಿಸಿದಿ ೨೯

ಸಂಗ್ರಾಮದಿ ಬುದಂಥ ಸರ್ಪಬಾಣವ ನೋಡಿ
 ಉಂಗುಷ್ಟದಿಂದ ರಥವನು ರಥವ ನೆಲಕೊತ್ತಿ
 ಧನಂಜಯನ ಪ್ರಾಣ ಉಳುಹಿದಿ ೩೦

ತಂಬೂರಿ ವೀಣೆ ಗಾಯ್ನ ಲಕ್ಷಣ ಬಿಡದೆ
 ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಪಾಡುತ್ತ ಪಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ನ್ನಾರಕಿಪ್ಪ—
 ರಾನಂದ ಪಡೆವರು ೩೧

ತರಳ ರೂಪದಿ ಕಾಲಿಗ್ವರಳ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು
ಎಳೆದುಕೊಂಡ್ಲೋಗಿ ಯಮಳೆರ ಯಮಳಾರ್ಜು-
ನರ ಕಿತ್ತಿ ಕಳುಹಿದೆಯೊ ನಿನ್ನ ಪುರಕಾಗ ೩೨

ನಾನೇನು ಕೊಡುವೆನೊ ನಾನೇನು ಬಿಡುವೆನೊ
ನೀನೇನು ಕಂಠಾನಿಧಿಯಲ್ಲ ನಿಧಿಯಲ್ಲವೆ ಭಕ್ತಾ-
ಧೇನೆಂದು ನಿನ್ನ ಹೊಗಳುವೆ ೩೩

ಆಡಿಗೆ ಮಾಡುವನ ಕೈಹಿಡಿದ ಹುಟ್ಟಿನಂತೆ
ನಡೆಯದೊ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೂಲೋಕ್ತ-
ದೊಡೆಯ ನೀ ಕರ್ತೃ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ೩೪

ಆದಿಪುರುಷನೆ ನೀನನಾದಿಕಾಲದಿ ಓರ್ವ
ವೇದವೇದಾಂತ ಯದುನಾಥ ಯದುನಾಥ ಎನ್ನ ಯಮು-
ಬಾಧೆ ಬಿಡಿಸೋದಕೆ ನೀ ಬಾಧ್ಯ ೩೫

ಆರ್ಯ ನೀನೊಬ್ಬ ವಿನಗಾರ್ಯರಿನ್ನು ರಚಿಸಿದ
ಆರಾರು ನಿನ್ನ ಅರಿಯರು ಅರಿಯರೊ ಜಗನ್ನಾಥ
ದಾರ ಸುತ ದಾರ ರೂಪಾದಿ ೩೬

ಅಣುವೊಳಗು ನೀನೆ ಪರಮಾಣುವಿನೊಳಗೊ ನೀನೆ
ಘನವಾದ ರೂಪ ಗಗನಕ್ಕೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದದ್ದು ಬಲಿ ಬಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯು ೩೭

ಘಟದ ಒಳಗಿದ್ದೆ ಪಟಬೀಜದೊಳು ನೀನಿದ್ದು
ಪಟ ತಂತಿಯೊಳಗೆ ನೀ ವ್ಯಾಪ್ತ ನೀ ವ್ಯಾಪ್ತ ಕಂಬದ
ಜರರದೊಳಗಿದ್ದೊ ಜಗದೀಶ ೩೮

ಲೋಕಪಾವನೆ ಗಂಗೆ ನಖದಿಂದ ಉದಿಸಲು
ನಾಲ್ಕುಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಭಿಂದ ನಾಭಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು
ಲೋಕ ಸಾಕುವೊ ಸರ್ವೇಶ ೩೯

ಅಂತರಾತ್ಮಕ ನಿನ್ನಂಥ ಗುಣಮಹಿಮೆ
ಎಂಥಂಥವರು ನೋಡಿ ತಿಳಿಯರು ತಿಳಿಯರೊ ನಿನ್ನ ನ-
ಮ್ತಂಥ ಮೂಢರಿಗೆ ವಶವೇನೊ ೪೦

ಮೂರು ಕಣ್ಣಲಿ ರುದ್ರ ನೋಡಿ ನಿನ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗಿ
ಶರಧಿಯಲಿ ತಪವಿದ್ದು ತಪವಿದ್ದು ಪಡೆದನೊ ತಾನು
ಪರ್ಯಂಕ ಪದವಿಯ ೪೧

ಸಾಸಿರ ಮುಖದಿಂದ ಶೇಷ ತಿಳಿಯದೆ ನೋಡಿ
ಪಾತಾಳಕ್ಕೋಗಿ ನಿನಪಾದ ಪದ್ಮದ
ರೇಕುಗಳ ಎಣಿಸುತ್ತಿರುವೋನು ೪೨

ಒಂದೆರಡು ಕಣ್ಣು ಸಾಲದು ಎಂದು
ಇಂದ್ರ ಮೈತುಂಬ ನೇತ್ರಗಳ ಪಡೆದನು ಪಡೆದು ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ಉ-
ಪೇಂದ್ರ ನಿನ್ನ ನೋಡುತ್ತಿರುವೋನು ೪೩

ಎಂಟು ಕಣ್ಣಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ನೋಡಿ ನಿನ ತಿಳಿಯದೆ
ಕಂಡ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಸ್ತುಭ ಕೌಸ್ತುಭವಾಗಿ ವೈ-
ಕುಂಠ ಪತಿ ನಿನ್ನ ಒಲಿಸುವ ೪೪

ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಿ ಜನರ ಸುಳುವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕಿರು ಬೆ-
ರಳ ನಖ ಗುಣಗಳೆಣಿಸುತ್ತ ಎಣಿಸತಲಿ ಮಾಲಕ್ಷ್ಮಿ
ತಿಳಿಯದಲೆ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳ ೪೫

ಅನಂತಾಸನ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ ಭೂವೈಕುಂಠ ಮೂರು
ಸ್ಥಾನದಲಿ ಮುರವೈರಿ ಮುರವೈರಿ
ನಿನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಮಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ದಣಿಯದೆ ೪೬

ಶ್ರೀಭಾಗ ಭೂಭಾಗ ದುರ್ಗಾ ಛಾಗದಲಿ
ಶ್ರೀಭೂದೇವಿ ನಿನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲೆ ಕೊಟ್ಟಾ-
ಲಿಂಗನಿಂದ ಒಲಿಸೋಳು ೪೭

ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥದೊಳಗಲ್ಲಲೆ ತಾನಿದ್ದು
ಮಲ್ಲರಂತಕನ್ನ ಮನೆ ಸೇವೆ ಮನೆಯ ಸೇವಕಳಂತೆ
ಘಲ್ಲು ಘಲ್ಲೆಂದೋಡಾಡುತ್ತ ೪೮

ಸಿರಿದೇವಿ ನಿನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂ-
ದ್ವಿರಜನದಿಯಾಗಿ ಹರಿದಳೊ ಹರಿದಳೊ ಭತ್ರ ಚಾ-
ಮರವು ತಾನಾಗಲ್ಲಿರುವೋಳು ೪೯

ಜೋಲಿ ಮಂಚಗಲಾಗಿ ಶಾಲು ಶಕಲಾತ್ಮಾ-
ಗಿ ಲೋಡು ತಲೆಗಿಂಬು ತಾನಾಗಿ ತಾನಾಗಿ ಸಿರಿ ನಿಂತು
ಕಾಲಸೇವೆಯಲಿ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ೫೦

ರತ್ನ ವೈಜಯಂತಿ ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯದ್ವಜ-
ದ್ವಸ್ತ್ರ ಶ್ರೀತುಳಸಿ ಕಮಲವು ಕಮಲಮಾಲ್ಯಾಗಿ ಶ್ರೀ-
ವತ್ಸದಲಿ ನಲಿಯುತ್ತಿರುವೋಳು ೫೧

ದೇಶಕಾಲಕೆ ಸಮಳು ಗುಣಕೆ ಅಸಮಳು ನಿಜ-
ದಾಸಿಯಂತಿದ್ದು ನಿನಸೇವೆ ನಿನಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಉ-
ಲ್ಲಾಸದಲಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವೋಳು ೫೨

ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆರಡಕ್ಷ ಸಾಲದಲೆ ಶ್ರೀ ಭೂ ದುರ್ಗ-
ಸಾಕ್ಷಾತ ಮೂರುರೂಪಾಗಿ ರೂಪಾಗಿ ನಿಂತು ಆ-
ರಕ್ಷದಲಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವೋಳು ೫೩

ಎಷ್ಟು ನೋಡಿದರು ಮನ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದಲೆ
ನಿನ್ನ ಕ್ಷಣ್ಯದಲ್ಲೆ ತಾ ಹೊಂದಿ ತಾ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು
ನಿತ್ಯ ಸುಖಪೂರ್ಣಳಿನಿಸೋಳು ೫೪

ಸಾಲೋಕ್ಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ ನಿನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯದಲಿ
ಸಾಯುಜ್ಯಪದವಿ ಪಡೆದಂಥ ಪಡೆದಂಥ ಮುಕ್ತರ
ಸಾಧನೆಗಳೆಷ್ಟೋ ತಿಳಿಯದು

೫೫

ತಲೆಯೂರಿ ತಪವಿದ್ದು ತರಗಿನೆಲೆಗಳ ಮೆದ್ದು
ಹರಿ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದೊಳಗಿದ್ದು ಒಳಗಿದ್ದವರ ಹೃದಯದೊಳು
ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆವೆಯೋ

೫೬

ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನೆ ನಿನ್ನ ಮುಕ್ತಸ್ಥಾನದಲಿ ಶಮಿ
ಪತ್ರದಂತಿಷ್ಟು ಸ್ಥಳವನು ಸ್ಥಳದ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು
ಚಿತ್ತಸ್ವಸ್ಥಾಗಲ್ಲಿರುವೆನು

೫೭

ಅಚ್ಯುತನ ಕರುಣೆಂಬೊ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯನೆ ಮಾಡಿ
ಹತ್ತೋ ಹರಿದಾಸರವರಂತೆ ಅವರಂತೆ ಜೀರಿಗೆ...
ಯಷ್ಟು ದಯ ನೀಡೊ ಎನ್ನಲಿ

೫೮

ಹೊತ್ತುಹೋಗುತ್ತಲಿದೆ ಮೃತ್ಯು ಕೂಗುತ್ತಲಿದೆ
ವೃಥಾವಾಗುವುದೋ ಈ ಜನ್ಮ ಈ ಜನ್ಮ ನಿನ ನಾಮ
ಎತ್ತರವು ಎನಗೆ ನಿಲುಕದು

೫೯

ಶೂರಪುತ್ರನ ಸುತಗೆ ಸೂರ್ಯಾಡೊ ನಿನ್ನ ದಯ
ಸಾರ್ಯವಾಗುವುದೋ ನಿನಲೋಕ ನಿನಲೋಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ
ದಾರಿನ್ನು ಬಯಸದಿರುವೋರು

೬೦

ವಸುದೇವಸುತ ಭಕ್ತರೊಶವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮೂತ್ಯ-
ನ್ನೆಸರುಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಡದಿರು
ಹಸುಗೂಸಿನಂತೆ ನೋಡೆನ್ನ

೬೧

ಶಂಬರಾರಿಯ ಜನಕ ನಂಬಿದ್ದೆ ನಾ ನಿನ್ನ
ಡೊಂಬ ತನಸುತನ ಭರದಿಂದ ಭರದಿಂದ ತೂಗುವನು
ಕುಂಭಿಣಿಗೆ ಬೀಳೋತರನಂತೆ

೬೨

ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೊಯ್ವಲಗು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗ್ಗಾಕಿ
ನೆತ್ತರವ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ತೋರುವನು
ಅತ್ಯಂತ ಕರುಣ ಅವಿಗಿಲ್ಲೆ

೬೩

ಮಾಯಾವಿದ್ಯವ ಮಾಡಿ ತೋರುವನು ಉ—
ದರಕ್ಕೆ ನೀನಲ್ಲೊ ಸ್ವಾಮಿ ಅವನಂತೆ ಅವನಂತೆ ಅಲ್ಲಿನ್ನ
ಕಾಯ್ದಾಭಿಮಾನ ನಿನದಲ್ಲೆ

೬೪

ಹುಟ್ಟಿಸ್ತುಟ್ಟಿಸಿ ತಾಯಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗ್ಗಾಕೆನ್ನ
ಕಷ್ಟ ಬಡಿಸುವೋರೆ ಕರುಣಾಳು ಕರುಣಾಳು ನಿನಗೆ ಪು—
ರುಷಾರ್ಥವೇನ್ನೋಳೊ ಇದರಿಂದ

೬೫

ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬಂಧು ಬಳಗ ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ
ಹಿಂದೆಷ್ಟೊ ಮುಂದೆ ಎಣಿಕೆಲ್ಲ ಎಣಿಕೆಲ್ಲದವರ ನನ್ನವ—
ರೆಂದು ತಿಳಿದು ಫಲವಿಲ್ಲ

೬೬

ಜೀವ ಜೀವಕು ಭೇದ ಜೀವ ಜಡಕೂ ಭೇದ
ಜಡಜಡಕೆ ಭೇದ ನಿನಗಿನ್ನು ನಿನ್ನಗೆ ಭೇದಾದರೈನ್ನೋಳು
ಭೇದಬುದ್ಧಿ ಬಾಡಿನು

೬೭

ಅನ್ನಮಯ ಪ್ರಾಣಮಯ ಆನಂದಮಯ ನೀನೆ
ನಾನೆಂದ ಮಾತು ನಿಜವೆಂದು ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿದು
ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಯ್ಯ

೬೮

ಎಂಬತ್ತುಕೋಟಿ ನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ಜೀವಿಗ—
ಳೆಂಬ್ಬಾಳಿಗೆ ನಿನಗೆ ದೊರಕಿತೊ ದೊರಕಿತೊ ಸ್ಥಾವರ
ಜಂಗಮದಲ್ವಾಗ್ಗಿರುವೆಯೊ

೬೯

ಜನನ ಮರಣವು ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿ ಸಂಬಂಧ ಜರೆ
ಜನ್ಮಕರ್ಮಗಳು ನಿನಗಿಲ್ಲ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ಬವಣೆ
ನಿನಗುಂಟೆ ಬಹು ದೂರ

೭೦

ವಿಷದ್ದಾಲು ಕುಡಿದು ನೀ ವಿಷದ ಮಡುವನು ಕಲಕಿ
ವಿಷದನುಜಿಕೂಡ ವಿನಯದಿ ವಿನಯ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ
ವಿಷವಂಚದಲ್ಲೆ ಮಲಗುವಿ ೭೦

ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪನೆ ಸತ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞನೆ
ಸತ್ಯ ಭಾಮೆಯರ ಅರಸನೆ ಅರಸು ನಿನ್ನಲಿ ಜ್ಞಾನ
ಸತ್ಯವಾಗೆನಗೆ ಕೊಡುಕಂಡ್ಕೆ ೭೧

ನಾರಾಯಣನೆಂಬೊ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳು
ನಾಲಿಗೆಲ್ಲೆ ನಗೆ ಬರೆದರೆ ಬರೆದರೋದಿಕೊಂಬೆ
ಬಾರೊ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ೭೨

ಹರದಾರಿ ನಡೆವುದಕೆ ಎನಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಿಲ್ಲ
ಹರಿದಾರಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಿಡಿಯಲಿ ಹಿಡಿಯಲಿ ನೀ ಮುಂದೆ
ನಡೆಯೆನ್ನ ಸಂಗ ಬಿಡದಂತೆ ೭೪

ಕಾಲಿದ್ದು ನಿನಯಾತ್ರೆ ಕರವಿದ್ದು ನಿನಸೇವೆ
ಬಾಯಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಭಜನೆಯು ಭಜನೆಮಾಡದಲಿದ್ದು—
ರಾಳುಬಾವಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲೆ ೭೫

ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಯು ನಾಲಿಗ್ಗಿನ್ನಿದ್ದ ರೇನು ಫಲ
ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳ ತಿಳಿಯದೆ ತಿಳಿದು ನೋಡದಲಿದ್ದು
ಮಣ್ಣು ಗೊಂಬ್ಕಂತೆ ನಾನಲ್ಲೆ ೭೬

ಮಣ್ಣು ಗೊಂಬ್ಕಾದರು ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳಿಲ್ಲ
ಎನ್ನ ಯಮದೂತರಳೆವೋರು ಎಳೆವೋರೊ ನಿನ್ನ ರಡು
ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡೊ ಕಮಲಾಕ್ಷ ೭೭

ಕಂಗಳಿಂದಲಿ ನೋಡು ಕರುಣದಲಿ ಮಾತಾಡು
ಲಿಂಗವನೆ ಒಡೆದು ಸೂರ್ಯ್ಯಾಡು ಸೂರ್ಯ್ಯಾಡು ನಿನ್ನ ವರ
ಸಂಗವನೆ ಕೊಟ್ಟು ಸುಖ ನೀಡು ೭೮

ಭಾಗೀರಥೀಜನಕ ಭಯನಿವಾರಣ ನಿನ್ನ
ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಾ ಬಿದ್ದೆ ನಾ ಬಿದ್ದೆ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತ
ಕ್ಷಾಂಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿನ್ನು ೭೯

ಫಾಲಲೋಚನಪ್ರಿಯನೆ ಪಾಲಾಬ್ಧಿಶಯನ ನಿನ್ನ
ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದು ಪೊರೆಯೆಂದು ಪೊರೆಯೆಂದು ನಿನ ಕಮಲ
ಕಾಲಿಗೆ ಫಾಲ ಇಡುವೆನು ೮೦

ಸ್ವರ್ಗ ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲನುಗ್ರಹದಾಪೇಕ್ಷ್ಯಂಟು
ಸುಜ್ಞಾನಿಗೊಡೆಯ ಸುರರ್ದಂದ್ಯ ಸುರರ್ದಂದ್ಯಯೆನ್ನ ಶಿರವ
ಬಗ್ಗಿ ಸುವೆ ನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕೆ ೮೧

ಭೂರಮಣ ನಿನ್ನ ಭೂದೇವಿ ಕದೊಯ್ದ ಬಂ-
ಗಾರಲೋಚನನ ಮಡುಹಿದೆ ಮಡುಹಿ ನೀ ಅವನಲ್ಲಿ
ಮಾಡಿದಿನ್ನಾಂಗೆ ಕರುಣವೆ ೮೨

ಶ್ರೀರಮಣ ನಿನ್ನ ಸತೆಯ ಕದ್ದ ಚೋರನ್ನ
ಮೂರು ಮ್ಯಾಲೇಳು ಶಿರವನು ಶಿರವ ಚೆಂಡಾಡಿ ದಯ
ಸೂರೆ ಬಿಟ್ಟಾಂಗೆ ಕ್ಷೇವನಲ್ಲಿ ೮೩

ದುರ್ಗರಮಣನೆ ನಿನ್ನ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೆ ಗಂಡನೆಂ-
ದ್ವಿಗ್ಗಲೆ ಕುಳಿತ ಶಿಶುಪಾಲ ಶಿಶುಪಾಲನಹಂಕಾರ ಮರ್ದಿ-
ಸಿದೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಾಗೆ ೮೪

ಮೂರು ಜನ್ಮದಿ ನಿನ್ನ ಮುದ್ದು ಸತಿಯಳ
ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದ ಮೂಢ ಅಸುರರ ಅಸುರರನೆ
ಕರೆದು ಮಹದ್ವಾರದಲ್ಲಾಂಗೆ ನಿಲಿಸಿದೆ ೮೫

ಕನಕಕಶ್ಯಪ ಕುಂಭಕರ್ಣ ದಂತವಕ್ತ್ರ
ಎಣೆಕ್ಕಿಲ್ಲದಂಥ ಅಪರಾಧ ಅಪರಾಧ ಅವರಲ್ಲಿ
ಎಣಿಸದಲೆ ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸಿದೆ ೮೬

ಗೋಪಸುತನಾಗಿ ಸಾಂದೀಪನ್ವಲ್ಲಭೆಗೆ ಸಂ—
ತಾಪವನು ಕಳೆದು ಸುತರನು ಸುತರ ತಂದಿಟ್ಟೆ ನಿ—
ನ್ನ ಪಾದಮಹಿಮೆಗೆಣೆಯಿಲ್ಲ

೮೭

ಮಡಿದ್ವೊಡ ಮಕ್ಕಳನೆ ಕೊಡುವೆನೆಂದಾ
ಪಾರ್ಥರೊಡಗೂಡಿ ನಿನ್ನ ಪುರದಿಂದ ತಂದು ದ್ವಿಜಗೆ
ಸಡಗರದಿ ಕೊಟ್ಟೊಡ್ಡ ಸುತರನು

೮೮

ಆರು ಮಂದಿ ಸುತರ ತೋರಿ ದೇವಕಿಗೆ
ನೀನುಂಡ ಮೊಲೆಯನುಣಿಸಿದೆ ಉಣಿಸಿ ಅವರಿಗೆ
ಮುಕ್ತಿ ಆನಂದ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದೆ

೮೯

ಗೋಕುಲದೊಳಗ್ಗುಟ್ಟಿ ಆಕಳ್ಳಿಂಡನು ಕಾಯ್ದ
ಗೋಪಾಲರೊಡನೆ ಕೊಳಲೂದಿ ಕೊಳಲೂದಿ
ಬೆಣ್ಣೆ ಮೊಸರ ಕಳ್ಳನೆಂದು ಹೆಸರಾದೆ

೯೦

ಬಂಡಿ ಚೂರ್ಣವ ಮಾಡಿ ಪುಂಡ ಶಕಟನ
ಕೊಂದು ಹಿಂಡುದೈತ್ತರ ಶಿರವನು ಶಿರವ ಚೆಂಡಾಡಿ ಭೂ—
ಮಂಡಲದ ಭಾರನಿಳೇಹಿದ್ಯೊ

೯೧

ಬೆಟ್ಟದನ್ನವನುಂಡು ಬೆಟ್ಟಲಿ ಗಿರಿನೆತ್ತಿ
ಶಕ್ರನ್ನ ಮದವ ಮುರಿವೊ ಮುರಿವು ಮುಷಿಪತ್ನಿಯರು
ಕೊಟ್ಟನ್ನ ಉಂಡು ಬಲಿತೆಯೊ

೯೨

ಬಾಲೇಯರಿಟ್ಟಂಥ ಸೀರೆ ಕುಪ್ಪಸ ಕದ್ದ
ಲೀಲಿಂದ ನೀನು ಮರನೇರಿ ಮರನೇರಿ ಅವರ ಮಾನವ
ಕಾಯ್ದ ಕೊಟ್ಟೊಡ್ಡ ಉಡುಗೊರೆ

೯೩

ಕಂಜಾಕ್ಷಿಯ ಮನೆಯಲಿ ಕೊಳಲೂದಿ ಮೋಹಿಸುತ
ಸಂಜೆಲಿ ಬಂದ ಸತಿಯರ ಸತಿಯರನೆ ನೋಡುತ್ತಲಿ
ಅಂಜೊಡೆಹೋದೊ ಅಸುರಾರಿ

೯೪

ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ್ವಸ್ತ್ರ ಇಟ್ಟು ಶೃಂಗಾರವಾಗಿ
ಚಿತ್ತಚಂಚಲವಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಅವರು ಬರುತ್ತಿರೆ ನೋಡಿ
ಬಿಟ್ಟೋಡಿಹೋದ ಬಗೆಯೇನು ೯೫

ಅಡವ್ಯಡವಿ ತಿರುವುತಲಿ ಗಿಡಗಿಡನೆ ಕೇಳುತಲಿ
ನಡೆದು ಬಾಯಾರಿ ಬಳಲುತ ಬಳಲುತಲಿ ಬಂದವರ
ದೃಢಭಕ್ತಿ ನೋಡಿ ಬಲಿತೆಯೊ ೯೬

ಅಕ್ಕರದಿ ಅವರ ನಿನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಯೊಳ್ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಬಾ—
ಲಕ್ರೀಡೆನಾಡಿ ಜಲಜಾಕ್ಷ ಜಲಜಾಕ್ಷ ನೀನು ರಾ—
ಸಕ್ರೀಡೆನಾಡಿ ಸುಖನೀಡಿ ೯೭

ಇಬ್ಬರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಒಬ್ಬ ಕೃಷ್ಣನು ಆಗಿ
ನಿರ್ಭಯದಿ ಕುಣಿದೊಡ್ಡಿ ನೀಲಾಂಗ ನೀಲಾಂಗ ನಿನನೋಡಿ ಕ—
ಣ್ಣು ಬೃವಾಯಿತೊ ಸುರರಿಗೆ ೯೮

ಗಂಧ ಪರಿಮಳವು ಕೇಸರಿ ಕುಂಕುಮರಿಷಿಣವು
ಕುಂದ ಕೇತಕಿಯು ಕಮಲವು ಕಮಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ ತೆಪ್ಪ—
ದಂದದಲಿ ತೇಲುತ್ತಿರಲಾಗ ೯೯

ಅಮರಾದಿ ಸುರರು ನಿನ್ನಾಟ ನೋಡ್ಯನಕ
ಭೇರಿ ದುಂದುಮಿ ಬಡಿಸುತ ಬಡಿಸಿ ಮಂದಾರ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕುಸುಮವೃಷ್ಟಿ ಕರೆದರು ೧೦೦

ಗೋಪೇರಲ್ಲಿದ್ದಿರಹತಾಪವನು ಬಿಡಿಸಿ ನಿ—
ನ್ನ ಪುರಕ್ಕವರ ಕರೆದೊಯ್ದಿ ಕೃಷ್ಣ ನಿ—
ನ್ನಾಪ್ತ ಪಾರ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ೧೦೧

ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೊ ಭಾಳಸಾಧ್ಯ ನಿನ್ನು ಪದೇಶ
ಉದ್ಧವಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ದೊರಕಿತೊ ದೊರಕಿತೊ ಆತನ-
ಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಪುಣ್ಯಫಲವೆಷ್ಟೊ ೧೦೨

ಅಹಿಶಾಯಿ ನಿನ್ನ ಅಂತ ಕರಣ ಪ್ರೇಮಗಳು
ಸಕಲರಲ್ಲಿದ್ದು ಸಮನಾಗಿ ಸಮನಾಗಿ ಇರಲು
ವೈಷಮ್ಯ ನೈಗುಣ್ಯ ನಿನಗುಂಟೆ ೧೦೩

ತಮತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೂರದಲೆ ತಾಮಸರು
ತಮಸಿಗೊಲ್ಲಾಗುವರೊ ಈ ನಿತ್ಯ ಈ ನಿತ್ಯ
ಸಂಸಾರಿಗುಣಿಸುವಿಯೊ ಮಿಶ್ರಫಲವನು ೧೦೪

ಸತ್ವಾದಿ ಜೀವರನೆ ಹಸ್ತವಿಡಿದು ನೀನು
ಹತ್ತಿಸುವೆ ನಿನ್ನ ಸೌಪಾನ ಸೌಪಾನವೇರಿಸಿ
ಮುಕ್ತಿಮಂಟಪಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯೆ ೧೦೫

ಪಕ್ಷಪಾತಗಳಿಲ್ಲ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರವಾಹನನೆ ನಿನ
ಕುಕ್ಷಿಲೀರೇಳು ಜಗವನು ಜಗವ ರಕ್ಷಿಸುವಂಥ
ಸಾಕ್ಷಾತ ವಿಷ್ಣು ಸಲಹೆನ್ನ ೧೦೬

ಸನಕಾದಿವಂದ್ಯ ನಿನ್ನ ಮನಕೆ ಬಂದುದು ಮಾಡು
ದಿನಕರಕೋಟಿಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರಕಾಶ ಎನ್ನ ಕತ್ತಲ-
ಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರ ಬಿಡಿಸಿನ್ನು ೧೦೭

ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಿನಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟೀಳಿಕೊಂಬೆ ಒಂ
ದಿಷ್ಟು ಬ್ಯಾಸರದೆ ಕೇಳಿನ್ನು ಕೇಳುತಲಿ ನಾ ಬೇಡಿ
ದಿಷ್ಟು ಫಲ ನೀಡಿದಿರಕಾಂತ ೧೦೮

ನಾವು ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ನಾಮ
ದಾವಾಗ ಬಡದೆ ಸ್ತುತಿಸುತ ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರೆ
ದೇವಕೀ ಸುತ ತಾನೊಲಿವೋನು ೧೦೯

ಭಕ್ತರೋದ್ಧಾರನೆಂಬಂಥ ದಾರವ ಮಾಡಿ
ಮುಕ್ತಿದಾಯಕನ ಗುಣಗಳ ಗುಣಮಣಿಯ ಪೋಣಿಸಿ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಂಬ ಪದಕ ನಡುವಿಟ್ಟು ೧೧೦

ಸ್ತುತಿಮಣಿಮಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಶ್ರೀ-
ಪತಿಯು ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನು ಕೃಷ್ಣ ತಾ ಒಲಿದು ಕಾ-
ಮಿತಫಲವ ಕೊಡುವ ಕರುಣದಿ

೧೧೧

** ** *

ಕಲ್ಲು ನಾಯೇನೋ ಕೈವಲ್ಯದಾಯಕನೆ

ಕಲ್ಲು ನಾಯೇನೋ ಕೈವಲ್ಯದಾಯಕನೆ
ಕಲ್ಲು ಕರುಣದಿಂದೆಣ್ಣಾ ಗಿರಲುದ್ಧಾರ ಕೇಳೊ

ಪ

ಉಡಬಲ್ಲೆ ಉಣಬಲ್ಲೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಗ ಬಿಡಬಲ್ಲೆ
ನಡೆಯಬಲ್ಲೆ ನೊ ದುರ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ
ಕಡುಕೋಪದಿಂದ ಕರಿಣ ಮಾತನಾಡಲು ಬಲ್ಲೆ
ಕಡಲಶಯನನ್ನ ನಾಮ ನುಡಿಯಲೊಂದರಿಯೆನೊ

೧

ಕಾಮಕ್ರೋಧವ ಬಲ್ಲೆ ಮತ್ಸರ ಮದ ಲೋಭ
ಮೋಹ ಬಲ್ಲೆ ನೊ ಬಾಂಧವ ಭವದಿ
ಭೇದಬುದ್ಧಿಯ ಬಲ್ಲೆ ಆದಿಮೂರುತಿ ನಿನ್ನ
ಪಾದದಿ ಭಕುತಿ ಪರಮಾದರೊಂದರಿಯೆನೊ

೨

ನಿಷ್ಕುರಾಡುತ ಜನರ ನಿಂದಿಸುವುದು ಬಲ್ಲೆ
ಕಷ್ಟದಾರಿದ್ರ್ಯ ಒಲ್ಲೆ ನನ್ನ ಬಲ್ಲೆ
ದುಷ್ಟ ಅಲ್ಪರಿಗೆ ಬಾಯಾತರೆಯಬಲ್ಲೆ ಭೀಮೇಶ-
ಕೃಷ್ಣ ನಿನದಯ ಬೇಡಿಕೊಂಬೊಂದರಿಯೆನೊ

೩

** ** *

ಕಂಡು ಧನ್ಯನಾದೆ ನಂದ ತನಯನ

ಕಂಡು ಧನ್ಯನಾದೆ ನಂದ ತನಯನ ಕಣ್ಣಾರ
 ಕಂಡು ಧನ್ಯನಾದೆ ನಂದ ತನಯನ
 ಕಂಡು ಧನ್ಯನಾದೆ ದಣಿಂ ಎನ್ನವೆರಡು ಕಂಗಳಿಗೆ
 ತಿರುಗಿ ಪೋಗಲಾರೆ ತಿಮ್ಮಲಾಪುರೀಶ ದೊರೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಪ
 ಸಾಲುದೀವಿಗೆ ಸಣ್ಣನಾಮ ಸರದ ಮಧ್ಯೆ ವೈಜಯಂತಿ
 ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಹೊಳೆವ ಮುದ್ದು ಮುಖವು ಮಹಾಶವ್ವರದಲ್ಲಿ ೧
 ಶಂಖಚಕ್ರ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ ಅಂಕಿತವುಳ್ಳ ನಾಮಗಳಿಂದ
 ಪಂಕಜಾಕ್ಷಿ ಪರಮಪುರುಷ ವೆಂಕಟನೊಬ್ಬ ನಾಮಾಂಕಿತದವನ ೨
 ಆ ಮಹಾ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಾ ವಾಸಪಾದ ನಮ್ಮ ಕುಲ—
 ಸ್ವಾಮಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಭೀಮೇಶಕ್ರಷ್ಣನ ದಯದಿಂದೀಗ ೩

* * * * *

ಕಂಡೆ ಕಂಡೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಂಡೆ

ಕಂಡೆ ಕಂಡೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಂಡೆ
 ಕಂಡೆ ನಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಡೆಯನ
 ಪಾಂಡವರ ಪರಿಪಾಲಿಸುವನ ಪ್ರ—
 ಚಂಡ ಅಸುರರ ಶಿರವ ಚಕ್ರದಿ
 ಚೆಂಡನಾಡಿದ್ದ ಚೆಲುವ ಕೃಷ್ಣನ ಪ
 ಪಾದನಖದಿ ಭಾಗೀರಥ್ಯದಿಸಿದಳು
 ವಿರಿಂಚರು ನಾಭಿಕಮಲದಿ
 ಈರೇಳು ಲೋಕವನಿಟ್ಟ ಉದರದೊ—
 ಳಾದಿ ಮೂರುತಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ೧

ಎಳೆದುಳಿಸಿ ಶ್ರೀವತ್ಸ ಕೌಂಸ್ತುಭ ಅ—
ರಳು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರ ಪದಕವು ಕೊ—
ರಳೊಳಗೆ ವೈಜಯಂತಿ ಮಾಲೆಯಂ—
ತೊಳ್ಳಿವೊ ಮೋಣಕಾಫರಣ ಭೂಷಿತ

೨

ಶೀಘ್ರದಲಿ ಜರೆಸುತನ ವಧೆ ಮಾ—
ಡ್ಡಜ್ಜ ದಲಿ ಶಿಶುಪಾಲರಂತಕ
ರುಕ್ಮಿಣೀಪತಿ ಧರ್ಮ ಭೀಮರಿಂ—
ದಗ್ರಪೂಜೆ ತಕ್ಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ

೩

ಕಂಕಣ ಕರದಲಿ ಶಂಖ ಚಕ್ರವು ಅರ—
ವಿಂದ ರೇಖವು ಚರಣದಲಿ
ಪಂಕಜಾಕ್ಷನ ಮುಖದ ಕಾಂತಿಯು
ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸೂಂರ್ವರಂದದಿ

೪

ಎಂಟು ಮಂದೈರಡೆಂಟು ಸಾವಿರ ಸತಿಂ—
ರಿಂದ ದ್ವಾರಾವತಿಯನಾಳಿದ
ಪತಿತಪಾವನ ಪಾರಿಜಾತವ ಸತಿಗೆ
ತಂದ ಶ್ರೀಪತಿಯ ಪಾದವ

೫

ನಳಿನ ಮುಖಿ ದ್ರೌಪದಿಯು ಕರೆಯಲು
ಸೆಳೆಯೆ ವಸ್ತ್ರ ಅಕ್ಷಯವ ಮಾಡಿಸಿ
ಖಳರ ಮದರ್ನ ಕರುಣ ಸಾಗರೆಂ—
ದಿಳೆಯೊಳಗೆ ಹೆಸರಾದ ಕೃಷ್ಣನ

೬

ನಂಬಿದವರನು ಬಿಡದೆ ತಾನಿ—
ದ್ದಿಂಬಿನಲಿ ಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟು ಕರೆವನು
ಸುಂದರಾಂಗ ತಾ ಸೋಮಕುಲದಲಿ
ಬಂದುದಿಸಿದ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ

೭

ಕೊಳಲೂದೋ ರಂಗಯ್ಯ

ಕೊಳಲೂದೋ ರಂಗಯ್ಯ ರಂಗ ನೀ ಕೊಳಲೂದೋ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ	ಪ
ಕೊಳಲೂದೋ ಗೋವಳರೊಡಗೂಡಿ ಚೆಲುವೆ ಶ್ರೀವೇಣುಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ನೀ	೧
ಕಡಲೊಳಗಿದ್ದು ಬಂದ್ವಡಗದಿಂದಲಿ ಕಡಗೋಲ ಪಿಡಿದ ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣ ನೀ	೨
ಎಂಟು ಮಂದ್ಯತಿವರ್ಯರು ನಿನ್ನ ಸೌವೆಗೆ ಬಂಟರಾಗಿಹರ್ದೈ ಕುಂಠ ಪತಿ ಕೃಷ್ಣ ನೀ	೩
ನಿಜಭಕ್ತರು ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯಲು ರಜತ ಪೀರದ ಪುರವಾಸ ಕೃಷ್ಣ ನೀ	೪
ಸತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ಣಾನಂದ— ತೀರ್ಥರ ಕರವಶವಾದ ಕೃಷ್ಣ ನೀ	೫
ಅಂದಿಗೆ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ ಫಲ್ಲು ಫಲ್ಲಿನುತ ಕಾ— ಳಿಂಗನ್ನೆಡೆಯಲಿ ಕುಣಿದಾಡೊ ಕೃಷ್ಣ ನೀ	೬
ದಾಸರ ಮನದಭಿಲಾಷೆ ಪೂರೈಸಿ ಭೀ— ಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆ ದಯಮಾಡೊ ರಂಗ ನೀ	೭

ನಂದನಂದನೆ ಅರವಿಂದದಳಾಕ್ಷನೆ

ನಂದನಂದನೆ ಅರವಿಂದದಳಾಕ್ಷನೆ
ವಂದಿಸುವೆ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೀಗ

ಪ

ಪದುಮನಾಭನೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಭಕ್ತಿಯೊಳಿಟ್ಟು
ಸುಜನ ಸಂಗತಿ ನೀಡೊ ಸುರವಂದ್ಯ ಹರಿಯೆ
ಒದಗಿ ಬರುವೊ ಮೃತ್ಯು ಮೊದಲೆ ಅರಿಯದೆ ನಾ
ಮದಡ ಬುದ್ಧಿಲಿ ನಿನ್ನ ಮರೆತು ಕಳೆವೆನೊ ಕಾಲ

೧

ಭೂತದೊಳು ಸಲಹೋ ದಾತರೆಲ್ಲಿಹರಿನ್ನು
ಮಾತುಳಾಂತಕನೆ ಈ ಮಾತ ಪೇಳಿನಗೆ
ಮಾತಾಪಿತರು ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಇನ್ನನ್ನರಿಲ್ಲ ಅ—
ನಾಥನೆಂದೆನ್ನ ಕಯ್ಯ ಪ್ರೀತಿದೆ ಹಿಡಿ ಪ್ರಿಯ

೨

ವಾಸುಕೀಶಯನನ ವರವ ಪಡೆಯದೆ ನಾ
ಮೋಸಹೋದೆನೊ ಈ ಸಂಸಾರದೊಳು ಸಿಲ್ವಿ
ಶ್ರೀಶ ನೀ ಸಲಹೊ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆ ಎನ್ನ
ಘಾಸಿ ಮಾಡದೆ ಹೃಷೀಕೇಶ ಕರುಣದಿಂದ

೩

** ** *

ನಾರಾಯಣ ನಾನಾನಳಿ

ನಾರಾಯಣ ನಿಮ್ಮ ನಾಮ ನಾಲಿಗೆಲಿರಲಿ ನಾರಾಯಣ
ಘೋರಪಾತಕವೆಲ್ಲ ಹಾರಿಹೋಗುವುದಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ

೧

ಸಾರ್ಯವಾಗುವುದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪುರ ಅವರಿಗೆ ನಾರಾಯಣ
ಮಾರಜನಕನ ಮೊದಲೆ ಮರೆಯದಿರೋ ಮನವೆ ನಾರಾಯಣ ೨

ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದುರಿತಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವುವು ನಾರಾಯಣ
ಎಷ್ಟು ನಾಮವೆ ಬಿಡದೆ ನೆನೆಕಂಡ್ಕೆ ಮನವೆ ನಾರಾಯಣ ೩

ಅಂತ್ಯಜಸ್ತ್ರೀ ಕೂಡಿ ಭ್ರಾಂತನಾಗ್ಯ ಜಮಿಳನು ನಾರಾಯಣ
ಕೆಂತುನಯ್ಯನ ಮರೆತು ಕಾಲವನು ಕಳೆಯಲಾ ನಾರಾಯಣ ೪

ಅಂತ್ಯಕಾಲಕೆ ಹರಿಯ ಸ್ಮರಣೆ ಜಿಹ್ವೆಗೆ ಬರಲು ನಾರಾಯಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀ-
ಕಾಂತ ಕರುಣಿಸಿ ಅವಗೆ ಕರೆದು ಮುಕ್ತಿಯ ಕೊಟ್ಟ ನಾರಾಯಣ ೫

ಲಕ್ಕುಮಾರಮಣನೆ ಸಕಲಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣ ನಾರಾಯಣ
ಮುಖ್ಯ ನೀ ಎನ ಮನದಿ ಹೊಕ್ಕೊಡ್ಡೊಗಳುಮನಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ ೬

ಘೋರ ವೇದವ ಕದ್ದು ನೀರೊಳಗಡೆಗಲು ನಾರಾಯಣ
ಭೇದಿಸವನಕೊಂದು ವೇದವನು ತಂದಿಟ್ಟ ನಾರಾಯಣ ೭

ಶ್ರುತಿಯ ಸುತಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸ್ತುತ್ಯನಾಗಜನಿಂದ ನಾಥಾರಾಣ
ಮಚ್ಚರೂಪವ ಧರಿಸಿದಚ್ಚುತಗೆ ಶರಣಂಬೆ ನಾರಾಯಣ ೮

ದೇವದೈತ್ಯರು ಕೂಡಿ ಸಾಗರವ ಕಡೆಯಲು ನಾರಾಯಣ
ಮೇರು ಮಂದರವೆ ಕಡೆಗೋಲು ವಾಸುಕಿ ಸುತ್ತೆನಾರಾಯಣ ೯

ಆಗ ಸುರರಸುರರಿಬ್ಬಾಗವಾಗಿ ನಿಂತು ನಾರಾಯಣ
ಭಾಳ ತುಚ್ಛದಿ ಬಲಬಿಟ್ಟು ಬಾಯಿಂದೆಳೆಯ ನಾರಾಯಣ ೧೦

ಉಸುರು ವಾಸುಕಿ ಬಿಡಲು ಅಸುರಜನ ಮಡಿದೊಡ್ಡೋಗೆ ನಾರಾಯಣ
ಕುಸಿದು ಹೋಗಲು ಗಿರಿ ಕೊರ್ಮೊಡ್ಡಪಾದಿ ನಾರಾಯಣ ೧೧

ಹುಟ್ಟಲು ಅಮೃತ ದೈತ್ಯರು ಕೊಂಡೋಡಲು ನಾರಾಯಣ
ಸೃಷ್ಟಿ ಅದಿಕರ್ತ ಸ್ತ್ರೀರೂಪವನು ಧರಿಸಿದಿ ನಾರಾಯಣ ೧೨

ಮುಂಚೆ ಮೋಹವೆ ಮಾಡಿ ಮೆಚಿಸಿ ದೈತ್ಯರನೆ ನಾರಾಯಣ
ಹಂಚಿ ಸುರರಿಗೆ ಅಮೃತಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ ೧೩

ದಿಡಿಯ ಸುತನು ಒಂದು ಪೃಥ್ವಿಯನೆ ಸುತ್ತೊಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ
ಅತಿಬ್ಯಾಗದಿಂದ ರಸಾತಲ ಭೇದಿಸಿ ನಾರಾಯಣ ೧೪

ಕ್ರೂರ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಕೋರೆದಾಡೆಲಿ ಸೀಳಿ ನಾರಾಯಣ
ಫೂಮಿಯನು ತಂದ್ವ ರವಿ ಭುವನಾಧಿಪತಿ ವರಾಹ ನಾರಾಯಣ ೧೫

ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ್ವರ ಪಡೆದು ಹಮ್ಮಿಂದ ಕೊಬ್ಬ ಸುರ ನಾರಾಯಣ
ದುರ್ಮತಿಯಿಂದ್ವರಿಯ ದೂಷಿಸುತಲಿದ್ದ ನಾರಾಯಣ ೧೬

ಮತಿಹೀನ ತನ ಸುತಗೆ ಮಲಯ ಹಿಡಿಸುವನೆಂದ ನಾರಾಯಣ
ಪಾರ್ವತೀಪತಿ ನಾಮವನು ಹಿತದಿಂದ ಬರೆಯೆಂದ ನಾರಾಯಣ ೧೭

ಹರಿ ಹರಿ ಹರಿಯೆಂದು ಬರೆಯಲಾ ಬಾಲಕ ನೋಡಿ ನಾರಾಯಣ
ಉರಿಯ ಹೊಗಿಸುವನೆಂದ ಉಗ್ರಕೋಪಗಳಿಂದ ನಾರಾಯಣ ೧೮

ಮೆಟ್ಟಿ ಸಾಗಿಯಿಂದ ಬೆಟ್ಟದಿಂದಲಿ ಕೆಡೆವೆ ನಾರಾಯಣ
ಕಟ್ಟಿ ಶರಧಿ ಎಲ್ಲಾಕಿ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನು ಬರಲು ನಾರಾಯಣ ೧೯

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ನಿನ್ನೊಡೆಯ ಎಲ್ಲಾನೆ ತೋರೆನೆಗೆ ನಾರಾಯಣ
ಮಲ್ಲಮರ್ಧನ ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲದೇ ಸ್ಥಳವುಂಟೆ ನಾರಾಯಣ ೨೦

ಪೃಥ್ವಿಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ
ಸುತ್ತೇಳು ಸಾಗರದಿ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗ್ಗರಿಯಿರುವ ನಾರಾಯಣ ೨೧

- ಅಣುರೇಣು ತೃಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ
ರವಿ ಸೋಮ ತಾರಾಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತಾನಿರುವ ನಾರಾಯಣ ೨೨
- ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹರಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕನು ನಾರಾಯಣ
ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವ ನಾರಾಯಣ ೨೩
- ಆರಣ್ಯೋಳಗ್ಗಿಯಿಂದದಿ ಜನಕೆ ತೋರದಿರೆ ನಾರಾಯಣ
ಜನನ ಮರಣಿಲ್ಲ ಜಗಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣಗೆ ನಾರಾಯಣ ೨೪
- ನೀನರಿಯೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜೀವರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲ ನಾರಾಯಣ
ಈ ಜಗತ್ತಿಗೊಬ್ಬ ಇದ್ದಾನೆ ಎನ್ನೊಡೆಯ ನಾರಾಯಣ ೨೫
- ಮಂದಭಾಗ ನೆಯೆನ್ನ ಮಾತು ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿ ನಾರಾಯಣ
ಈ ಸ್ಥಂಭದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಮಂದರೋದ್ಧರ ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ ೨೬
- ಬಂದು ಭರದಿಂದಸುರ ಕಂಬ ಕಾಲಿಂದೊಡೆಯ ನಾರಾಯಣ
ತುಂಬಿತಾ ಘನಘೋಷದಿಂದ ಘಡಿಘಡಿಸುತ್ತಲಿ ನಾರಾಯಣ ೨೭
- ಸಿಡಿಲು ಗರ್ಜಿಸಿದಂತೆ ಖಡಿಖಡಿ ಕೋಪದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ
ಕಿಡಿಗಳ್ಳುರುತ ಕಂಬವೊಡೆದು ರೋಪದಿ ಬಂದ ನಾರಾಯಣ ೨೮
- ಖಳನ ಸೆಳದಪ್ಪಳಿಸಿ ದುರುಳನುದರವ ಬಗೆದು ನಾರಾಯಣ
ಕರುಳ ವನಮಾಲೆ ತನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ನಾರಾಯಣ ೨೯
- ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಸುರರಾಗ ಮಲ್ಲಿಗೆಮಳೆ ಕರೆಯೆ ನಾರಾಯಣ
ಪ್ರಹ್ಲಾದಸಹಿತ ಶ್ರೀದೇವಿ ಮುಂದಕೆ ಬರಲು ನಾರಾಯಣ ೩೦
- ಕರದಿ ಕಂಗಳ ಮುಟ್ಟಿ ಸಿರಿಯ ತೋಳಿಂದಪ್ಪಿ ನಾರಾಯಣ
ತೊಡೆಯನೇರಿಸಿ ತನ್ನ ತರುಣಿಗಭಯವನಿಟ್ಟ ನಾರಾಯಣ ೩೧
- ಸ್ಮೋತ್ರವನು ಮಾಡಲಜ ಬಿಟ್ಟುಗ್ರಕೋಪವನು ನಾರಾಯಣ
ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಹ್ಲಾದಗ್ಗರಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ನಾರಾಯಣ ೩೨

ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತ್ಯಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲದೆ ಅಸುರ ನಾರಾಯಣ
ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಾ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುತ್ತಲಿರಲು ನಾರಾಯಣ ೩೩

ಅದಿತಿಯಲ್ಲವತರಿಸೆ ಅತಿಬಾಹ್ಯ ಕಶ್ಯಪರು ನಾರಾಯಣ
ಸುತಗೆ ಉಪನಯನ ಭಾಲ್ಪಿತದಿಂದ ಮಾಡಲು ನಾರಾಯಣ ೩೪

ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಕೈಪು ಕೈಪ್ಪಾಂಜಿನ ಧರಿಸಿ ನಾರಾಯಣ
ಶ್ರೀಘ್ರದಿಂದ ವಟು ವಾಮನ್ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲು ನಾರಾಯಣ ೩೫

ಬಲಿಯ ಂಜ್ಞದಿ ಬಂದು ಭಾಳೆ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ನಾರಾಯಣ
ಛಲವಿಟ್ಟು ಮನದೊಳಗೆ ಬಲಿಯ ಯಾಚನೆ ಮಾಡೆ ನಾರಾಯಣ ೩೬

ನಾ ಕೊಡುವೆ ಬೇಡು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅರ್ಧವನು ನಾರಾಯಣ
ಸಾಕಾಗದೇನಯ್ಯ ಸಲ್ಲ ಧನದಾಸ್ಯೆಗೆ ನಾರಾಯಣ ೩೭

ದೃಢಮನಸಿನಲಿ ಭೂಮಿ ಕೊಡು ಮೂರು ಪಾದವನು ನಾರಾಯಣ
ಕೊಡುವೆನೆಂದಾಕ್ಷಣದಿ ಎರಡು ಚರಣವ ತೊಳೆದ ನಾರಾಯಣ ೩೮

ಒಂದು ಪಾದದಲಿ ಭೂಮಂಡಲವ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ನಾರಾಯಣ
ಬಂದಿತಿನ್ನೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮುಟ್ಟಲು ಪಾದ ನಾರಾಯಣ ೩೯

ಕಂಡು ಕಮಂಜನು ಕಮಂಡಲೋದಕದಿ ತೊಳೆಯೆ ನಾರಾಯಣ
ಉಂಗುಪ್ಪ ನಖದಿ ಉತ್ಪನ್ನಳಾದಳು ಗಂಗೆ ನಾರಾಯಣ ೪೦

ರಕ್ತಸಾಂತಕನು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ರೂಪಾಗಿ ನಾರಾಯಣ
ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕವ ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ ೪೧

ಕೊಟ್ಟ ವಚನವ ತಪ್ಪಿ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗದೆ ಭೂಮಿ ನಾರಾಯಣ
ಕೊಟ್ಟಿರಿನ್ನೀಪಾದಯಿಟ್ಟು ಬಿಡುವೇನೆಂದ ನಾರಾಯಣ ೪೨

ಕಟ್ಟಿ ಪಾಶದಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟಾಗ ಬಲಿರಾಯ ನಾರಾಯಣ
ಕಟ್ಟಿನೆನ್ನದಲೆ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡೆ ನಾರಾಯಣ ೪೩

- ದುಷ್ಟಜನ ಮರ್ದಕನು ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕರ್ತೃ ನಾರಾಯಣ
ಸೃಷ್ಟಿಗೊಡೆಯಗೆ ದಾನಕೊಟ್ಟರೆಂಬುವರುಂಟೆ ನಾರಾಯಣ ೪೪
- ಬಂಧನ ಬಿಡಿಸಿ ಬಲಿರಾಯಗ್ವರಗಳ ಕೊಟ್ಟು ನಾರಾಯಣ
ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಒಲಿದ ಉಪೇಂದ್ರಗೆ ಶರಣೆಂಬೆ ನಾರಾಯಣ ೪೫
- ಜಾಮದಗ್ನಿಯಲಿ ಜಾತನಾಗಲು ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ
ತಾತನ್ವಜನವ ಕೇಳಿ ಮಾತೆ ಶಿರವನು ತರಿದ ನಾರಾಯಣ ೪೬
- ಕ್ಷತ್ರ ನೀ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಲಕ್ಷಿಲ್ಲದಲೆ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣ
ಕೊಟ್ಟೆ ದ್ವಿಜರಿಗೆ ದಾನ ಮತ್ತೆ ತಪವನಾಚರಿಸೆ ನಾರಾಯಣ ೪೭
- ದಶರಥನಲ್ಲುಟ್ಟಿ ಋಷಿಗಳ್ಳಾಗವ ಕಾಯ್ದ ನಾರಾಯಣ
ಋಷಿಸತಿಯನುದ್ದರಿಸಿ ಮಿಥಿಲಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೋಗಿ ನಾರಾಯಣ ೪೮
- ಶಿವನ ಬಿಲ್ಲನು ಮುರಿದು ಸೀತೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿ ನಾರಾಯಣ
ಮಾತೆ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ಮಾರಾಯ ವನವನು ಚರಿಸೆ ನಾರಾಯಣ ೪೯
- ಕಟ್ಟಿ ಸೇತುವೆ ಕೊಂದು ದುಷ್ಟರಾವಣನನ್ನು ನಾರಾಯಣ
ಪಟ್ಟಣಕೆ ಬಂದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಶರಣೆಂಬೆ ನಾರಾಯಣ ೫೦
- ವಸುದೇವನಲ್ಲುಟ್ಟಿ ವಸುಧೆಭಾರವನಿಳುಹಿ ನಾರಾಯಣ
ಅಸುರ ಮರ್ದನನತ್ತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಖನಾದ ನಾರಾಯಣ ೫೧
- ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಸಹಿತಮರೇಂದ್ರನ ಗೆದ್ದು ನಾರಾಯಣ
ವೈಷ್ಣವ ಹರಣವ ಮಾಡಿ ಸತ್ಯಭಾಮರಿಗಿಟ್ಟ ನಾರಾಯಣ ೫೨
- ಸೋಳ ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರಾಳೆ ದ್ವಾರಕೆಯಲಿ ನಾರಾಯಣ
ದ ವಿರುಕ್ತಿಯೊಲಿದ ದೇವಕ್ಕಿಸುತ ಕೃಷ್ಣ ನಾರಾಯಣ ೫೩
- ಬೌದ್ಧ ರೂಪದಿ ಬಂದು ಬತ್ತಲೆ ಸತಿಯರನೆ ನಾರಾಯಣ
ಬುದ್ಧಿ ಮೋಹಕ ಮಾಡಿ ಗೆದ್ದ ತ್ರಿಪುರವನ್ನು ನಾರಾಯಣ ೫೪

ಚಿಲುವ ಅಶ್ವವನೇರಿ ಕಲಿಯ ಸಂಹರ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣ ಕಲಹಪ್ರಿಯನೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆರಗುವೆನಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ	೫೫
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮನವಿಡಿಸಿ ಅನ್ಯ ವಿಷಯವ ಬಿಡಿಸಿ ನಾರಾಯಣ ಎನ್ನ ಸಲಹುವೋ ಭಾರ ನಿನ್ನದಲ್ಲವೆ ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ	೫೬
ಸಾಸಿರಮುಖ ಶೇಷನಲ್ಲಿ ಶಯನವ ಮಾಡೆ ನಾರಾಯಣ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನ ಬಿಡದೆ ನೆನೆಕಂಡೆ ಮನವೆ ನಾರಾಯಣ	೫೭

** ** **

ನಾರಾಯಣ ಎನ್ನಿರೋ

ನಾರಾಯಣ ಎನ್ನಿರೋ ನಾರಾಯಣ ಎನ್ನಿ ನಾರದ ಪ್ರಿಯನಿಗೆ ನಂದನ ಸುತ ಮುಕುಂದ ಮುರಾರಿಗೆ	ಪ
ಕೆಟ್ಟ ಅಜಮಿಳನ ಬಂದು ಕೆಟ್ಟಲ್ಕಮ ಪಾಶದಿ ತಾ ಕಂ ಗೆಟ್ಟು ಹರಿನಾಮವ ಕರೆಯೆ ಕೊಟ್ಟಿ ರನ್ನ ಪಟ್ಟಣ ಪದದಿ	೧
ಕಾಲ ಕಾಲಕೆ ಗೋಪಾಲನ ನೆನೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಲಕಳೆಯಲು ಯಮಬಟರು ಕರೆದು ಬಾಧಿಸದೆ ಬಿಡರು	೨
ಸ್ನಾನ ಜಪ ತಪವ್ಯಾಕೆ ಮೌನ ಮಂತ್ರವ ಬಿಟ್ಟು ದಾನವಾಂತಕ ಕೃಷ್ಣನ ಧ್ಯಾನದೊಳಿಟ್ಟಿರಗಳಿಗೆ	೩
ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ದೇಶ ತುಕ್ಕ ತಿರುಗಿದರಿಂದೆ ದುಃಖವಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವುದೇನು	೪
ಬಿಟ್ಟು ವಿಷಯವ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಧ್ಯಾನ ಹತ್ತು ಹರಿಪುರ ಸೋಪಾನ ರಕ್ಷಿಸುವ ಖಗವಾಹನ	೫

ಉಗಾಭೋಗಾ

ನಿಗಮಗೋಚರ ಸ್ವಾಮಿ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತ ಎನ್ನ
ನಿಗಮಚೋರನ ಕೊಂದ ನೀರಜಾಕ್ಷನೆ ಕೃಷ್ಣ

ನಗವ ಧರಿಸಿದ ಸಾಗರವ ಕಡೆದು ಬಂದ
ಜಗವ ಮೋಹಿಸುವಂಥ ಖಗವಾಹನನೆ ಕೃಷ್ಣ

ಉರುಟು ನೇತ್ರನ ಕೊಂದು ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯ ತಂದ
ಕಿರೀಟಸಾರಥಿ ಕೃಷ್ಣ ಗೊಲಿದೋದ್ದಾರಕ ಕೃಷ್ಣ

ಕನಕಕಶ್ಯಪನ ತಾ ಕೊಂದು ಕರುಳ ಮಾಲೆ ಧರಿಸಿ
ದಾನವಶತ್ರು ಎನಿಸಿದ್ದಾತನೆ ಕೃಷ್ಣ

ಹೆಜ್ಜೆ ತ್ರಯವ ಬೇಡಿ ಮೂರ್ಛಗ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಾ—
ವಜ್ರಪಾಣಿಗೆ ಒಲಿದ ನಿರ್ಜರೇಶನೆ ಕೃಷ್ಣ

ದಿನಕರ್ಪಂತದಿ ಪುಟ್ಟಿ ಜನಕಾತ್ಮಜಳ ಕೂಡಿ
ವನದೊಳಾಡುತ್ತ ಕಬೀರನಾನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣ

ಒರಳನೆಳೆದು ಪೋಗಿ ವಿಮಳಾರ್ಜುನರ ಕಿತ್ತು
ಆಕಳ ಕಾಯ್ದು ಕರಡಿಗೆ ಅಳಿಯಾದಾತನೆ ಕೃಷ್ಣ

ಇಷ್ಟದಾಯಕನೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಾನಂದ
ಉಟ್ಟಿ ವಸ್ತ್ರವ ತೊರೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾತನೆ ಕೃಷ್ಣ

ಕಾಮಧೇನುವ ಕದ್ದು ಭೂಮಿಪಾಲರ ಗೆದ್ದು
ತಾ ಮಹಾ ತಪಸಿಲಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮನೆ ಕೃಷ್ಣ

ಕುಜನ ಕಲಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಧೆಯ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ
ಸುಜನರಕ್ಷಕ ನಮ್ಮ ಸಲಹೊ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ

**

**

**

ಪಂಡರಪುರವಾಸ ಪಾಲಿಸೋ ಶ್ರೀಶ

ಪಂಡರಪುರವಾಸ ಪಾಲಿಸೋ ಶ್ರೀಶ ಪ

ಶ್ರೇಷ್ಠಭಕ್ತನು ಕೊಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಕಲ್ಲಿನ ಮ್ಮಾಲೆ
ಗಟ್ಟಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ವಿರೋಬ ದಯಮಾಡೊ ೧

ಪಾಂಡುರಾಯನ ಸುತ ಗಾಂಡೀವರ್ಜುನ ದೂತ
ಬಂಡಿ ನಡೆಸಿದಾತ ಪುಂಡರೀಕ್ಷರದನೀತ ೨

ಮುಕುತಿದಾಯಕ ಮುದ್ದು ರುಕುಮಿಯ ರಮಣನೆ
ಭಕ್ತವತ್ಸಲಯನಿಗೆ ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟವ ನೀಡೊ ೩

ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟು ತುಳಸಿಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ
ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಸಾರೂಪ್ಯ ಕೊಡುವ ದಾತ ೪

ಲೋಕಲೋಕದೊಳಗಿದ್ದಾನೇಕ ಜೀವರನ್ನೆಲ್ಲ
ಸಾಕಿ ಸಾಕಾಯ್ತೆ ಕರವೇಕೆ ಟೊಂಕದಲ್ಲಿಟ್ಟಿ ೫

ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಯು ಜನಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ
ರಟ್ಟೆ ಸೋತವೆ ಟೊಂಕಕಿಟ್ಟು ಕಯ್ಯನು ನಿಂತೆ ೬

ಕಂಬದೊಳಗೆ ನಿಂತ ಪುರಂದರದಾಸರು
ವಂದನೆ ಮಾಡೆ ಇವರೆ ನಾರಂದರೊಂದು ನಾ ತಿಳಿದೆ ೭

ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆ ರಾಧೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇರ
ಹತ್ತಿಲೆ ನಿಂತ ನಮ್ಮಪ್ಪ ವೆಂಕಟರಮಣ ೮

ಭೀಮರಥಿಯ ಸ್ನಾನ ಸ್ನಾಮಿ ನಿಮ್ಮ ದರುಶನ
ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನ ಧ್ಯಾನಮಾಡುವೋದ್ದೆ ಕುಂರಸ್ಥಾನ ೯

ನರಸಖ ನಾರಾಯಣಕೆರೆಪುರನಾಸ

ನರಸಖ ನಾರಾಯಣಕೆರೆಪುರ ವಾಸ ಕರದಿ ಒಡಿದು ಎನ್ನ ಕರಿ ಕಮಲೇಶ	ಪ
ಗರುಡಾರೂಢನು ಗಜವರದ ವೈಕುಂಠ ಕೊಡುವ ಪಾಲಿಸಿ ಪಾಂಡವರ ಮನೆ ಭಂಟ	೧
ಪಕ್ಷಿವಾಹನ ರಾಕ್ಷಸಾರಿ ರಾವಣನ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ವಿಭೀಷಣನ ರಕ್ಷಿಸಿದ ರಾಮ	೨
ವಿನುತಸುತನ ಏರಿ ಘನತರುತ್ಸವದಿ ಸವರಿದಿ ಸುರವಂದ್ಯ ಸುಜನಕ್ಕಾನಂದ	೩
ಹಕ್ಕಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕೋಟಿತೇಜ ಜಾ... ನಕ್ಕಿ ಸಹಿತಯೋಧ್ಯನಾಳುವ ರಾಮ	೪
ನಗಧರ ಖಗನ್ನೆ ಗಲೇರಿ ಉಲ್ಲಾಸ ನಗುವ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ ಬರುವ ಜಗದೀಶ	೫

**

**

**

ಬ್ಯಾಗೆ ಬರುವೇನೆಂದು ಸಾಗಿ ಮಧುರೆಗೆ ಹೋದ

ಬ್ಯಾಗೆ ಬರುವೇನೆಂದು ಸಾಗಿ ಮಧುರೆಗೆ ಹೋದ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡುವೊಣುದ್ದವ ಭಾಗವತಪ್ರಿಯಗಿನ್ನು ಬಾಗಿ ನಮಿಸುತ ನಾವು ಹೋಗಬ್ಯಾಡೆಂತೆವೊ ಉದ್ದವ	ಪ
--	---

ಗೋಕುಲವಾಸ ಬಿಟ್ಟುಕೆ ತೆರಳಿದ ಸ್ವಾಮಿ
ಈ ಕಾರ್ಯವನು ತಿಳುಹಿಸೋ
ಶ್ರೀಕರ ಕಮಲಾರ್ಚಿತ ಚರಣಧ್ವಜವಜ್ರ—
ರೇಖಪಾದವ ಚೆಲಿಸಿದ
ಪಾಕಶಾಸನಪ್ರಿಯನು ಪರಮ ನಿರ್ದಯ ಮಾಡಿ
ವ್ಯಾಕುಲರಾಗಿದ್ದೆವೊ ಉದ್ಧವ

೧

ಯಂತ್ರಮಾಯದಲಿ ಶ್ರೀಕಾಂತನೊಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ
ಮಂತ್ರವನು ಮಾಡರಿಯೆವೊ
ಅಂತರಂಗದಲಿ ಅನಂತಗುಣಸ್ತುತಿಸಲೇ—
ಕಾಂತ ಭಕ್ತರಲ್ಲವೊ
ನಿಂತು ನಿತ್ಯಾನಂದಮೂರ್ತಿಯ ನೋಡದಲೆ
ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಪೋದೆವಲ್ಲೊ ಉದ್ಧವ

೨

ಅತಿಕ್ರೂರನೆನಿಸುವಕ್ರೂರ ಬಂದು ನಮಗ್ಗ—
ಹಿತಮಾಡಿ ಪೋದನಲ್ಲೊ
ಮತಿಹೀನರಾಗ್ಧರಿಯ ರಥವ ನಿಲಿಸದಲೆ ಮುಂ—
ದತನವರಿಯದೆ ನಿಂತೆವೊ
ಪೃಥಿವಿ ಒಳಗಿಂದ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರೆಂದು ಭಾಳಪ್ಪ—
ಕೀರ್ತಿಗೊಳಗಾದೆವೋ ಉದ್ಧವ

೩

ಸಕ್ಕರೆಯಂಥ ಸವಿಮಾತನಾಡುತ ನಮಗೆ
ದಕ್ಕಿದಕ್ಕದ್ದಲ್ಲೊದನೊ
ಮತ್ತೇನು ಪೇಳೋಣ ಮಂದಭಾಗ್ಯರು ಹರಿಯ
ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳದೊದವೊ
ಸಕ್ಕರೆ ಧನವು ಶತಸಾವಿರ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಅಷ್ಟ—
ಧಿಕ ಸುಖವಾದೀತೋ ಉದ್ಧವ

೪

ಮಡದಿಯರು ಕೇಳಿಗೆ ಮಧುರಾಪಟ್ಟಣದಂಥ
 ಚೆದುರೆಯರು ನಾವಲ್ಲವೋ
 ಮದನನಾಟಕ ಮದಗಜಗಮನೇರಿಗಿನ್ನು
 ಮುದದಿ ಮರುಳಾಗಿಪ್ಪನೊ
 ವಿಧಿ ಬರೆದನೇನೆಂದರೀ ನಮ್ಮ ಪಣಿಯಲ್ಲಿ
 ಪದುಮಾಕ್ಷನಗಲುವಂತೆ ಉದ್ಧವ

೫

ಮಲ್ಲರನೆ ಮಡುಹಿದ್ದ ಮಾವನ್ನೈರಿಯು ನಮ್ಮ
 ಕೂಲ್ಲಿ ಪೋದಂತಾಯಿತೊ
 ಸಲ್ಲ ನಡತೆಯ ಸೊಟ್ಟುಕುಬ್ಬೆಗೆ ಕಡೆಯು ನಾ—
 ವಲ್ಲವೆಂದವಗೆ ಪೇಳೊ
 ನಿಲ್ಲದ್ದೋಗ್ಗಿಂದಕೆ ಸುಳ್ಳಲ್ಲೊಂದು ಬೆರೆಸದಲೆ
 ಎಲ್ಲ ವಾರ್ತೆಗಳ ಹೇಳೊ ಉದ್ಧವ

೬

ಕಲ್ಲಾ ಗದೀವಿಧಿಯ ಕಾಮನಪಿತನಗಲಿ
 ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ಬಳಲೆವೊ
 ಮಲ್ಲಿಗೊಣಗಿದ ದಾರದಂತೆ ಗೋವ್ರಜಮೂಲೆ—
 ಯಲ್ಲಿ ನಾವಿರಲಾರೆವೊ
 ಎಲ್ಲಿ ಬಂದೊದಗಿತೀ ಬಿಲ್ಲುಬ್ಬನಮಗೆ ಭೀ—
 ಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ತೋರಿಸೊ ಉದ್ಧವ

೭

** ** **

ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಯನಿವಾರಣ

ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಯನಿವಾರಣ ಭಾಗವತರ ಪ್ರಿಯ
 ನಿತ್ಯತೃಪ್ತನೆ ನೀರಜನಯನ
 ಸತ್ಯಭಾಮೆಪತಿ ಸರಸಿಜವದನ

ಪ

ಮಂಗಳ ಚರಣದಿ ಗಂಗೆಯ ಪಡೆದ ಭು— ಜಂಗನ ತುಳಿದ ಪದಾಂಬುಜಕೆ ನವೊ	೦
ವಿನತೆಸುತನ ಹೆಗಲು ಘಮಿಕಿಲಿಂದೇರಿಪ ಕಣಕಾಲದಿಗಮಣಕಾಲಿಗೆ ನವೊ	೨
ಉಟ್ಟ ಪೀತಾಂಬರ ಟ್ಟಿದ ಉಡಿದಾ— ರಿಟ್ಟ ತ್ರಿಜಗ ಊರೊಟ್ಟಿಗೆ ನವೊ	೩
ನಾಲ್ಕು ಮುಖದ ಅಜನಂದನರುದಿಸಿದ ನಾರಾಣ ನಾಭಿಕಮಲಕ್ಕೆ ನವೊ	೪
ಕರ್ಣಕುಂಡಲವು ಕಪೋಲದೊಳೆಯುತ ಸಣ್ಣ ನಾಮದರವಿಂದನೇತ್ರಕೆ ನವೊ	೫
ಗಿರಿಯೆತ್ತಿದ ಕಿರುಬೆರಳ ಹೊನ್ನಂಗುರ ವರ ಶಂಖಚಕ್ರದ ಕರಕಮಲಕೆ ನವೊ	೬
ನಾಸಿಕ ಚೆಲುವ ಪ್ರಕಾಶ ಕಿರೀಟ ಭೀ— ಮೇಶಕೃಷ್ಣ ನ ಮುಖಪದ್ಮಕೆ ನವೊ	೭

** ** **

ಯಾರ ಕಂದನಮ್ಮ

ಯಾರ ಕಂದನಮ್ಮ ಕೇರಿಗೆ ಬಂದು ಗಾರುಮಾಡುವ ನೋಡಲಾರೆ ಗೋಪ್ಯಮ್ಮ ಈರೇಳು ಲೋಕದೊಡೆಯನೊ ದಾರಮ್ಮ	ಪ
--	---

ಪಿಡಿದಿದ್ದ ಕೊಳಲೂದುವ ಬಾಯಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ
ಕಡಗೋಲ ಪಿಡಿದಿದ್ದ ಬೆಡಗು ನೋಡಮ್ಮ
ಬಿಡಿಮುತ್ತಿನ ಉಡಿದಾರವು ಉಡಿಗಂಟೆ
ಮುಡಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕುಸುಮಗಳು ನೋಡಮ್ಮ
ಕುಡಿಹುಬ್ಬು ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟದ ಚೆಲುವ ತಾ
ಹುಡುಗರಂತಾಡುವ ತುಡುಗ ತಾನಮ್ಮ

೦

ಪೊಕ್ಕಳ ಕಮಲ ನಕ್ಷತ್ರದ ಪತಿಯಂತೆ
ಇಪ್ಪೊ ವಜ್ರದ ಪದಕಗಳ ನೋಡಮ್ಮ
ಅರ್ಕನಂತಿರಲತಿ ಕೋಮಲಪಾದಕೆ
ತುಕ್ಕಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಗುರು ಕೇಳಮ್ಮ
ಕತ್ತಲೊಳಗೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದೋಡಾಡುತ
ಕಟ್ಟಿದ ಪಂಜನಂತೊಳೆವೊ ಕೇಳಮ್ಮ

೧

ಕಟ್ಟಿದ ನೆಲವಿನೊಳ್ ಮಕ್ಕಳ ಮಲಗಿಸಿ
ಎಷ್ಟು ಘಾತಕ ತಾ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನೋಡಮ್ಮ
ತೊಟ್ಟಲೊಳಗೆ ಕೆನೆವೊಸಂನ ಚಟ್ಟಿಗೆ
ಇಟ್ಟು ತೂಗುತ ಮೆಲ್ಲುವನು ಕೇಳಮ್ಮ
ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಕಳ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಮೊಲೆಗೆ ಬಾಯ್ತುಬ್ಬ
ಕ್ಷೀರವ ಸುರಿದುಂಬುವನಮ್ಮ

೨

ತೋಳ ಬಾಪುರಿ ವಂಕಿ ತೋಡ್ಕ ಬಿಂದಲಿ ಚಕ್ರ-
ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿಳೆವೊ ಮುದ್ರಿಕೆಯ ನೋಡಮ್ಮ
ಆಣೆ ಮುತ್ತಿನ ಸರ ಅರಳಲೆ ಪದಕವು
ಕಾಲ ಕಿಂಕಣ ನಾದಗಳ ಕೇಳಮ್ಮ
ತೋರ ಮುತ್ತಿಗೆಳೋಣಿಯಲುದುರುತ ಒ-
ಯ್ಯಾರದೊಲಪಿನ ಚೆದುರ್ಯಾರು ಪೇಳಮ್ಮ

೪

ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಸ್ವರೂಪಲಾವಣ್ಯನೆ
ನೀಲದ ವರ್ಣ ಕೇಳಮ್ಮ
ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಚಂದ್ರಮನ್ನ ಸೋಲಿಸೋಮುಖ
ಇನ್ನು ಇವನ ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಡಮ್ಮ
ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸೆರಗನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ
ಬೆನ್ನು ಬೆನ್ನುತ್ತಿ ತಾ ತಿರುಗುವಮ್ಮ

೫

ಷೀನಿ ಅಂಗಿಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಚಿತ್ರದ ನಡುಕಟ್ಟಿಜಾರ
ಜರದ ಛಾದರವ ನೋಡಮ್ಮ
ಸೋಗೆ ನವಿಲು ಗಿಳಿ ಕೋಗಿಲೆ ಸ್ವರದಂತೆ
ವೇಣು ಕೊಳಲ ಗಾಯನವ ಕೇಳಮ್ಮ
ಮೇಘಮಂಡಲ ತಲೆತಾಕುವ ಹರಿಯದೆ ತಾ
ಜಗಿದಾಡೋನಂಗಳದಿ ಕೇಳಮ್ಮ

೬

ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೀ ಮಾತು ಮನಕೆ ನಿಜ
ಹುಟ್ಟಿವಲ್ಲದೇನಿ ಗೆ ಬಾರೆ ಗೋಪಮ್ಮ
ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣಗೆ ಬುದ್ಧಿ
ಎಷ್ಟು ಹೇಳುವಿ ಮುಂದೆ ಆಲೇಕಮ್ಮ
ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುವರೇನೆ ಸಿರಿಪತಿ ಆಟ ನಿನ್ನ
ದೃಷ್ಟಿಂದ ನೋಡೆ ನಿಜಹುಟ್ಟುವುದಮ್ಮ

೭

** ** *

ಲಾಲಿ ರಕ್ಕಸವೈರಿ

ಲಾಲಿ ರಕ್ಕಸವೈರಿ ಶ್ರೀ ನಿನ್ನ ಪಾದ ಸೇವೆಯಿಂದಲಿ
ಸುಖಿಸೋಳೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲ ಪಾಡಿ
ತೂಗುವಳೊ ಮೋಹದಲಿ ಯಶೋದ
ಯೋಗಿ ಜನರು ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಿ ನೋದ

೧

ದುರ್ಗರೂಪ ಪ್ರಳಯಜಲಧಿ ಭೂದೇವಿ
ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಆಲದೆಲೆಯು ತಾನಾಗಿ
ನಿದ್ರೆ ಹಸಿವು ಬಿಟ್ಟು ನಿರುತದಿ ಆತನ-
ಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಭ್ರಣ ಸ್ತೋತ್ರದಲಿ ಭೂದೇವಿ

೨

ವಟದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಟುವಾಗಿ ಮಲಗಿ ಉಂ-
ಗುಟವ ಬಾಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಮುದದಿ ಚಪ್ಪರಿಸೆ
ಕಟುತರದಲಿ ನಾಲ್ಕು ವೇದವ ತೋರುತ
ಪಟುತರದಲಿ ಯೋಗನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದನು

೩

ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕ ತನ್ನ ದರದಲ್ಲಿಡುವ
ಪದುಮಾಕ್ಷ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಲಾಲಿ
ಅಜಭವಸುರರೆಲ್ಲ ಭಜನೆಯ ಗೈವರು
ಮುದದಿ ಶಯನವ ಮಾಡೊ ಮಧು ಮುರಾಂತಕನೆ

೪

ಕಡಲಶಯನ ಹರಿಯ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು
ಬಿಡದೆ ನಾರಿಯರೆಲ್ಲ ಪಾಡಿ ತೂಗುವರು
ಪೊಡವಿಗೊಡೆಯ ನಿನ್ನ ನಾಮ ಕೊಂಡಾಡಲು
ಬಿಡದೆ ಭಕ್ತರ ಕಾಯೊ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ

೫

**

**

**

ಜೋಜೋ ಹಾಡು

ಹಿಡಿ ಕೇಶವ ಕೃಷ್ಣ ನಾರಾಯಣ ನ
ಕೊಡು ಮಾಧವ ಗೋವಿಂದ ವಿಷ್ಣು ನ್ನ
ಕಡಲಶಯನನಾದ ತಕ್ಕೊ ಮಧುಸೂದನನ
ಕಡುಬ್ಯಾಗದಲಿ ತಾರೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ಜೋಜೋ

೧

ವಾಮನ ಶ್ರೀಧರ ಹೃಷಿಕೇಶವನ
ಕಾಮಿಸಿ ನೀ ಕೊಳ್ಳೆ ಪದ್ಮನಾಭನ
ದಾವೋದರ ಶ್ರೀ ಸಂಕರುಷಣನ
ಕೋಮಲಾಂಗಿ ತಾರೆ ವಾಸುದೇವನ ಜೋಜೋ ೨

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಅನಿರುದ್ಧ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ
ಮುದ್ದು ಅಧೋಕ್ಷಜ ನಾರಸಿಂಹಾಚ್ಯುತನ
ಸದ್ಯೋಜನಾರ್ದನ ಕೊಂಡು ಉಪೇಂದ್ರನ
ಸದ್ಯ ತಾರ್ದರಿ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನ ಜೋಜೋ ೩

** ** *

ಮಂಗಳಂ

ನಂದನ ಕಂದ ಸುಂದರ ಕೋಮಲಾಂಗ
ಚಂದ್ರವದನ ಮುಚುಕುಂದವರದಗೆ ಮಂಗಳಂ ಮಂಗಳಂ ೧

ಮುದ್ದು ಮುಖದಲಿ ತಿದ್ದಿಟ್ಟ ತ್ರಿನಾಮವೆ
ಹದ್ದು ವಾಹನ ಖದ್ರಿಸುತ ಘಣೇಶಯನ ಮಂಗಳಂ ಮಂಗಳಂ ೨

ಶ್ರೀಶ ಭೀಮೇಶಕೃಷ್ಣನೆ ವೆಂಕಟೇಶ
ಸಾಸಿನಾಮದೊಡೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂಗಳಂ ಮಂಗಳಂ ೩

ಜಯಸಿಂಹ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು

ಧಾರ್ಮಿಕ

ಗುರು ರಾಘವೇಂದ್ರರು

ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳು

ನಿವೇದನೆ

ಹರಿದಾಸ ಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀ ಗುರುಗೋವಿಂದ ವಿರಲದಾಸರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ

ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮ (ಬರಲಿದೆ)

ತಂದೆ ಮುದ್ದು ಮೋಹನದಾಸರು (ಬರಲಿದೆ)

ಜೀವಾಬಾಯಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು (ಬರಲಿದೆ)

ಕಾವ್ಯ

ಸಂದಿಗ್ಧ

ಮೊದಲ ನೋಟ

ಮರವೆಂಬ ವರ

ಕರಿ ನೆರಳು (ಆಯ್ದ ಕವನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ)

ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮವ್ವ (ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ)

ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮ (- -)

ಮಕ್ಕಳ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಏಕಲವ್ಯ (ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ)

ಹಾಡೋಣ ಬನ್ನಿ (ಕಿಶೋರ ಗೀತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ)

ವೃತ್ತಿಪರ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ - ಒಂದು ಪರಿಚಯ

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಬೀಮವ್ವ

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಬೀಮವ್ವ ಓದು-ಬರಹ ಬಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಳು ಆದರೆ ತನ್ನ ದುರಾದೃಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ವಿದಿಯನ್ನು ಶರಿಸಲಿಲ್ಲ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುವ ನಿರಾಶೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಲೌಕಿಕ ಸುಖದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ ಜಗದಾದಾರನಾದ ಬಗವಂತನನ್ನೇ ಅವಳು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಳು ಜೀವನದ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಅವನ ಚಿಂತನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡಳು ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ “ಬೀಮೇಶಕೃಷ್ಣ” ಎಂಬ ಮುದ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಎಂತಹ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದಳು ತನ್ನ ವಿಪುಲವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಹೃದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂಡಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದಳು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳ ತಿರುಳನ್ನು ತಿಳಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಬಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದಳು ಬೆಕ್ಕಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳೆಂಬ ಕೈದೀಪವೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋದಳು

ಇಡೀ ಸ್ತ್ರೀಕುಲ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತಹ ಸಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಬೀಮವ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ಬಾರತದ ಮೀರಾಬಾಯಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ